

SINTEZA
a amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.169 din 04.08.2021)

lectura II

	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
	Art. I. –Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.245–246, art.511), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Autoritatea Națională de Integritate În întreg cuprinsul actului normativ, textul „funcției publice sau funcției de demnitate publică”, „mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică” și „mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică” se substituie cu textul „funcțiilor prevăzute în art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale”.	Nu se acceptă.
		Autoritatea Națională de Integritate Se propune de a modifica art. 4: la alineatul (1) după sintagma „bugetul de stat” se completează cu textul „, fondurile alocate constituind nu mai puțin de 0,...% din bugetul de stat.”. Propunerea rezultă din Recomandările experților Consiliului Europei formulate în Documentul tehnic (06/2021): Analiza cadrului legislativ, procedurilor interne, organizării și eficacității Autorității Naționale de Integritate din Republica Moldova. la alineatul (4) cuvântul „anual” se exclude.	Nu se acceptă. Propunerea contravine prevederilor Legii nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.
	1. Articolul 7: la alineatul (1): litera c) se expune în următoarea redacție: „c) efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute	Guvernul Republicii Moldova La art. I pct.1, la propunerea de modificare a art. 7 alin. (1) lit. d) considerăm inoportună substituirea cuvintelor „Serviciul Fiscal de Stat” cu cuvintele „organele fiscale”, deoarece actualmente Serviciul Fiscal de Stat reprezintă o singură entitate juridică/autoritate fiscală.	Se acceptă. la alineatul (1) litera d) se exclude.

<p>și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, constată averea nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate;”</p> <p>la lit. d) expresia „Serviciul Fiscal de Stat” se substituie cu „organele fiscale”.</p> <p>se completează cu litera e¹⁾ și e²⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„e¹⁾ solicită, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării suspendarea din funcție a subiectului declarării a cărui avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, pe perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare;</p> <p>e²⁾ solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării a cărui avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.”</p> <p>la alineatul (2) litera c) după cuvintele „dispozitivul actului de constatare prevede” se introduce textul „propunerea de”;</p> <p>alineatul (3) se completează cu literele j) și k) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„j) ține Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al</p>	<p>În acest sens, remarcăm că potrivit art. 132¹ alin. (7) și (8) din Codul fiscal 1163/1997, „(7) Serviciul Fiscal de Stat este persoană juridică de drept public și dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.</p> <p>Subdiviziunile Serviciului Fiscal de Stat fără statut de persoană juridică utilizează ștampile cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.”</p> <p>Astfel, anume din considerentul că în urma reorganizării Serviciul Fiscal de Stat a devenit o singură autoritate fiscală, au fost operate modificări în mai multe acte legislative, inclusiv în Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (prin Legea nr. 178/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative), prin care cuvintele „organele fiscale” au fost substituite cu cuvintele „Serviciul Fiscal de Stat”.</p> <p>În acest context, propunem ca cuvintele „organul fiscal” la orice formă gramaticală din proiect să fie substituite cu cuvintele „Serviciul Fiscal de Stat” la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>La lit.d) alin.(1) art.7, ținem să precizăm că, conform Legii nr.281/2016, în textul Codului fiscal, sintagmele „Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor”, „Inspectoratul Fiscal Principal de Stat”, „inspectorat fiscal de stat teritorial”, „inspectorat fiscal de stat specializat”, „organ fiscal teritorial”, „organ fiscal”, se substituie cu cuvintele „Serviciul Fiscal de Stat”. În acest sens, reținem prevederea art.54 a Legii nr.100/2017, potrivit căreia terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>la alineatul (1) litera d) se exclude.</p>
---	--	---

	<p>declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;</p> <p>k) ține Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.”</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La pct. 1, referitor la completarea art. 7 alin. (1) cu lit. e¹), considerăm că suspendarea din funcție a subiectului declarării în perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare este o măsură excesivă și nejustificată, care urmează a fi exclusă atât din întregul cuprins al proiectului, cât și din textul în vigoare a Legii nr. 132/2016.</p> <p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>La alineatul (1) litera e² va avea următorul cuprins:</p> <p>„e¹) solicită, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.”.</p> <p>alineatul (2) litera c) se abrogă.</p> <p>se completează cu alineatul (3¹), care are următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Atribuțiile autorității sunt exercitate, în condițiile legii, de către președintele sau vicepreședintele Autorității, inspectorii de integritate și alt personal al Autorității.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p> <p>excluderea completării cu lit.e¹)</p> <p>excluderea completării cu lit.k)</p> <p>EU High-Level Adviser on Anticorruption</p> <p>Completarea la art.7 alin.(1) cu literele e¹) și e²) nu se susține.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>la articolul 7 alineatul (1):</p> <p>litera e¹) din proiect se exclude.</p> <p>litera c) se abrogă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La alineatul (1) litera e² va avea următorul cuprins:</p> <p>„e¹) solicită, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.”.</p> <p>se completează cu alineatul (3¹), care are următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Atribuțiile autorității sunt exercitate, în condițiile legii, de către președintele sau vicepreședintele Autorității, inspectorii de integritate și alt personal al Autorității.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>la articolul 7 alineatul (1):</p> <p>litera e¹) din proiect se exclude.</p> <p>literele j) și k) din proiect se exclud.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>la alineatul (1):</p> <p>litera e¹ se exclude.</p> <p>litera e² se expune în redacție nouă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--	--

		<p>În art. 7, completarea alin. (3) cu literele j) și k) urmează a fi exclusă din proiect în lumina obiecțiilor expuse supra. Totodată, este necesar de specificat că instituirea Registrului electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu nu este oportună din considerentul că suspendarea, ca stare de fapt, constituie o acțiune temporară în timp și, implicit, nu creează consecințe juridice pentru persoana supusă controlului.</p> <p>Direcția generală juridică Privind instituirea registrelor electronice prevăzute în alin.(3) lit.j) și k) ale art.7:</p> <p>Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de munca sau de serviciu. În sine, suspendarea nu comportă consecințe juridice pentru viitor asupra persoanei controlate, respectiv evidența situațiilor respective nu este clară din punct de vedere a oportunității.</p> <p>Registrul de evidență a situațiilor de încetare a funcțiilor/mandatelor. ANI ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică. Potrivit legii, interdicția se aplică de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului, iar dacă persoana nu mai ocupă funcția – de la data rămânerii definitive a actului de constatare. Așadar, observăm că Registrul existent conține deja informația despre persoanele cărora le-au încetat mandatele sau funcțiile.</p> <p>Registrul electronic al bunurilor confiscate. Potrivit Legii, hotărârea judecătorească rămasă definitivă, prin care se constată caracterul nejustificat</p>	<p>La articolul 7 alineatul (1) literele j) și k) din proiect se exclud.</p> <p>Se acceptă. literele j) și k) din proiect se exclud.</p>
--	--	---	---

	<p>al averii, se transmite Autorității spre informare și Ministerului Finanțelor spre executare. Respectiv, ținerea evidenței respective de către ANI este inoportună, or, acțiunile de mai departe sunt asigurate de către Ministerul Finanțelor.</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>La alin.(1) lit.c) art.7 al Legii nr.132/2016 prin care se propune introducerea noțiunii „cheltuielile realizate” în calitate de indicator ce urmează a fi luat în considerare de către inspectorul de integritate la verificarea declarației de avere și interese personale, stabilim caracterul lacunar al normei în cauză.</p> <p>În primul rând, pentru că în proiect nu este explicată semnificația noțiunii „cheltuielile realizate”, aceasta având un caracter generic și putând fi interpretată extinctiv/restrictiv, deschizând calea spre arbitrar, contrar art.23 al Constituției Republicii Moldova.</p> <p>În al doilea rând, potrivit art.4 al Legii nr.133/2016, subiectul declarării nu este obligat să indice „cheltuielile realizate” pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică. Analizând normele art.4 din Legea nr.133/2016, stabilim că textul „datoriile sub formă de debit, gaj, ipotecă, garanție, emise în beneficiul unor terți, împrumut și/sau credit, dacă valoarea lor depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie” ar putea fi interpretate drept „cheltuieli realizate”, însă, acesta, nici pe departe, nu înglobează întreaga noțiune de „cheltuieli” ale subiectului declarării, care ar urma a fi luate în considerare de către inspectorul de integritate la stabilirea existenței averii nejustificate prin contrapunerea veniturilor obținute și cheltuielilor realizate cu averea dobândită pe parcursul exercitării mandatului sau a funcției</p>	<p>Termenul „cheltuielile realizate” se utilizează pentru controlul dintre veniturile dobândite și cheltuielile realizate de către subiectul declarării.</p>
--	---	--

	<p>publice ori de demnitate publică. Respectiv, considerăm că aplicarea unui astfel de indicator ambiguu de către inspectorii de integritate contravine cerinței de claritate a legii și nu informează subiecții declarării asupra drepturilor și obligațiilor sale.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Articolul 7: la alineat (1): cuvântul „asigurării” se substituie cu cuvântul „exercitării”; litera b) cuvintele „privind depunerea în termen a” se exclud; litera c) va avea următorul cuprins: „c) efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute pe de o parte și averea dobândită și cheltuielile realizate pe de altă parte pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, constată averea nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate;” litera e¹) se exclude la alineat (2): litera c) se exclude litera f) cuvântul „stabilită” se substituie cu cuvântul „constată”; litera i) va avea următorul cuprins: „i) ține Registrul electronic al persoanelor care au interdicții de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, aplicate de către Autoritatea Națională de Integritate și asigură accesul liber on-line la conținutul acestuia.”; la alineat (3): se completează cu literele b¹), j) și k) cu</p>	<p>Unele propuneri se conțin în modificările propuse la proiect.</p>
--	---	--

	<p>următorul cuprins:</p> <p>„b¹) elaborează și aprobă Regulamentul privind evaluarea calității controalelor efectuate și a actelor întocmite de către inspectorii de integritate;</p> <p>j) publică, pe pagina web oficială a instituției, comunicate de presă despre subiecții declarării averii și intereselor personale, în privința cărora au fost inițiate controale sau au fost emise acte de constatare;</p> <p>k) publică, pe pagina web oficială a instituției, actele de constatare emise în privința subiecților declarării averii și intereselor personale, la momentul emiterii actelor, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.”</p> <p>litera j), i), k) se exclud.</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Articolul 7 alin.(1) din Legea nr.132/2016 se completează cu lit.e²)</p> <p>Norma instituie atribuția Autorității de a solicita conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării a cărui avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>Considerăm că această solicitare adresată de către Autoritate urmează să fie remisă doar în cazul existenței unei hotărâri judecătorești definitive.</p> <p>Norma propusă în proiect urmează să fie corelată cu norma de la alin.(8) din proiect prin care se propune modificarea lit.f) a art.19 din Legea nr.132/2016 prin care se atribuie în competența inspectorului de integritate dreptul de a solicita conducerii organizației sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de</p>	<p>litera e²) devine litera e¹) se expune în redacție nouă și reprezintă atribuție a Autorității Naționale de Integritate. Mecanismul aplicării acestei atribuții este prevăzut în proiect.</p>
--	--	---

		<p>muncă sau de serviciu ale persoanei care a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor sau în privința căreia s-a constatat, în totalitate sau în parte, o avere nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, în cazul în care dispozitivele actelor de constatare prevăd propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>În vederea eliminării caracterului ambiguu al normei propunem autorului completarea normei de la lit.e²) cu referință la faptul că această solicitare urmează să se efectueze doar în cazul „existenței unei hotărâri judecătorești definitive, în cazul în care dispozitivele actelor de constatare prevăd propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu”.</p> <p>Procuratura Generală</p> <p>Modificările propuse în proiect la art.7 alin.(1) și anume completarea cu literele e¹) și e²) sunt de prisos, or dispoziții cu conținut similar sunt prevăzute la art.7 alin.(2) lit. b), c).</p> <p>Mai mult, considerăm că suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare este o măsură excesivă și inoportună, or suspendarea din funcție a angajaților și mai ales a conducătorilor instituțiilor ar crea pericolul perturbării activității precum și afectarea managementului acestor instituții, dar și lipsirea pentru o perioadă nedeterminată de sursele de venit a subiectului declarării fapt ce poate condiționa adresarea acestora în instanța de judecată nu doar pentru repunerea în drepturi, dar și achitarea prejudiciului moral.</p>	<p>litera e¹) se exclude. Instituția suspendării subiectului declarării se exclude din proiect.</p> <p>litera e²) care devine litera e¹) se expune în redacție nouă și reprezintă atribuție a Autorității Naționale de Integritate.</p>
--	--	---	--

		<p>Curtea Supremă de Justiție</p> <p>Prin completarea art.7 alin.(1) cu litera e¹, ANI îi este acordată o nouă atribuție, care, deși este concepută ca o măsură temporară, este excesivă și nejustificată, or, în condițiile admiterii de către angajator a solicitării de suspendare din funcție a subiectului declarării, aceasta se echivalează, pe termen scurt, cu eliberarea din funcție a subiectului declarării. Astfel, în asemenea situație, este necesar și esențial un control judiciar, în cazul acestei limitări. Drept urmare, mecanismul de suspendare din funcție este disproporționat și urmează a fi exclus.</p> <p>Nu este clară completarea alin.(3) cu litera j) privind Registru electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție în condițiile în care suspendarea din funcție, ca măsură asiguratorie, are, prin natura sa, un caracter provizoriu, temporar, producându-și efectele până la momentul pronunțării hotărârii definitive, când instanța decide situația juridică ce se referă la încetarea relațiilor de muncă a persoanei.</p> <p>La fel, autorii proiectului propun completarea art.7 alin.(3) cu litera k), care prevede că în domeniul cooperării cu instituțiile naționale și internaționale, precum și în domeniul asigurării bunei organizări a Autorității și administrării activității de promovare a integrității subiecților declarării, Autoritatea „ține Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale”. Însă, Curtea Supremă de Justiție consideră că ținerea evidenței respective de către ANI este inoportună, deoarece, potrivit art. 42 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132/2016, hotărârea judecătorească rămasă definitivă, prin care se constată caracterul</p>	<p>litera e¹) se exclude. Instituția suspendării subiectului declarării se exclude.</p> <p>literele j) și k) se exclud.</p>
--	--	---	--

		<p>nejustificat al averii, se transmite Autorității, spre informare, și Ministerului Finanțelor, spre executare.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Se propune ca pct. 1 din Art.I din Proiect, la fel în context pct. 14, 16 din același articol (completarea art. 39 din Legea nr.132/2016 cu alin.(2¹) și modificarea art.41 alin.(3)), să fie excluse până la momentul când vom avea mecanisme echilibrate cu garanții procesuale bine puse la punct sau de le modificat conceptual.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 7. Atribuțiile Autorității lit. e¹) se exclude. lit e²) va avea următorul cuprins: „e²) solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării a cărui avere a fost constatată, ca fiind nejustificată, dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Modificările la alineatul (2) litera c) se exclud. la alineatul (3): litera l) se expune în următoarea redacție: „j) ține Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; litera k) se exclude.</p> <p>Transparency International Moldova</p>	<p>Articolul 39 se expune în redacție nouă. Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Unele propuneri se conțin în modificările propuse la proiect.</p> <p>Instituția suspendării subiectului declarării se exclude din proiect.</p>
--	--	--	--

		<p>Prin proiect se propune delegarea ANI a atribuției de a solicita, „în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării suspendarea din funcție a subiectului declarării a cărui avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, pe perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare” (completarea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu lit. e¹)). În același context, se propune obligarea ANI de a ține Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție (completarea art. 7 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 cu litera j)).</p> <p>Chiar dacă scopul urmărit pare să justifice prevederile - neadmiterea exercitării în continuare a funcțiilor de persoane compromise prin încălcarea unor prevederi legale, totuși oportunitatea normelor este îndoielnică.</p> <p>În primul rând, este de remarcat discreția inspectorului de integritate de a solicita suspendarea, dar și discreția persoanei/entității competente de a aplica această măsură. Cu titlu de exemplu, în redacția propusă a art. 35 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate, este în drept să solicite conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție, dispunerea suspendării din funcție a subiectului declarării până la rămânerea definitivă a actului de constatare. De asemenea, în redacția propusă a art. 34 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, la solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.</p>	
--	--	---	--

		<p>În al doilea rând, această măsură ar putea aduce atingere esențială funcționalității unor instituții importante - or, atât controlul, cât și dosarele judiciare aferente durează perioade îndelungate. Situația devine și mai complicată în cazul subiecților care sunt membri ai organelor colegiale. Suspendarea, timp îndelungat, a vreunui membru ar putea să genereze probleme legate de cvorum și caracterul deliberativ al ședințelor acestor organe.</p> <p>În al treilea rând, eventuala anulare a actului de control va repune în toate drepturile persoana vizată, aceasta fiind îndereptățită nu numai să obțină toate plățile salariale neachitate pe perioada suspendării, dar și prejudiciile materiale și morale aferente. Cuantumul pretențiilor ar putea să sporească esențial costurile controlului, costuri care urmează a fi suportate din bugetul de stat.</p>	
	<p>2. Articolul 8: alineatul (2) se completează la final cu următorul text „, la propunerea Președintelui Autorității”.</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament La articolul 8 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Structura și efectivul-limită al Autorității este stabilit printr-o hotărâre a Parlamentului, la propunerea Consiliului de Integritate.”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova Cu referire la propunerea de completare a art. 8 alin. (2) prin care efectivul-limită al Autorității să fie stabilit de Parlament la propunerea președintelui Autorității, recomandăm ca propunerea privind efectivul-limită să vină din partea Consiliului de Integritate și nu din partea președintelui Autorității. Având în vedere că Consiliul de Integritate este responsabil de verificarea și supravegherea activității Autorității, de aprobarea strategiei și a planului de activitate al acesteia, de aprobarea rapoartelor anuale de activitate ale Autorității, considerăm că anume</p>	<p>Se acceptă. La articolul 8 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Structura și efectivul-limită al Autorității este stabilit printr-o hotărâre a Parlamentului, la propunerea Consiliului de Integritate.”</p> <p>Se acceptă. alineatul (2) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>

		<p>Consiliul trebuie să fie cel ce propune efectivul limită al Autorității.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova alineatul (2) va avea următorul text conținut: (2) Efectivul-limită al Autorității este stabilit printr-o hotărâre a Parlamentului, la propunerea Consiliului de Integritate.</p>	<p>Se acceptă. alineatul (2) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 9 alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție: „Mandatul vicepreședintelui Autorității se încheie odată cu mandatul președintelui autorității, însă acesta continuă să-și exercite atribuțiile până la numirea unui nou vicepreședinte al Autorității.”</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate La articolul 9 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Autoritatea este condusă de un președinte, care este numit în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului de Integritate.” Se completează cu alineatul (1¹) următorul cuprins: „(1¹) În activitatea sa, președinte Autorității este asistat de un vicepreședinte, care este numit în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea președintelui Autorității, selectat în temeiul încrederii personale acordate de persoana cu funcție de demnitate publică pe care o asistă.”</p>	<p>Se acceptă. Articolul 9 alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție: „Mandatul vicepreședintelui Autorității se încheie odată cu mandatul președintelui autorității, însă acesta continuă să-și exercite atribuțiile până la numirea unui nou vicepreședinte al Autorității.”</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea completarea art. 10 și expunerea articolului 11 în redacție nouă.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Art. 10 se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins: „(4) Președintele Autorității este selectat de către Consiliul de Integritate prin concurs. Vicepreședintele Autorității este propus de către</p>	<p>Se acceptă. Art. 10 se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins: „(4) Președintele Autorității este selectat de către Consiliul de Integritate prin concurs. Vicepreședintele Autorității este propus de către</p>

		Președintele Autorității. Prevederile art. 11 alin. (3), în partea ce ține de actele doveditoare și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului, și art. 11 alin.(4) se aplică candidatului propus la funcția de vicepreședinte al Autorității.”	Președintele Autorității. Prevederile art. 11 alin. (3), în partea ce ține de actele doveditoare și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului, și art. 11 alin.(4) se aplică candidatului la funcția de vicepreședinte al Autorității.”
	<p>3. Articolul 11: alineatul (3¹) se abrogă; la alinutul (10) cuvintele „, după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf)” se exclud; la alineatul (11) cuvintele „efectuarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)” se substituie cu cuvintele „susținerea interviului în fața Consiliului de Integritate”.</p> <p>Propoziția a doua din alineatul (11) se exclude.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova La art. 11 alin. (3), după cuvintele „însoțită de actele doveditoare” propunem completarea articolului cu sintagma „și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului”. Propunerea respectivă are drept scop introducerea obligației prezentării și verificării declarației de avere și interese personale pentru candidații care participă la concursul de suplینire a funcțiilor de președinte și vicepreședinte al Autorității.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova Abrogarea integrală a alineatului (3¹) este lacunară, deoarece candidații trebuie să fie informați despre inițierea verificării conform Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice și obligatoriu trebuie să ofere, în scris, consimțământul pentru efectuarea verificării prin semnarea declarației de verificare. Or, art. 9 alin. (1) din Legea nr. 271/2008, prevede următoarele: „(1) Verificarea se efectuează cu consimțământul scris al titularului, candidatului la funcția publică, expus în declarația de verificare, al cărei model este specificat la anexa nr. 1.”.Astfel, în art. 11 alin. (3¹) este necesar de exclus doar prevederile ce se referă la testarea poligraf.</p> <p>Se propune ca norma de modificare „alineatul (3¹) se abrogă” să fie substituită cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă. Articolul (11) alineat (3) va avea următorul cuprins: (3) Cererea de participare la concurs, însoțită de actele doveditoare și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului, se depune la Autoritate în termen de 20 de zile de la publicarea anunțului.</p> <p>Se acceptă. A se vedea alin.(4) al art. 11 expus în redacție nouă.</p>

	<p>„la alineatul (3¹), textul „și despre testarea conform Legii nr. 269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Candidații semnează declarația de verificare și își prezintă acordul scris pentru testarea la poligraf” se substituie cu cuvintele „și semnează declarația de verificare”;</p> <p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Art. 11 va avea următorul cuprins: „Articolul 11. Concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității (1) Condițiile și procedura de desfășurare a concursului pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de Integritate și publicat pe pagina web oficială a Autorității. (2) Anunțul privind data și locul organizării concursului se publică pe pagina web oficială a Autorității și se difuzează de către Autoritate prin alte mijloace cu cel puțin 45 de zile înainte de data concursului. (3) Cererea de participare la concurs, însoțită de actele doveditoare, se depune la Autoritate în termen de 20 de zile de la publicarea anunțului. (4) Prin depunerea dosarului, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. (5) În cel mult 10 zile de la expirarea termenului de depunere a cererilor de concurs, Consiliul de Integritate verifică respectarea condițiilor prevăzute la art.10 alin.(1) și stabilește lista candidaților admiși la concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității.</p>	<p>Se acceptă. Art. 11 va avea următorul cuprins: „Articolul 11. Concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității (1) Condițiile și procedura de desfășurare a concursului pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de Integritate și publicat pe pagina web oficială a Autorității. (2) Anunțul privind data și locul organizării concursului se publică pe pagina web oficială a Autorității și se difuzează de către Autoritate prin alte mijloace cu cel puțin 45 de zile înainte de data concursului. (3) Cererea de participare la concurs, însoțită de actele doveditoare și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului, se depune la Autoritate în termen de 20 de zile de la publicarea anunțului. (4) Prin depunerea dosarului, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. (5) În cel mult 10 zile de la expirarea termenului de depunere a cererilor de concurs, Consiliul de Integritate verifică respectarea condițiilor prevăzute la art.10 alin.(1) și stabilește lista candidaților admiși</p>
--	---	--

	<p>(6) În termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la stabilirea listei candidaților admiși se organizează concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității.</p> <p>(7) Concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității constă dintr-o probă scrisă și un interviu, cu acordarea unui punctaj pentru fiecare probă.</p> <p>(8) Subiectele de concurs la proba scrisă se stabilesc pe baza tematicii de concurs, astfel încât să determine atât cunoștințele de specialitate ale candidaților, cât și calitățile manageriale ale acestora.</p> <p>(9) Rezultatele probei scrise pot fi contestate în termen de 2 zile lucrătoare de la publicarea acestora pe pagina web oficială a Autorității și se soluționează de către Consiliul de Integritate în termen de 2 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere.</p> <p>(10) Rezultatele concursului sînt validate de Consiliul de Integritate termen de 15 zile.</p> <p>(11) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj în concurs.”</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Considerăm irațională excluderea testării la poligraf, întrucât poligraful s-a dovedit a fi un mijloc eficient în evaluarea veridicității informațiilor comunicate de către persoana supusă testului la poligraf. Mai mult, asupra alin.(10) și (11) ale articolului 11 din Legea nr.132/2016 s-a expus Curtea Constituțională în Hotărîrea nr.6/2018 prin care declară prevederile acestor alineate constituționale și în această ordine de idei este oportun de a menține în vigoare redacția actuală a</p>	<p>la concursul pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte al Autorității.</p> <p>(6) În termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la stabilirea listei candidaților admiși se organizează concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității.</p> <p>(7) Concursul pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității constă dintr-o probă scrisă și un interviu, cu acordarea unui punctaj pentru fiecare probă.</p> <p>(8) Subiectele de concurs la proba scrisă se stabilesc pe baza tematicii de concurs, astfel încât să determine atât cunoștințele de specialitate ale candidaților, cât și calitățile manageriale ale acestora.</p> <p>(9) Rezultatele probei scrise pot fi contestate în termen de 2 zile lucrătoare de la publicarea acestora pe pagina web oficială a Autorității și se soluționează de către Consiliul de Integritate în termen de 2 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere.</p> <p>(10) Rezultatele concursului sînt validate de Consiliul de Integritate termen de 15 zile.</p> <p>(11) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj în concurs.”</p> <p>În Hotărîrea 6/2018 Curtea Constituțională consideră că echilibrul corect ar putea fi asigurat numai prin eliminarea caracterului pozitiv obligatoriu al rezultatului testului poligraf și prin coroborarea concluziilor sale cu alte probe care pot fi argumentate din punct de vedere științific.</p> <p>Testul la poligraf poate fi ca o probă opțională.</p>
--	--	---

	<p>alineatelor (10) și (11) ale articolului 11 din Legea nr.132/2016.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Normele propuse în proiect reglementează excluderea condiției de verificare a candidaților la funcția de inspector de integritate, precum și de Președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate prin aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Recomandări: Normele în redacția propusă urmează să fie excluse din proiect.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Abrogarea alineatului (3¹) nu se susține.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova La alineatul (3), după cuvintele „însoțită de actele doveditoare” se completează cu sintagma „și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului” alineatul (3¹) va avea următorul conținut: „(3) Candidații sânt verificați conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice;” alineatul (11) va avea următorul cuprins: „(11) Rezultatele concursului sânt validate de Consiliul de Integritate în termen de 15 zile.”</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Considerăm că testarea la detectorul comportamentului simulat (poligraf) ar trebui să rămână ca etapă de concurs cu aprecierea respectivă foarte clară și sumarea finală a rezultatelor etapelor concursului. Ulterior elementul dat ar putea fi folosit</p>	<p>În Hotărîrea 6/2018 Curtea Constituțională consideră că echilibrul corect ar putea fi asigurat numai prin eliminarea caracterului pozitiv obligatoriu al rezultatului testului poligraf și prin coroborarea concluziilor sale cu alte probe care pot fi argumentate din punct de vedere științific. Articolul 11 se expune în redacție nouă.</p> <p>Articolul 11 se expune în redacție nouă.</p> <p>Propunerile se conțin în redacția nouă a articolului 11.</p> <p>În Hotărîrea 6/2018 Curtea Constituțională consideră că echilibrul corect ar putea fi asigurat numai prin eliminarea caracterului pozitiv obligatoriu al rezultatului testului poligraf și prin coroborarea concluziilor sale cu alte probe care pot fi argumentate din punct de vedere științific.</p>
--	--	---

		<p>pentru planurile și mecanismele de întărire a integrității instituționale a ANI. Acest element ar trebui exclus dacă per ansamblu se recunoaște că nu face față în aspect tehnic, de procedură, etc. Astfel se propune ca pct. 2 din Art. I din Proiect să fie exclus.</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Propunerea autorilor de a exclude condiția de verificare a candidaților la funcția de Președinte și vicepreședinte ANI este cu atât mai bizară în contextul în care această obligație nu este exclusă pentru inspectorii de integritate (pct.7 din proiect referitor la art.18 alin.(21)), dar și rămânerea fără modificări a art.5 alin.(e) din Legea nr.271/2008. Funcția inspectorului de integritate desigur că este una foarte importantă, dar nu putem neglija funcția Președintelui și vicepreședintelui ANI, care conduce și organizează activitatea Autorității Naționale de Integritate, numește în funcții inspectorii de integritate, aprobă un șir de documente importante pentru buna desfășurare a activității ANI și inspectorilor, controlează și aplică sancțiuni, etc. în speță, considerăm oportun și necesar menținerea condiției de verificare a candidaților la funcția de Președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate potrivit legii nr.271/2008.</p>	<p>Testul la poligraf poate fi ca o probă opțională.</p> <p>În Hotărîrea 6/2018 Curtea constituțională consideră că echilibrul corect ar putea fi asigurat numai prin eliminarea caracterului pozitiv obligatoriu al rezultatului testului poligraf și prin coroborarea concluziilor sale cu alte probe care pot fi argumentate din punct de vedere științific.</p> <p>Testul la poligraf poate fi ca o probă opțională.</p>
<p>4. Articolul 12: alineatul (1): cuvintele „7 membri” se substituie cu cuvintele „9 membri”; la litera a) cuvintele „un reprezentant desemnat” se substituie cu cuvintele „doi reprezentanți desemnați”; alineatul se completează cu litera a¹⁾ și se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova În art. 12, modificările de la alin. (2) se vor revizui prin prisma recomandărilor Băncii Mondiale, expuse în scrisoarea oficială din 28 iulie 2021, reprezentanții societății civile urmând a fi desemnați în continuare prin concurs. În cazul în care se insistă pe majorarea numărului de membri ai Consiliului de Integritate cu 2 persoane, ținând cont și de alte recomandări la acest capitol, propunem examinarea oportunității ca un reprezentant să fie delegat de</p>	<p>Se acceptă. Modificările la alineatul (1) litera a) și alineatul (2) litera a) se exclud.</p>	

<p>„a¹) un reprezentant desemnat de Președintele Republicii Moldova”;</p> <p>alineatul (2) cuvintele „prin concurs, în baza unui regulament aprobat de Guvern” se exclude;</p> <p>alineatul (7):</p> <p>la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”;</p> <p>alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit.e) și propune președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;”;</p> <p>alineatul (10) se completează la final cu următoarele propoziții „Consiliul solicită președintelui Autorității desemnarea persoanelor responsabile pentru asigurarea lucrărilor de secretariat în cadrul Consiliului. La necesitate, Consiliul este asista în activitatea sa de 2 inspectori de integritate desemnați prin votul majorității membrilor Consiliului.”</p>	<p>Președintele țării, iar al doilea să fie exponent al societății civile desemnat conform procedurii prescise la art.12 alin.(2).</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Propunem completarea art.12 alin.(7) lit. m) cu reglementări privind modul de constatare a contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale față de inspectorii de integritate pentru încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese sau al incompatibilităților. Menționăm că redacția actuală a Legii nr.132/2016 prevede competența Consiliului de Integritate de a constata contravenții ce țin de încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese sau al incompatibilităților doar în privința președintelui și vicepreședintelui Autorității, nefiind specificat un astfel de mecanism pentru inspectorii de integritate. Pentru a corecta lacuna respectivă, art.12 alin.(7) lit. m) urmează a fi completat cu sintagma „inspectorii de integritate” pentru a reglementa procedura de constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii contravenționale în privința acestora.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La art. 12 alin. (10), referitor la propunerea ca Consiliul de Integritate să fie asistat de 2 inspectori de integritate, menționăm că, având în vedere atribuțiile Consiliului de Integritate se consideră necesară revizuirea ultimei propoziții. pentru a nu admite eventuale influențe necorespunzătoare dintre inspectorii de integritate și Consiliul de Integritate, asistarea membrilor organului colegial de către inspectorii de integritate este inoportună.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La articolul 12 alineatul (7) litera m) prima propoziție va avea următorul cuprins:</p> <p>„m) constată contravențiile ce țin de încălcarea de către președintele și vicepreședintele Autorității, precum și de către inspectorii de integritate privind încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese sau al incompatibilităților și încheie procese-verbale cu privire la acestea, aplicând sancțiunea contravențională.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Modificările la alineatul (10) se exclude.</p>
--	---	---

		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>Articolul 12: alineatul (1): litera f) va avea următorul cuprins: „f) trei reprezentanți ai societății civile.” se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Cu 3 luni înaintea expirării mandatului membrului Consiliului, autoritatea responsabilă va începe procedura de selectare a noului membru al Consiliului, care va fi desemnat cu cel puțin o lună până la expirarea mandatului membrului în funcție.” alineatul (7): la litera a)-c) sintagma „funcțiilor de președinte și vicepreședinte” se substituie cu sintagma „funcției de președinte” la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”; alineatul se completează cu alineatul (d¹) cu următorul cuprins: „(d¹) în baza propunerii președintelui Autorității, aprobă structura organizatorică și regulamentul intern al Autorității;” alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins: „(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit.e) și solicită președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;”; litera e) va avea următorul cuprins: „(e) până la 25 martie, aprobă raportul de activitate al Autorității pentru anul precedent;” alineatul (9) va avea următorul conținut: „(9) Ședințele Consiliului sînt publice și sînt prezidate de un președinte al ședinței, ales cu</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 12: alineatul (1): litera f) va avea următorul cuprins: „f) trei reprezentanți ai societății civile.” se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Cu 3 luni înaintea expirării mandatului membrului Consiliului, autoritatea responsabilă va începe procedura de selectare a noului membru al Consiliului, care va fi desemnat cu cel puțin o lună până la expirarea mandatului membrului în funcție.” alineatul (7): la litera a)-c) sintagma „funcțiilor de președinte și vicepreședinte” se substituie cu sintagma „funcției de președinte” la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”; alineatul se completează cu alineatul (d¹) cu următorul cuprins: „(d¹) în baza propunerii președintelui Autorității, aprobă structura organizatorică și regulamentul intern al Autorității;” alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins: „(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit.e) și solicită președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;”; litera e) va avea următorul cuprins: „(e) până la 25 martie, aprobă raportul de activitate al Autorității pentru anul precedent;” alineatul (9) va avea următorul conținut: „(9) Ședințele Consiliului sînt publice și sînt prezidate de un președinte al ședinței, ales cu</p>
--	--	---	--

	<p>majoritatea voturilor membrilor desemnați. Ședințele sînt deliberative dacă la acestea participă 2/3 dintre membrii desemnați. Hotărîrile Consiliului se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți la ședință, cu excepția celor pentru care prezenta lege prevede o altă majoritate, și sînt semnate de președintele ședinței. Prima ședință a Consiliului este convocată de către președintele Autorității în cel mult o lună de la numirea celui de-al cincilea membru al Consiliului.”</p> <p>Alineatul (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>(12) Membrii Consiliului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Autorității, dar nu mai mult decît pentru 2 ședințe pe lună.”.</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament La punctul.4, excluderea modificării referitoare la art.12 alin.(2)</p> <p>Direcția generală juridică La punctul 4. ce modifică art.12 al Legii nr.132/2016 sugerăm indicarea modalității în care este selectat reprezentantul societății civile de către Ministerul Justiției sau trimiterea la actul normativ care reglementează procedura selecției.</p> <p>La art.12 alin.(1) atenționăm că în nota informativă a proiectului de lege nu se argumentează propunerea de a majora numărul membrilor Consiliului de Integritate și eficacitatea activității Consiliului format din 9 membri, mai mult, considerăm că modificările propuse privind componența Consiliului ar spori politizarea acestuia, ceea ce nu este recomandabil. Autoritățile relevante</p>	<p>majoritatea voturilor membrilor desemnați. Ședințele sînt deliberative dacă la acestea participă 2/3 dintre membrii desemnați. Hotărîrile Consiliului se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți la ședință, cu excepția celor pentru care prezenta lege prevede o altă majoritate, și sînt semnate de președintele ședinței. Prima ședință a Consiliului este convocată de către președintele Autorității în cel mult o lună de la numirea celui de-al cincilea membru al Consiliului.”</p> <p>Alineatul (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>(12) Membrii Consiliului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Autorității, dar nu mai mult decît pentru 2 ședințe pe lună.”.</p> <p>Se acceptă. Modificările la alin.(2) lit. a) se exclud. Selectarea reprezentanșilor societății civile de către Ministerul Justiției va fi efectuată prin concurs.</p> <p>Modificările la alin.(2) lit. a) se exclud. Selectarea reprezentanșilor societății civile de către Ministerul Justiției va fi efectuată prin concurs.</p>
--	--	---

	<p>ar trebui să selecteze reprezentanții lor printr-un concurs deschis și transparent avînd la bază principiului meritocrației.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Propunem autorului excluderea normei alin.(2) al art.12 din proiect prin care se dorește eliminarea concursului pentru selectarea reprezentanților societății civile în cadrul Consiliului de Integritate.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate ANI susține recomandările ce țin de:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a reduce numărul de membri (spre exemplu Consiliul format din 5 membri, desemnați de Președinție, Parlament, Guvern, CALM și societatea civilă); 2. a selecta membrii Consiliului de Integritate în baza unui concurs organizat de către entitățile ce deleagă membrii (MJ - selectează membrul din societatea civilă); 3. a remunera membrii pentru participarea la ședințele Consiliului (prin derogare de la legile speciale în partea ce ține de incompatibilitățile funcției de bază). <p>Suplimentar, ANI propune ca membrii delegați direct de autoritățile publice vizate să aibă pregătire juridică.</p> <p>Finalmente, este necesar de a puncta că, în situația politică actuală, sunt create premisele reale pentru ca ANI să treacă sub control politic, mai ales că se propune de a investi CI cu atribuții de evaluare a activității conducerii ANI și de a propune revocarea. Or, candidaturile majorității membrilor CI (6 din 9) vor fi decise de către factorul politic (Parlament, Președinție, Guvern, Ministerul Justiției).</p>	<p>Modificările la alin.(2) lit. a) se exclud. Selectarea reprezentanților societății civile de către Ministerul Justiției va fi efectuată prin concurs.</p> <p>Unele propuneri se conțin în amendamentele acceptate și în conținutul articolului 12.</p>
--	---	---

		<p>Se recomandă excluderea propunerii de a desemna în cadrul Consiliului de Integritate doi reprezentanți ai Parlamentului Republicii Moldova. Reprezentarea în componența Consiliului de Integritate trebuie să fie egală, adică, o autoritatea publică desemnează un singur membru, astfel pentru a nu admite situația când membrii mai multor autorități desemnați în cadrul Consiliului de Integritate, având majoritate de voturi, adoptă hotărâri fără a ține cont de opinia celorlalți membri. Mai degrabă, se recomandă ca, societatea civilă să desemneze un singur reprezentant, încât prin includerea reprezentantului președinției Republicii Moldova, numărul membrilor desemnați în cadrul Consiliului de Integritate să rămână același.</p> <p>la alineatul (7):</p> <p>litera l) textul „și ale inspectorilor de integritate, precum și sesizările ce țin de încălcarea de către aceștia a regimului juridic al incompatibilităților” se exclude.</p> <p>litera g¹ se exclude.</p> <p>la alineatul (10) textul „La necesitate, Consiliul este asistat în activitatea sa de 2 inspectori de integritate desemnați prin votul majorității membrilor Consiliului.” Se exclude.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>4. Articolul 12:</p> <p>la alineatul (1) litera e) va avea următorul conținut:</p> <p>„e) doi reprezentanți desemnați de Congresul Autorităților Locale din Moldova;”</p> <p>Se introduce alineatul 4¹ în următoarea redacție:</p> <p>„4¹ Cu 3 luni înainte expirării mandatului membrului Consiliului, autoritatea responsabilă va începe procedura de selectare a noului membru al</p>	<p>Unele propuneri se conțin în amendamentele acceptate și în conținutul articolului 12.</p>
--	--	---	--

		<p>Consiliului, care va fi desemnat cu cel puțin o lună până la expirarea mandatului membrului în funcție.”</p> <p>alineatul (7):</p> <p>la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”;</p> <p>alineatul se completează cu litera d¹ cu următorul cuprins::</p> <p>„d¹) în baza propunerii președintelui Autorității, aprobă structura organizatorică și regulamentul intern al Autorității;”</p> <p>alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit. e) și solicită președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;</p> <p>Litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>(e) până la 25 martie, aprobă raportul de activitate al Autorității pentru anul precedent;”</p> <p>Litera m) va avea următorul cuprins:</p> <p>„m) constată contravențiile comise de către președintele și vicepreședintele Autorității, precum și de către inspectorii de integritate privind încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese sau al incompatibilităților și încheie procese verbale cu privire la acestea, aplicând sancțiunea contravențională.”;</p> <p>Se completează cu litera n):</p> <p>alineatul (9) va avea următorul conținut:</p> <p>(9) Ședințele Consiliului sunt publice și sunt prezidate de un președinte al ședinței, ales cu majoritatea voturilor membrilor desemnați. Ședințele sunt deliberative dacă la acestea participă 2/3 dintre membrii desemnați. Hotărârile Consiliului se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți la ședință, cu</p>	
--	--	--	--

	<p>excepția celor pentru care prezenta lege prevede o altă majoritate, și sunt semnate de președintele ședinței. Prima ședință a Consiliului este convocată de către președintele Autorității în cel mult o lună de la numirea celui de-al cincilea membru al Consiliului. ”</p> <p>Alineatul (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(12) Membrii Consiliului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Autorității, dar nu mai mult decât pentru 2 ședințe pe lună.”</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Ar trebui ca toți membrii Consiliului de Integritate să fie stimulați cel puțin per ședință și/sau participarea la diferite comisii/grupuri de lucru.</p> <p>În prezent majoritatea absolută a membrilor Consiliului de Integritate activează pe baze obștești (notă: spre deosebire alte state, de unde posibil a fost preluată legislația actuală), cu excepția reprezentanților numiți de Ministerul Justiției (reprezentanți ai societății civile) care aproape nici odată nu au fost în componență deplină. În rezultat are loc o fluctuație permanentă a membrilor Consiliului de Integritate, ceea ce afectează activitatea acestuia.</p> <p>În prezent există probleme în ceea ce privește atribuțiile vicepreședintelui ANI, deoarece determinarea lor este lăsată la latitudinea președintelui ANI, deși ambii sunt aleși prin proceduri similare de concurs. În mod firesc pentru a evita conflictele și concentrarea absolută a atribuțiilor și situației în mâinile președintelui ANI ar fi binevenit de delimitat și stabilit minimul de</p>	<p>Unele propuneri se conțin în amendamentele acceptate și în conținutul articolului 12.</p>
--	---	--

		<p>atribuții principale în lege pentru ambii, altele putând fi delegate, în anumite condiții, de președintele ANI.</p> <p>Propunem următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 12:</p> <p>alineatul (1):</p> <p>cuvintele „7 membri” se substituie cu cuvintele „9 membri”;</p> <p>alineatul se completează cu litera a¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„a¹) un reprezentant desemnat de Președintele Republicii Moldova”;</p> <p>la litera f) cuvintele „doi reprezentanți” se substituie cu cuvintele „trei reprezentanți”;</p> <p>alineatul (2) cuvintele „prin concurs, în baza unui regulament aprobat de Guvern” se exclud;</p> <p>alineatul (7):</p> <p>la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”;</p> <p>alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit. e) și propune președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;”;</p> <p>alineatul (10) se completează la final cu următoarele propoziții „Consiliul propune Parlamentului, concomitent cu efectivul - limită și structura organizatorică a Autorității, structura secretariatului Consiliului, inclusiv numărul și termenul de asistență a inspectorilor de integritate desemnați prin votul majorității membrilor Consiliului.”;</p> <p>alineatul (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(12) Membrii Consiliului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a douăzecea parte (1/20) din salariul</p>	
--	--	---	--

		<p>președintelui Autorității, dar nu mai mult decât două treimi (2/3) din salariul președintelui Autorității.”.</p> <p>Transparency International Moldova Prin proiect se propune modificarea componenței și mandatului Consiliului de Integritate (modificările propuse la art. 12, 14, 15, 27, 33 din Legea nr. 132/2016). Astfel, se propune majorarea numărului de membri cu încă 2 persoane (încă un reprezentant desemnat de Parlament (în total - 2 reprezentanți din 9 vor fi desemnați de Parlament), precum și un reprezentant desemnat de Președintele RM). La fel, în desemnarea reprezentanților societății civile se exclude concursul, decizia în acest sens fiind lăsată la discreția Ministerului Justiției. Cu referire la mandatul Consiliului, se propune extinderea acestuia cu noi atribuții. Modificarea componenței Consiliului în felul propus, evident, va politiza activitatea acestuia.</p>	<p>Se propune ca un membru al Consiliului de Integritate să fie desemnat de Președintele Republicii Moldova și al doilea membru din partea societății civile.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament La art. 13 Alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Președintele și vicepreședintele Autorității sunt numiți prin decretul Președintelui Republicii Moldova în termen de 15 zile de la recepționarea propunerii Consiliului. alineatul 4, textul „cu votul a 4 membri” se substituie cu textul „cu votul a 2/3 din membri”.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 13. Numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al Autorității La alineatul 4, sintagma „cu votul a 4 membri” se substituie cu sintagma „cu votul a 2/3 din membri”.</p>	<p>Se acceptă. La art. 13 Alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Președintele și vicepreședintele Autorității sunt numiți prin decretul Președintelui Republicii Moldova în termen de 15 zile de la recepționarea propunerii Consiliului. alineatul 4, textul „cu votul a 4 membri” se substituie cu textul „cu votul a 2/3 din membri”.</p> <p>Se acceptă. A se vedea supra.</p>
	5. La art. 14:	Olesea STAMATE, deputat în Parlament	Se acceptă.

<p>Alineatul (1) lit. b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) numește în funcții inspectorii de integritate, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii;”</p> <p>Alineatul (1) se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) numește în funcții funcționarii publici din aparatul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii, angajează, pe bază de contract, personalul contractual din cadrul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de muncă ale acestora;”</p> <p>după litera g) se introduce litera g¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) unifică practica inspectorilor de integritate de verificare și control și întreprinde alte măsuri permise de lege pentru unificarea acesteia;”</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Vicepreședintele Autorității monitorizează și evaluează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și supraveghează modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a practicii unificate de verificare și control aprobată de Președintele Autorității.”</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3¹) Vicepreședintele Autorității exercită și alte atribuții menționate la alin. (1) stabilite de președintele Autorității, după</p>	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>La articolul 14:</p> <p>alineatul (1):</p> <p>litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) numește în funcții inspectorii de integritate, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii;”</p> <p>se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) numește în funcții funcționarii publici și personalul contractual din aparatul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu sau de muncă, după caz, ale acestora în condițiile legii,”</p> <p>literalele d) și e) se abrogă</p> <p>după litera g) se introduce litera g¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) generalizează practica inspectorilor de integritate de verificare și control și întreprinde măsuri pentru unificarea acesteia;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Vicepreședintele Autorității monitorizează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și supraveghează modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a metodologiei de efectuare a verificării și a controlului aprobată de Președintele Autorității.”</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Vicepreședintele Autorității exercită și alte atribuții menționate la alin. (1) stabilite de Consiliul de Integritate la propunerea președintelui Autorității. În cazul absenței președintelui Autorității, al vacanței funcției acestuia sau al suspendării mandatului acestuia, toate atribuțiile președintelui Autorității</p>	<p>La articolul 14:</p> <p>alineatul (1):</p> <p>litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) numește în funcții inspectorii de integritate, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii;”</p> <p>se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) numește în funcții funcționarii publici și personalul contractual din aparatul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu sau de muncă, după caz, ale acestora în condițiile legii,”</p> <p>literalele d) și e) se abrogă</p> <p>după litera g) se introduce litera g¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) generalizează practica inspectorilor de integritate de verificare și control și întreprinde măsuri pentru unificarea acesteia;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Vicepreședintele Autorității monitorizează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și supraveghează modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a metodologiei de efectuare a verificării și a controlului aprobată de Președintele Autorității.”</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Vicepreședintele Autorității exercită și alte atribuții menționate la alin. (1) stabilite de Consiliul de Integritate la propunerea președintelui Autorității. În cazul absenței președintelui Autorității, al vacanței funcției acestuia sau al suspendării mandatului</p>
---	---	---

	<p>consultarea prealabilă cu Consiliul de Integritate. În cazul absenței președintelui Autorității, al vacanței funcției acestuia sau al suspendării mandatului acestuia, toate atribuțiile președintui Autorității sînt exercitate de vicepreședintele ei.”</p>	<p>sunt exercitate de vicepreședintele ei.”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Articolul 14 alin. (1) lit. g¹) și alin. (3), unificarea practicii inspectorilor de integritate de verificare și control, precum și supravegherea modului în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a acestor practici unificate aprobate de președintele Autorității se va revizui în sensul evitării eventualelor imixtiuni nejustificate și abuzuri grave din partea președintelui/ vicepreședintelui ANI în cadrul procedurilor de control efectuate de către inspectorii. Realizarea unei eventuale „uniformizări” a practicii inspectorilor poate fi efectuată prin modificarea Metodologiei de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Or, tocmai acest act normativ descrie detaliat modalitatea de realizare a controlului, pe care inspectorii de integritate sunt obligați să o respecte întocmai.</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Menționăm că la lit.g¹) de la alin.(l), propusă spre completarea art.14, este necesară indicarea metodelor/modalităților prin care se va realiza unificarea practicii inspectorilor de integritate de către Președintele Autorității pentru a exclude orice echivoc și a nu echivala această atribuție cu cele indicate la lit.g) alin.(l) al aceluiași articol. Unificarea practicii de către conducerea ANI trebuie să respecte practica juridică și anume trebuie să se soldeze cu emiterea unor decizii. Astfel, atenționăm asupra acestui fapt, cu indicarea caracterului deciziilor - obligatorii sau de recomandare.</p>	<p>acestuia, toate atribuțiile președintelui Autorității sunt exercitate de vicepreședintele ei.”</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Alineatul (3) se expune în redacție nouă și prevede respectarea Metodologiei de efectuare a verificării și a controlului aprobată de Președintele Autorității.</p> <p>Alineatul (1) lit. b) este expus în redacție nouă și prevede și „modificarea” raportului de serviciu.</p>
--	--	---	--

	<p>La alin.(3) implicarea conducerii Autorității (vicepreședinte) în activitățile de control, monitorizare și supraveghere a activității inspectorilor de integritate, chiar și post-control contravine argumentelor indicate în nota informativă a proiectului privind urmărirea obiectivului de asigurare a independenței inspectorilor de integritate față de Autoritate.</p> <p>La art.14, alineatul (1) lit. b), nu prevede modificarea raporturilor de serviciu ale inspectorilor de integritate. Art. 17 alin.(2) din Legea nr.132/2016 prevede că funcția de inspector de integritate este funcție publică fiindu-i aplicabile prevederile Legii privind funcția publică, care la rândul său prevede reglementări privind <u>numirea în funcție</u>, <u>modificarea</u> sau <u>încetarea raporturilor de serviciu</u>. Deci, art. 14 alin.l) lit.b) trebuie să conțină și cuvântul „modifică”.</p> <p>Procuratura Generală</p> <p>Prin modificările propuse la alin.(3) și anume obligația inspectorilor de integritate de a respecta <i>„practica unificată de verificare și control aprobată de Președintele Autorității”</i> se încalcă principiul independenței inspectorilor de integritate la efectuarea controalelor privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, or în activitatea sa inspectorii de integritate urmează să se conducă numai de lege. Conducătorul Autorității Naționale de Integritate nu poate interveni în nici un fel în activitatea de control desfășurată de către inspectorii de integritate, or, în caz contrar, o încercare a președintelui Autorității de unificare a practicii inspectorilor de integritate poate fi asimilată cu tentativa de influențare necorespunzătoare a</p>	<p>Alineatul (3) din proiect se expune în redacție nouă și prevedea ca inspectorii de integritate să respecte Metodologia de efectuare a verificării și a controlului aprobată de Președintele Autorității.”</p>
--	---	--

		<p>angajaților respectivi. Corelarea cu normele prevăzute în art.20 alin.(2) lit.a) și alin.(3) din Legea nr.132/2016.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate La alineatul (1): litera g) se completează pe final cu textul: „și asigură caracterul public al actului normativ, prin publicarea acestuia pe pagina web oficială a instituției”; litera g¹) se exclude. se completează cu literele h¹) și h²) cu următorul cuprins: „h¹) aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Colegiului disciplinar; h²) aprobă Regulamentul privind evaluarea calității controalelor efectuate și a actelor întocmite de către inspectorii de integritate”. Alineatul (3) din proiect se exclude.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Propunem următoarea redacție: „La art. 14: Alineatul (1) lit. b) va avea următorul cuprins: „b) numește în funcții inspectorii de integritate, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile și limitele legii;” Alineatul (1) se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins: „b¹) numește în funcții funcționarii publici din aparatul Autorității și secretariatul Consiliului, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile și limitele legii, angajează, pe bază de contract, personalul contractual din cadrul Autorității, modifică,</p>	<p>Unele propuneri se conțin în redacția nouă a articolului.</p> <p>Unele propuneri se conțin în redacția nouă a articolului.</p>
--	--	---	---

		<p>suspendă și dispune încetarea raporturilor de muncă ale acestora;”</p> <p>după litera g) se introduce litera g¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) asigură unificarea practicii inspectorilor de integritate de verificare și control și întreprinde alte măsuri permise de lege pentru unificarea acesteia;”</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Vicepreședintele Autorității monitorizează și evaluează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și supraveghează modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a practicii unificate de verificare și control aprobată de Președintele Autorității.”</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3¹) Vicepreședintele Autorității exercită atribuțiile menționate la alin. (1) lit. o) și p) precum și stabilite de președintele Autorității, după consultarea prealabilă cu Consiliul de Integritate. În cazul absenței președintelui Autorității, al vacanței funcției acestuia sau al suspendării mandatului acestuia, toate atribuțiile președintelui Autorității sunt exercitate de vicepreședintele ei.”</p>	
	<p>6. Articolul 15 alineatul (2) se completează cu literele a¹) și a²) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„a¹) Consiliul constată managementul defectuos urmare a analizei raportului anual de activitate a Autorității sau neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității;</p> <p>a²) Consiliul constată îndeplinirea necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor de</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La art. 15 alin. (2) lit. a¹) și lit. a²) normele propuse sunt urmează a fi revizuite întru asigurarea condițiilor preciziei și clarității normelor juridice în partea ce ține de managementul defectuos. Nu este prevăzut mecanismul de verificare a managementului defectuos, or această normă este pasibilă de interpretare neuniformă. De asemenea, este necesar de a crea un echilibru legal, care ar asigura autonomia, lipsa de vulnerabilitate și</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 15 alineatul (2) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) Consiliul constată neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității, sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor prevăzute la art.14 din prezenta lege;”</p> <p>litera a²) se exclude.</p>

	<p>serviciu prevăzute la art.14 din prezenta lege;”</p>	<p>interdependență a președintelui ANI față de Consiliul de Integritate.</p> <p>EU High-Level Adviser on Anticorruption Completarea art.15 alin.(2) nu se susține integral.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Se propune excluderea punctului 6 din proiect.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 15 alineatul (2) se completează cu literele a¹) și a²) cu următorul cuprins: „a¹) Consiliul constată, cu votul a 2/3 din membri, neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității; a²) Consiliul constată îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor prevăzute la art.14 din prezenta lege;”</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Potrivit autorilor, mandatul poate înceta în cazul în care Consiliul constată managementul defectuos urmarea analizei raportului anual de activitate a Autorității sau neîndeplinirii obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității (lit.a¹) La reglementarea motivelor de destituire a membrilor organelor de conducere este necesar de evitat formulările generale și interpretabile precum „<i>management defectuos</i>”. Esența unui management defectuos este gestionarea necorespunzătoare în raport cu obligațiile de serviciu, stabilite expres în lege, fie cu anumite obiective de performanță, stabilite în lege acte interne sau contract de muncă. în speță, propunem reformularea lit.a¹) după cum urmează: „Urmarea</p>	<p>Litera a¹) se expune în redacție nouă și litera a²) se exclude.</p> <p>Litera a¹) se expune în redacție nouă și litera a²) se exclude.</p> <p>Litera a¹) se expune în redacție nouă și litera a²) se exclude.</p> <p>Litera a¹) se expune în redacție nouă și litera a²) se exclude.</p>
--	---	---	---

		analizei raportului anual de activitate a Autorității, Consiliul constată neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității”.	
		Autoritatea Națională de Integritate Articolul 17 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Inspectorii de integritate sunt subordonați inspectorului de integritate șef, care organizează, controlează, monitorizează și evaluează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, inclusiv asigură practica uniformă și aplicarea uniformă a dispozițiilor legale de către inspectori.” Argumentare: Se propune fortificarea Inspectoratului de Integritate cu poziția de Inspector de integritate șef.	Nu se acceptă. Statele-tip a ANI nu prevăd funcția de inspector de integritate șef.
	7. Articolul 18: la alineatul (1) litera e) va avea următorul cuprins: „e) are experiență de lucru de cel puțin 3 ani în domeniul studiilor deținute;”; alineatul (2 ¹) se expune în următoarea redacție: „(2 ¹) Prin depunerea actelor, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.”	Vasile BOLEA, deputat în Parlament La punctul 7, textul „cel puțin 3 ani”, se va înlocui cu textul „cel puțin 5 ani” Guvernul Republicii Moldova Modificarea propusă la art. 18 alin. (1) lit. e) considerăm că este important ca experiența de lucru în domeniul studiilor deținute să fie recentă, or, dacă o persoană a acumulat 15 ani stagiu de muncă și doar primii 3 ani a activat în domeniul studiilor, fapt ce îi permite să fie eligibil pentru funcția de inspector de integritate, s-ar putea ca pregătirea celui din urmă să nu mai fie în rezonanță cu funcția la care aspiră. Guvernul Republicii Moldova Noua redacție a alin. (2 ¹) din art. 18 contravine direct cu art. 9 alin. (1) din Legea nr. 271/2008, citat <i>supra</i> . Or, după cum s-a menționat, norma respectivă impune oferirea consimțământului scris al	Se acceptă. Alineatul (1) litera e) din proiect se abrogă. Se acceptă. Alineatul (1) litera e) din proiect se abrogă. Se acceptă. La articolul 18 alineatul (2 ¹) va avea următorul cuprins: „(2 ¹) Dosarul de concurs include și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal

	<p>candidatului la funcția publică, ce urmează a fi expus prin declarația de verificare. Prin urmare, art. 18 alin. (2¹) din Legea nr. 132/2016 urmează a fi modificat ca și art. 11 alin. (3¹) – prin excluderea doar a prevederilor ce se referă la testarea poligraf – după cum urmează:</p> <p>„la alineatul (2¹), textul „și despre testarea conform Legii nr. 269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Candidații semnează declarația de verificare și își prezintă acordul scris pentru testarea la poligraf” se substituie cu cuvintele „și semnează declarația de verificare”.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Normele propuse în proiect reglementează excluderea condiției de verificare a candidaților la funcția de inspector de integritate, precum și de Președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate prin aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Recomandări: Normele în redacția propusă urmează să fie excluse din proiect.</p> <p>EU High-Level Adviser on Anticorruption Modificarea art.18 alin.(1) lit.e) nu se susține.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate La articolul 18 alineatul (1) litera d) cuvintele „sau economice” se exclud; litera e) din proiect se exclude.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova La alineatul (1) litera e) se exclude. Alineatul (2¹) se expune în următoarea redacție:</p>	<p>precedent și la data depunerii dosarului. Prin depunerea dosarului, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.”</p> <p>Rezultatul negativ al testului la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nu poate servi drept interdicție la angajare. HCC nr.6/2018.</p> <p>Alineatul (1) litera e) din proiect se exclude.</p> <p>Nu se acceptă. Alineatul (1) litera e) din proiect se exclude.</p> <p>Propunerea se conține în redacția nouă a alin.(2) lit. e). A se vedea supra.</p>
--	---	---

		<p>„(2¹) Dosarul de concurs include și declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și la data depunerii dosarului. Prin depunerea dosarului, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.”</p>	
	<p>8. Articolul 19: la litera a) după cuvintele „la situația averilor deținute” se completează cu textul „, veniturile dobândite și cheltuielile realizate”; la litera d) textul „mandatului, a funcției” se substituie cu textul „mandatelor, a funcțiilor”, iar cuvintele „veniturile obținute” se substituie cu cuvintele „veniturile dobândite și cheltuielile realizate”; litera f) va avea următorul conținut: „f) solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor sau în privința căreia s-a constatat, în totalitate sau în parte, o avere nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, în cazul în care dispozitivele actelor de constatare prevăd propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu”; litera g) se expune în următoarea redacție: „g) întocmesc procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;”</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament La articolul 19 litera e) va avea următorul cuprins: „e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale, cu excepția celor prevăzute în art.12, alin.(7), litera l) al prezentei legi.” litera g) va avea următorul cuprins: „g) emite procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament La punctul 8, de la ambele litere, excluderea textului „cheltuielile realizate”;</p> <p>De la pct.8, excluderea completării cu lit. i);</p> <p>Guvernul Republicii Moldova În art. 19 lit. f), includerea cuvintelor „propunerea de” este lacunară. Or, ar reieși că eliberarea din funcție sau încetarea mandatului a subiectului declarării ar fi lăsată la discreția autorității publice responsabile de numire în funcție, fapt ce contravine scopului acestei sancțiuni administrative. Astfel, la art. 19 lit. f), cuvintele „propunerea de” urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă. La articolul 19 litera e) va avea următorul cuprins: „e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale, cu excepția celor prevăzute în art.12, alin.(7), litera l) al prezentei legi.” litera g) va avea următorul cuprins: „g) emite procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;”</p> <p>Nu se acceptă. Termenul „cheltuielile realizate” se utilizează pentru controlul dintre veniturile dobândite și cheltuielile realizate de către subiectul declarării.</p> <p>Se acceptă. În art.19 lit. i) din proiect se exclude.</p> <p>Se acceptă. la articolul 19 litera f) se exclude. A se vedea propunerile de la art.7 alin.(1) lit e¹).</p>

	<p>se completează cu lit. i) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„i) solicită, în condițiile legii, suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.”.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>În art. 19 lit. g), cuvântul „întocmesc” urmează a fi substituit cu cuvântul „emit”. Or, în practica jurisprudențială s-a constatat că judecătorii interpretează sensul semantic al verbului „întocmesc” în mod foarte restrictiv, având în vedere doar elaborarea actului de constatare, nu și semnarea (emiterea) acestuia.</p> <p>În acest mod, multe acte de constatare emise (semnate) de inspectorii de integritate sunt anulate, motivându-se precum că inspectorii nu ar avea atribuția de emitere a actelor, ci numai „întocmirea” acestora. În interpretarea instanțelor, competența de semnare ar avea doar președintele/vicepreședintele ANI (deși acest fapt contravine scopului și logicii juridice a utilizării verbului „întocmesc”, precum și a prevederilor art. 14 alin. (4) din Legea nr. 132/2016).</p> <p>Astfel, în tot cuprinsul proiectului de lege, precum și în redacția în vigoare a Legii nr. 132/2016, cuvântul „întocmesc”, la orice formă gramaticală, urmează a fi substituit cu cuvântul „emit”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>În art.19 lit. i) din proiect se exclude.</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Punctul 8. prevede completarea art.19 lit. f) și i) cu norme care indică dreptul inspectorului de integritate de a solicita conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu; suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În tot cuprinsul proiectului de lege, precum și în redacția în vigoare a Legii nr. 132/2016, cuvântul „întocmesc”, la orice formă gramaticală, urmează a fi substituit cu cuvântul „emit”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>În art.19 lit. i) din proiect se exclude.</p> <p>Instituția suspendării subiectului declarării se exclude din proiect.</p>
--	---	--	---

Urmează a se ține cont de jurisprudența Curții Constituționale cu referire la suspendarea raporturilor de serviciu, prin care, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.6/2016 a menționat că: „Curtea menționează că legea nu trebuie să lase la libera opțiune a angajatorului sau o autorității publice decizia de a suspenda sau nu unilateral raporturile de serviciu fără a fi stabilite condiții, modalități și criterii clare și precise (a se vedea mutatis mutandis hotărârea CEDO Milojevic și alții v. Serbia din 30 ianuarie 2016).

Măsura este excesivă, echivalând pe termen scurt cu eliberarea din funcție în baza unui simplu act de constatare (care este un act administrativ) din partea inspectorilor de integritate. Acest lucru este cu atât mai grav cu cât impactul ar fi resimțit atât pentru funcțiile electivă, cit și pentru funcțiile publice unde funcționării se bucură de stabilitate. Aici se va ține cont și de durata îndelungată a procedurilor judiciare în cauzele de contencios administrativ.

Măsura de suspendare din funcția publică a subiecților declarării averii și intereselor personale pe durata procedurilor judiciare de examinare a cazului este echivalentă cu eliberarea din funcție în baza unui simplu act de constatare (care este un act administrativ) din partea inspectorilor de integritate, care încă nu este confirmată de instanță.

Este necesară excluderea procedurii prin care conducerea organizației publice sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării ar decide suspendarea raporturilor de muncă sau de serviciu în baza cererii inspectorului de integritate. Unica autoritate care ar avea atribuția exclusivă de a decide asupra suspendării din funcția a subiecților declarării urmează a fi instanța de judecată, aceasta având prerogativa de a decide asupra

	<p>acestor solicitări, în urma unui proces de judecată la care să participe subiectul declarării, având posibilitatea de a prezenta probe și explicații necesare în vederea apărării sale și beneficiind de toate garanțiile procesuale indicate în Codul de procedură civilă.</p> <p>Un alt element care este necesar a fi oglindit în proiectul de lege este introducerea răspunderii inspectorului de integritate pentru actul de constatare declarat nul de către instanța de judecată. Responsabilizarea inspectorului este importantă, or în cazul anulării actului de constatare, prin care s-a solicitat suspendarea subiectului declarării, inspectorul nu poartă nici o răspundere când este vorba de despăgubirea persoanei lezate în urma suspendării.</p> <p>EU High-Level Adviser on Anticorruption Modificarea art.19 lit.f) nu se susține integral.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate la litera a) textul „incompatibilitățile și conflictele de interese” se substituie cu textul „incompatibilitățile, conflictele de interese, restricțiile și limitările”.</p> <p>la litera e) cuvintele „prevăzute de” se substituie cu cuvintele „prevăzute în art. 12 alin. (7) din”;</p> <p>la litera f) din proiect cuvintele „propunerea de” se exclud.</p> <p>la litera g) cuvântul „întocmesc” se substituie cu cuvintele „emit și semnează”.</p> <p>litera i) se exclude.</p> <p>se completează cu litera i) cu următorul cuprins: „i) asigură, de comun cu subdiviziunea juridică, reprezentarea intereselor Autorității, pe actele de constatare pe care le-a emis.”.</p>	<p>litera f) se exclude.</p> <p>Unele propuneri se conțin în modificările acceptate.</p>
--	--	--

		<p>se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Activitățile desfășurate de către inspectorii de integritate, specificate în alineatul (1), în privința persoanelor cu funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, țin de competența exclusivă a inspectorilor de integritate din cadrul subdiviziunii specializate a Inspectoratului de integritate și care au o experiență în funcția de inspector de integritate de cel puțin 1 an.”.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Litera e) va avea următorul conținut: „e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale, cu excepția celor prevăzute în art.12, alin.(7), litera l) al prezentei legi;” litera g) se expune în următoarea redacție: „g) întocmesc procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;”</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Propunerile respective (literele f) și i) din articolul 19) perpetuează în continuare stare de fapt existentă când, cel puțin la nivel local, se observă o formă de „inchiziție” sau un fel de „troica” din partea inspectorilor de integritate (inclusiv bifare și îndeplinire a planului de cazuri examinate), iar printr-un act de constatare cu mari deficiențe în ceea ce privește constatarea și motivarea daunelor aduse interesului public, nu numai că lipsește persoana de funcție și surse de existență, dar și o privează pe o perioadă ulterioară de 3 ani de a ocupa funcții, adică</p>	<p>Unele propuneri se conțin în modificările acceptate.</p> <p>Unele propuneri se conțin în modificările acceptate.</p>
--	--	--	---

indiferent de caracterul faptei. Plus la aceasta, lucrul respectiv are loc printr-o procedură absolut neadaptată pentru asemenea cazuri și anume contenciosul administrativ (notă: procedura respectivă are cu totul alt rol și alte principii cum ar fi contradictorialitatea.

Astfel în contextul celor menționate, considerăm că Actul de constatare al ANI trebuie să fie un act de control, iar în baza acestuia (reieșind din caracterul faptei), inspectorul ANI sau inițiază o procedură de răspundere disciplinară pentru autoritatea competentă de angajare, sau întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție (componentele de contravenții trebuie adaptate reieșind din caracterul faptei și al subiectului), sau transmite materialele organului de urmărire penală pentru atragerea la răspundere penală. Fiind o categorie de procedură administrativă activitatea și actul de constatare ANI trebuie să aibă *termene foarte bine definite*, de exemplu lipsa de termene din pct. 11 sunt excesive pentru ANI care dispune de un volum determinat cunoscut de declarații. Cât privește averea nejustificată legislația contravențională și cea penală are deja ca măsură de siguranță confiscarea specială.

Se propune următoarea redacție:

„Articolul 19:

litera f) va avea următorul conținut:

„f) solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării aplicarea măsurilor de răspundere disciplinară persoanei care a comis fapte minore de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor conform prevederilor art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale”;

		<p>litera g) se expune în următoarea redacție: „g) întocmesc procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;” se completează cu lit. i) și se expune în următoarea redacție: „i) solicită, în condițiile legii, suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării cazului, în cazul în care incompatibilitatea sau conflictul de interese nu poate fi înlăturat în alt mod”.</p>	
	<p>9. Articolul 20: la alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins: „b) să solicite și să obțină gratuit informațiile necesare de la orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, pe suport de hârtie și/sau în format electronic, pentru realizarea atribuțiilor de verificare și/sau control al averilor și intereselor personale, precum și pentru verificarea și/sau controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor;” Alineatul (1), se completează cu litera (b¹) și se expune în următoarea redacție: „(b¹) să solicite, în cadrul procedurilor de control inițiate, de la autoritățile anticorupție (Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne) și/sau de la alte instituții (Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal), efectuarea unor verificări</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament la articolul 20: alineatul (1): la litera b¹) cuvintele „în alte jurisdicții” se substituie cu cuvintele „peste hotare”. la literele c) și d) cuvântul „verificarea” se substituie cu cuvintele „verificarea și controlul”; la alineatul (2) litera a¹) va avea următorul cuprins: „a¹) să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controlului și să nu emită, fără motive convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate;”. cuvântul „convingătoare” se exclude. alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate și sunt permise acțiunile de control a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și a modului în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament De la pct.9, excluderea completării cu lit.a¹);</p>	<p>Se acceptă. la articolul 20: alineatul (1): la litera b¹) cuvintele „în alte jurisdicții” se substituie cu cuvintele „peste hotare”. la literele c) și d) cuvântul „verificarea” se substituie cu cuvintele „verificarea și controlul”; la alineatul (2) litera a¹) va avea următorul cuprins: „a¹) să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controlului și să nu emită, fără motive convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate;”. alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate și sunt permise acțiunile de control a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și a modului în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”</p> <p>Nu se acceptă.</p>

<p>de specialitate sau prezentarea informațiilor relevante obiectului controalelor efectuate, inclusiv despre bunurile imobile sau mobile aflate în alte jurisdicții;”;</p> <p>La alineatul (1) literele c) și d) cuvântul „verificarea” se substituie cu cuvintele „verificarea și/sau controlul”;</p> <p>Alineatul (1) se completează cu litera e) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„e) să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control;</p> <p>Alineatul (2) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate.”;</p> <p>La alineatul (3) după cuvintele „referitoare la controalele” se introduce textul „aflate în derulare”;</p> <p>Se completează cu alineatul (3¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3¹) Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate, acțiunile de monitorizare, de control, și de evaluare a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și acțiunile de supraveghere a modul în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”</p>	<p>De la pct.9, excluderea completării cu alin. (3¹)</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Referitor la completarea art. 20 cu alin.(1) lit. e) prin care se atribuie competența inspectorilor de integritate de a efectua sau solicita efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control, menționăm următoarele.</p> <p>Nota informativă la proiect precizează că: „Expertizele și evaluările menționate urmează a fi acoperite din contul bugetului ANI. În acest context, bugetul ANI urmează să prevadă un capitol aparte pentru a asigura posibilitatea inspectorului de a dispune efectuarea unor astfel de evaluări/expertize.”.</p> <p>Astfel, pentru solicitarea efectuării evaluării vor fi necesare cheltuieli financiare suplimentare din contul ANI și, implicit, din bugetul de stat. Mai mult ca atât, reiese că această modificare va afecta însăși structura bugetară ANI. În pofida acestui fapt, la compartimentul nr. 5 din nota informativă (Fundamentarea economico-financiară) este specificat că „implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat”. Prin urmare, se denotă că nota informativă nu este completată corespunzător</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La modificarea propusă la art. 20 alin. (2) lit. a¹) se va ține cont că fiecare inspector de integritate poartă răspundere personală pentru controalele efectuate și nu este ținut să își desfășoare activitatea conform practicii altor inspectori de integritate, ci examinează cauza conform circumstanțelor particulare.</p>	<p>la alineatul (2) litera a¹) și alineatul (3¹) se expun în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>La articolul 20 alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p>„e) să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control;”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 20 alineatul (2) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controalului și să nu emită, fără motive convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate.”;</p>
--	---	--

		<p>Direcția generală juridică</p> <p>Articolul 20 alin.(2) lit.a¹⁾ indică o noțiune ambiguă „motivare convingătoare” fapt ce constituie temei pentru interpretări abuzive și nu corespunde criteriilor de claritate a legii, conform art.23 al Constituției.</p> <p>Referitor la lit. e) alin.(1) al art.20 menționăm că textul „să efectueze, să solicite efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control” asimilează inspectorul de integritate cu calitatea de expert în domeniul evaluărilor bunurilor, fapt ce este inadmisibil și încalcă normele art.6 alin.(1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, astfel, cuvântul „să efectueze” se va înlocui cu cuvântul „să dispună sau”. În același context, solicitarea efectuării evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor de către inspectorul de integritate, urmează a fi prevăzut detaliat în proiectul de lege, în special, se va menționa de la cine se vor solicita aceste expertize și cine va suporta cheltuielile pentru aceste evaluări.</p> <p>Procuratura Generală</p> <p>Cu referire la modificările propuse la art.20 alin.(1) din lege și anume completarea cu litera b¹⁾ modificarea propusă în proiect potrivit căreia inspectorul de integritate are dreptul să solicite Procuraturii Anticorupție efectuarea unor „verificări de specialitate”, în cadrul procedurilor de control inițiate, nu poate fi acceptată conceptual, deoarece această activitate vine în contradicție cu atribuțiile funcționale ale Procuraturii Anticorupție prevăzute de art.9 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.</p>	<p>alineatul (2) litera a¹⁾ se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>articolul (1) litera e) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
--	--	--	--

	<p>Mai mult, Procuratura inclusiv și Procuratura Anticorupție nu efectuează „verificări de specialitate” întrucât nu este un organ de control sau de constatare, dar efectuează și conduce urmărirea penală și reprezintă învinuirea în instanța de judecată.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție Referitor la completarea art. 20 alin. (1) cu litera b¹), CSJ punctează că această normă este eficientă doar în raport cu instituțiile de supraveghere, control și investigații speciale, or, organul de urmărire penală nu efectuează controale și/sau verificări, decât în cadrul unui proces penal, intentat în ordinea prevăzută de art. 262-273 Cod de procedură penală.</p> <p>Cât privește alin. (2) lit. a¹) din același articol, care stipulează că „să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate”, Curtea Supremă de Justiție decelează că acesta urmează a fi reformulat în felul următor „să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica judiciară unitară”, deoarece, altfel, va fi încălcat caracterul obligatoriu al actelor judecătorești.”</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate la art.20: alineat (1): litera b¹) se completează cu mențiunea „prin derogare de la prevederile legilor speciale, să solicite și să” și de a exclude textul „verificare și/sau”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
--	--	---

	<p>la litera c) și litera d) cuvintele ” verificarea averilor” de substituit cu cuvintele „controlul averilor”.</p> <p>Alineat (2)</p> <p>la litera a¹) cuvintele „și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate.” se exclud.</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Modificările operate la art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea nr.132/2016 – recomandăm reevaluarea sintagmei „motivare convingătoare”, or legea operează și în alte contexte cu cuvântul „motivare”, fără a oferi anumite calificative.</p> <p>De asemenea, cu referire la art.20 alin.(3¹) din aceeași lege, dar și alte prevederi care vizează unificarea practicii de verificare și control, în condițiile în care acțiunile de supraveghere a modului în care inspectorii de integritate respectă practica unificată vizează controalele finalizate, nu sunt suficient de clare eventualele consecințe asupra subiectului declarării în cazul constatării aplicării unor practici neuniforme de către inspectorul de integritate.</p> <p>Adițional, observăm că proiectul operează cu un concept nou – „aparența încălcării”, care opinăm că urmează a fi explicat, în special sub aspectul distingerii de conceptul existent – „bănuială rezonabilă”.</p> <p>Modificările operate la art.33 alin.(6) din Legea nr.132/2016 - recomandăm precizarea intenției autorului în privința noțiunii de „instituție financiară”, având în vedere dispozițiile art.148 alin.(4) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor – „Orice referire sau trimitere, în actele</p>	<p>alineatul (2) litera a¹) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Inspectorul de integritate trebuie să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor.</p> <p>Termenul „bănuială rezonabilă” are mai mult un caracter penal.</p>
--	--	--

	<p>normative existente, la data intrării în vigoare a prezentei legi, la termenul de „instituție financiară” se va considera ca referire și/sau trimitere la termenul de „bancă”prevăzut la art.3 din prezenta lege”</p> <p>Centrul Național Anticorupție Normele de la art.20 alin.(1) atribuie competențe discreționare inspectorului de integritate în vederea obținerii oricăror informații pe care le consideră necesare și le solicită, precum și competențe discreționare prin propunerea de îa art.33 alin.(6) care îi acordă dreptul „să întreprindă orice măsuri” în vederea exercitării atribuțiilor sale. Sintagma „orice măsuri” poartă un caracter coruptibil, ceea ce poate duce la aplicarea confuză în dependență de interes și scop a normei.</p> <p>Norma de la art.20 alin.(1) lit.e) atribuie dreptul inspectorului de integritate să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor și expertizei pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control. Recomandări: Propunem autorului stabilirea clară a condițiilor, criteriilor, cazurilor când se dispune efectuarea evaluării și expertizării bunurilor.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Alineatul (1), se completează cu litera (b¹) și se expune în următoarea redacție: „(b¹) să solicite, în cadrul procedurilor de control inițiate, de la autoritățile anticorupție (Centrul National Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne) și/sau de la alte instituții (Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale,</p>	<p>Această competență este necesară inspectorului de integritate pentru efectuarea verificărilor și controalelor.</p> <p>Alineatul (1) lit.e) se expune în redacție nouă prin care se exclude dreptul inspectorului de integritate să solicite efectuarea expertizelor.</p> <p>Propunerile se conțin în redacția modificată a articolului 20.</p>
--	--	---

	<p>Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal), efectuarea unor verificări de specialitate sau prezentarea informațiilor relevante obiectului controalelor efectuate, inclusiv despre bunurile imobile sau mobile aflate peste hotare;”</p> <p>La alineatul (1) literele c) și d) cuvântul „verificarea” se substituie cu cuvintele „verificarea și controlul”;</p> <p>Alineatul (1) se completează cu litera e) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>e) să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control;</p> <p>Alineatul (2) se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹⁾ să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controlului și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate.”;</p> <p>Se completează cu alineatul (3¹⁾ și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3¹⁾ Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate-și sunt permise acțiunile de control-a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și acțiunile de supraveghere a modului în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>La pct.9 se propune modificarea art.20 alin.(1) lit.b) pentru oferirea dreptului inspectorului de integritate să solicite și să obțină gratuit informațiile necesare de la orice persoană fizică sau juridică, de</p>	<p>Această competență este necesară inspectorului de integritate pentru efectuarea verificărilor și controalelor.</p>
--	--	---

	<p>drept public sau privat, pe suport de hîrtie și/sau în format electronic, pentru realizarea atribuțiilor de verificare și/sau control al averilor și intereselor personale, precum și pentru verificarea și/sau controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor. Prevederi similare sunt și la pct.II din proiect ce ține de modificările propuse la art.33 alin.(6). Ca și obiecție generală notăm, că astfel de prevederi aduc atingere drepturilor și intereselor persoanelor fizice și juridice, contrar garanțiilor din art.54 al Constituției. De facto, apar obligații pentru cei care nu sunt subiecți ai declarării în sensul legii nr.133/2016. în plus, nerespectarea acestor obligații atrage după sine sancțiuni contravenționale. Nu se ține cont că prin acele „informații necesare” solicitate pot fi informații din viața familială și privată, informații care conțin date cu caracter personal, informații care pot constitui secret comercial, alte informații care au tangență nemijlocită cu drepturile și libertățile protejate de lege și Constituție, iar proiectul nu prevede nici o măsură de protecție a acestor informații.</p> <p>Potrivit pct.9 din proiect art.20 alin.(1) din Legea nr.132/2016 se completează cu llt.e), prin care inspectorul de integritate are dreptul să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control. În modul în care este formulată norma propusă de autori, evaluările și expertizele sunt efectuate fie de către inspectorul de Integritate, fie la solicitarea lui, de către terțe persoane, nefiind clar cine anume. Acest moment este important din motiv că autorii specifică în alte norme ale proiectului despre efectuarea evaluărilor și expertizelor de către subiecții supuși controlului (ex:</p>	<p>Alineatul (1) lit.e) se expune în redacție nouă prin care se exclude dreptul inspectorului de integritate să solicite efectuarea expertizelor.</p>
--	--	---

		<p>art.33 alin.(11)).</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Referitor la art. 20 alin. (1): lit. b) din Legea nr. 132/2016). Dreptul inspectorului de integritate de a solicita informații și „pe suport de hârtie și/sau în format electronic” par a fi excesive (mai ales pentru persoanele fizice), iar sintagma respectivă ar trebui exclusă. Este suficient să obțină informația, iar ulterior o poate expune în forma necesară, plus se pune accentul pe format electronic.</p> <p>lit. e) din Legea nr. 132/2016). Nu este clar cine va suporta cheltuielile pentru efectuarea expertizelor și evaluărilor bunurilor.</p> <p><i>Se propune următoarea redacție:</i> „Alineatul (1) se completează cu litera e) și se expune în următoarea redacție: „e) să efectueze sau să solicite autorităților competente efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control;”</p>	<p>Această competență este necesară inspectorului de integritate pentru efectuarea verificărilor și controalelor.</p> <p>Alineatul (1) lit.e) se expune în redacție nouă prin care se exclude dreptul inspectorului de integritate să solicite efectuarea expertizelor.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Autoritatea Națională de Integritate Articolul 22 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Inspectorul de integritate este responsabil de legalitatea acțiunilor realizate în cadrul procedurilor de verificare și control instrumentate, de calitatea controalelor efectuate și a actelor întocmite.”.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 22 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Inspectorul de integritate este responsabil de legalitatea acțiunilor realizate în cadrul procedurilor de verificare și control, de calitatea controalelor efectuate și a actelor emise.”.</p>
	<p>10. La articolul 24 alineatul (2) litera e) se expune în următoarea redacție: „e) în cazul constatării ulterior angajării faptului de necorespunderea cerințelor prevăzute la art.18 alin.(1);”.</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 24 alineatul (2) litera e) va avea următorul cuprins: „e) în cazul constatării ulterior angajării necorespunderii cerințelor prevăzute la art.18 alin.(1);”.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 24 alineatul (2) litera e) va avea următorul cuprins: „e) în cazul constatării ulterior angajării necorespunderii cerințelor prevăzute la art.18 alin.(1);”.</p>

		<p>Autoritatea Națională de Integritate la alineatul (2) litera g) va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) în cazul în care rămîne definitiv actul de constatare prin care s-a constatat: o avere nejustificată, nedeclararea și nesoluționarea unui conflict de interese real, un conflict de interese consumat, o incompatibilitate nesoluționată în termen, o restricție sau limitare încălcată;”</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
		<p>Autoritatea Națională de Integritate Se completează cu articolele 24¹ - 24⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 24¹. Inadmisibilitatea imixtiunii în activitatea inspectorului de integritate</p> <p>(1) În exercițiul funcției, inspectorul de integritate se supune numai legii.</p> <p>(2) Nici o persoană nu este în drept să intervină în activitățile, în derulare, de control a averilor, de verificare a declarațiilor de avere și interese personale, de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor, realizate de inspectorul de integritate.</p> <p>(3) Împiedicarea lui de a-și îndeplini obligațiile de serviciu atrag răspunderea prevăzută de lege.</p> <p>(4) Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorului de integritate în sensul alineatului (2) activitățile de monitorizare, control și organizare a activității subdiviziunii, asigurate de către inspectorul de integritate șef și controlul exercitat de subdiviziunile cu atribuții de audit, asigurare a securității și integrității în cadrul instituției, după finalizarea procedurilor de control.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederi similare se conțin în proiectul de lege, în Legea nr.132/2016. Garanțiile sociale sunt reglementate în actele normative în vigoare.</p>

		<p>Articolul 24². Protecția juridică a inspectorului de integritate</p> <p>(1) Inspectorul de integritate este persoană inviolabilă și se află sub protecția statului. Persoana, onoarea și demnitatea lui sunt ocrotite de lege.</p> <p>(2) Urmărirea penală a inspectorului de integritate se exercită de către procuror, cu informarea Consiliului de Integritate.</p> <p>(3) Atingerea demnității și onoarei, amenințarea, uzul de violență, atentatul la viața inspectorului de integritate, la sănătatea și la bunurile lui și ale membrilor săi de familie atrag răspunderea prevăzută de lege.</p> <p>Articolul 24³. Protecția socială a inspectorului de integritate</p> <p>(1) Protecția socială a inspectorului de integritate se efectuează în conformitate cu Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.</p> <p>(2) Prejudiciul cauzat bunurilor inspectorului de integritate sau bunurilor rudelor acestuia pînă la gradul I în legătură cu exercitarea atribuțiilor sale de serviciu se repară integral, cu drept de regres împotriva persoanelor culpabile. Cuantumul mijloacelor financiare respective se stabilește și se acordă în temeiul hotărîrii irevocabile a instanței de judecată.</p> <p>(3) Inspectorul de integritate are dreptul la asistență medicală și la tratament medical (ambulatoriu și staționar) din contul statului în modul stabilit de Guvern.</p>	
--	--	--	--

		<p>(4) Inspectorul de integritate este asigurat obligatoriu de la bugetul de stat și din alte surse prevăzute în acest scop.</p> <p>(5) Inspectorul de integritate, care nu dispune de locuință în mun. Chișinău și care intenționează să închirieze o locuință în raza mun. Chișinău în legătură cu activitatea în cadrul Autorității, are dreptul la compensarea cheltuielilor pentru închirierea (subînchirierea) unei locuințe, în proporție de până la 50% din salariul lui de funcție.</p> <p>Articolul 24⁴. Măsurile de încurajare și promovare</p> <p>(1) Inspectorul de integritate este stimulat pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor, manifestarea spiritului de inițiativă, pentru activitate îndelungată și ireproșabilă în serviciul public în conformitate cu art.40 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p> <p>(2) Nu pot fi aplicate măsurile de încurajare și promovare inspectorilor de integritate care au sancțiuni disciplinare nestinse. ”.</p>	
	<p>11. Capitolul IV Secțiunea 1 se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Secțiunea 1 Controlul averii și intereselor personale</p> <p>Articolul 26. Etapele controlului averii și intereselor personale</p> <p>Inspectorii de integritate verifică declarațiile de avere și interese personale; iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, inițiază controlul averii și al intereselor personale; verifică prealabil sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice,</p>	<p>Transparency International Moldova</p> <p>Prin proiect se propune expunerea într-o nouă redacție a secțiunii I a capitolului IV - Controlul averii și intereselor personale. Procedurile sunt excesiv de birocratizate.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Se propune menținerea redacției în vigoare a art. 26 din Legea nr. 132/2016, deoarece prin modificarea propusă se creează confuzii cu privire la consecutivitatea și esența acțiunilor de verificare și control.</p>	<p>Secțiunea vizată detaliază etapele și procedurile în cadrul controlului averii și intereselor personale.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Articolul 26 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 26. Etapele controlului averii și intereselor personale</p> <p>Inspectorii de integritate verifică declarațiile de avere și interese personale, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, inițiază controlul averii și al intereselor personale, verifică prealabil sesizările</p>

	<p>precum și cele din oficiu; și efectuează controlul averii și intereselor personale.</p>	<p>Autoritatea Națională de Integritate Se propune păstrarea redacției în vigoare a art. 26, cu completarea acestuia cu alin. (2) după cum urmează: se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Controlul averii și intereselor personale ale persoanelor cu funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, este efectuat în condițiile articolului 19 alineatul (2).” se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) În caz de concediu anual sau concediu de boală a inspectorului de integritate, sau din alte cazuri neimputabile voinței părților, scurgerea termenilor de procedură se suspendă în conformitate cu art. 81 Cod administrativ.”</p>	<p>depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu și efectuează controlul averii și intereselor personale.”</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea supra.</p>
	<p>Articolul 27. Verificarea declarațiilor de avere și interese personale (1) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declarațiilor de către subiecții declarării, verificarea respectării cerințelor de formă a declarațiilor de avere și interese personale, verificarea dacă există aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale, precum și verificarea informațiilor declarate de subiectul declarării sau informațiilor obținute de inspector în vederea depistării</p>	<p>Elena BODNARENCO, deputat în Parlament Alineatul (3) al art.27 va avea următorul cuprins: „(3) Controalele declarațiilor de avere și interese personale vor fi efectuate în decursul unui an calendaristic și vor viza toate persoanele cu funcții de demnitate publică.”</p> <p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 27 va avea următorul cuprins: „Articolul 27. Verificarea declarațiilor de avere și interese personale</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Articolul 27 va avea următorul cuprins: „Articolul 27. Verificarea declarațiilor de avere și interese personale</p>

<p>bănuiei rezonabile privind existența unei averi nejustificate.</p> <p>(2) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale este inițiată după expirarea termenului de depunere a declarațiilor de avere și interese personale. Declarațiile de avere și interese personale ce vor fi verificate anual sunt identificate aleatoriu, și aprobate anual de către Consiliul de Integritate, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia.</p> <p>(3) Cel puțin 40% dintre declarațiilor de avere și interese personale verificate în decursul unui an calendaristic vor viza deputați, miniștri, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome.</p> <p>(4) Declarațiile de avere și interese personale supuse verificării se repartizează aleatoriu inspectorilor de integritate, prin sistemul electronic de distribuie. Fișa de repartizare și de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la dosar.</p> <p>(5) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale se efectuează în cel mult două luni din momentul distribuirii/redistribuirii declarațiilor de avere. Ținându-se cont de complexitatea cauzei, de volumul de informații ce necesită a fi obținute și analizate, de comportamentul participanților vizați, precum și de conduita autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, termenul de verificarea declarațiilor de avere</p>	<p>(1) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declarațiilor de către subiecții declarării, verificarea respectării cerințelor de formă a declarațiilor de avere și interese personale, verificarea dacă există aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale.</p> <p>(2) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale este inițiată după expirarea termenului de depunere a declarațiilor de avere și interese personale. Declarațiile de avere și interese personale verificate anual sunt identificate aleatoriu, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării și criteriile stabilite de Președintele Autorității aprobate de Consiliul de Integritate.</p> <p>(3) Cel puțin 30% dintre declarațiilor de avere și interese personale verificate în decursul unui an calendaristic vor viza Președintele țării, deputați, miniștri, secretari de stat, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome.</p> <p>(4) Declarațiile de avere și interese personale supuse verificării se repartizează aleatoriu inspectorilor de integritate, prin sistemul electronic de distribuie. Fișa de repartizare și de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la dosar.</p> <p>(5) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale se efectuează în cel mult două luni din momentul distribuirii/redistribuirii declarațiilor de avere. Ținându-se cont de complexitatea cauzei, de volumul de informații ce necesită a fi obținute și analizate, de comportamentul participanților vizați, precum și de conduita autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, termenul de verificarea declarațiilor de avere și</p>	<p>(1) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declarațiilor de către subiecții declarării, verificarea respectării cerințelor de formă a declarațiilor de avere și interese personale, verificarea dacă există aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale.</p> <p>(2) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale este inițiată după expirarea termenului de depunere a declarațiilor de avere și interese personale. Declarațiile de avere și interese personale verificate anual sunt identificate aleatoriu, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării și criteriile aprobate de Consiliul de Integritate.</p> <p>(3) Cel puțin 30% dintre declarațiilor de avere și interese personale verificate în decursul unui an calendaristic vor viza Președintele țării, deputați, miniștri, secretari de stat, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome.</p> <p>(4) Declarațiile de avere și interese personale supuse verificării se repartizează aleatoriu inspectorilor de integritate, prin sistemul electronic de distribuie. Fișa de repartizare și de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la dosar.</p> <p>(5) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale se efectuează în cel mult două luni din momentul distribuirii/redistribuirii declarațiilor de avere. Ținându-se cont de complexitatea cauzei, de volumul de informații ce necesită a fi obținute și analizate, de comportamentul participanților vizați, precum și de conduita autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, termenul de verificarea declarațiilor de avere și</p>
--	--	---

<p>și intereselor personale poate fi prelungit cu încă o lună de către președintele sau vicepreședintele Autorității.</p> <p>(6) Redistribuirea declarațiilor de avere și interese personale repartizate spre verificare, se face în modul prevăzut de alin.(4), în următoarele cazuri:</p> <p>a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din motive de boală, delegare, detașare, transfer;</p> <p>b) admiterea de către președintele sau vicepreședintele Autorității a solicitării motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale;</p> <p>c) suspendarea din funcție a inspectorului de integritate în condițiile legii;</p> <p>d) starea de incompatibilitate a inspectorului de integritate;</p> <p>e) conflictul de interese al inspectorului de integritate;</p> <p>f) neverificarea declarației de avere și interese personale, din motive nejustificate, pe o durată mai mare de 30 de zile;</p> <p>g) eliberarea din funcție a inspectorului de integritate.</p> <p>(7) Despre redistribuirea declarațiilor în temeiul alin.(6) lit. a), b), d) - f) este informat Consiliul de Integritate în cel mult 7 zile de la redistribuire.</p> <p>(8) După finalizarea verificării, inspectorul de</p>	<p>intereselor personale poate fi prelungit cu încă o lună de către președintele sau vicepreședintele Autorității.</p> <p>(6) Redistribuirea declarațiilor de avere și interese personale repartizate spre verificare, se face în modul prevăzut de alin.(4), în următoarele cazuri:</p> <p>a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile;</p> <p>b) admiterea de către președintele sau vicepreședintele Autorității a abținerii motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale;</p> <p>c) suspendarea din funcție a inspectorului de integritate în condițiile legii;</p> <p>e) conflictul de interese al inspectorului de integritate;</p> <p>f) neverificarea declarației de avere și interese personale, din motive nejustificate, pe o durată mai mare de 30 de zile;</p> <p>g) eliberarea din funcție a inspectorului de integritate.</p> <p>(7) Despre redistribuirea declarațiilor în temeiul alin.(6) lit. a), b), e) - f) este informat Consiliul de Integritate în cel mult 3 zile de la redistribuire.</p> <p>(8) După finalizarea verificării, inspectorul de integritate emite un proces-verbal cu privire la:</p> <p>a) constatarea depunerii în termen a declarațiilor de avere și intereselor personale, întrunirea condițiilor de formă a acesteia și lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;</p> <p>b) constatarea nedepunerii în termen a declarațiilor de avere și interese personale;</p> <p>c) constatarea aparenței nedeclarării tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori declararea eronată sau incompletă a acestora;</p>	<p>intereselor personale poate fi prelungit cu încă o lună de către președintele sau vicepreședintele Autorității.</p> <p>(6) Redistribuirea declarațiilor de avere și interese personale repartizate spre verificare, se face în modul prevăzut de alin.(4), în următoarele cazuri:</p> <p>a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile;</p> <p>b) admiterea de către președintele sau vicepreședintele Autorității a abținerii motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale;</p> <p>c) suspendarea din funcție a inspectorului de integritate în condițiile legii;</p> <p>d) conflictul de interese al inspectorului de integritate;</p> <p>e) neverificarea declarației de avere și interese personale, din motive nejustificate, pe o durată mai mare de 30 de zile;</p> <p>f) eliberarea din funcție a inspectorului de integritate.</p> <p>(7) Despre redistribuirea declarațiilor în temeiul alin.(6) lit. a), b), e) - f) este informat Consiliul de Integritate în cel mult 3 zile de la redistribuire.</p> <p>(8) După finalizarea verificării, inspectorul de integritate emite un proces-verbal cu privire la:</p> <p>a) constatarea depunerii în termen a declarațiilor de avere și intereselor personale, întrunirea condițiilor de formă a acesteia și lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;</p> <p>b) constatarea nedepunerii în termen a declarațiilor de avere și interese personale;</p> <p>c) constatarea aparenței nedeclarării tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori declararea eronată sau incompletă a acestora;</p>
---	--	--

<p>integritate va emite un proces-verbal cu privire la:</p> <p>a) constatarea depunerii în termen a declarațiilor de avere și intereselor personale, întrunirea condițiilor de formă a acestora și lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;</p> <p>b) constatarea nedepunerii în termen a declarațiilor de avere și interese personale sau depunerea tardivă a acestora;</p> <p>c) constatarea aparenței nedeclarării tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori declararea eronată sau incompletă a acestora;</p> <p>d) constatarea aparenței nedeclarării conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>e) constatarea aparenței existenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte.</p> <p>(9) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale se constată că subiectul declarării nu a depus sau a depus tardiv declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi aplică acestuia o sancțiune contravențională conform Codului contravențional al Republicii Moldova. Depunerea declarației de avere și interese personale după expirarea termenului de depunere, în intervalul de timp cuprins între termenul de depunere și data inițierii controlului, se califică ca depunere tardivă a declarației.</p> <p>(10) În cazul nedepunerii declarației de avere și interese personale, inspectorul de</p>	<p>d) constatarea aparenței existenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte;</p> <p>e) constatarea aparenței nedeclarării conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(9) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale se constată că subiectul declarării nu a depus sau a depus tardiv declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi aplică acestuia sancțiunea contravențională.</p> <p>(10) În cazul nedepunerii declarației de avere și interese personale, inspectorul de integritate transmite subiectului declarării un demers pentru depunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile.</p> <p>(11) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile de la recepționarea demersului inspectorului de integritate constituie temei de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Inspectorul de integritate notifică imediat despre aceasta conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării și Președintele Autorității. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat să emită decizia privind încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu și să informeze Autoritatea în termen de 15 zile de la data recepționării notificării inspectorului de integritate.</p> <p>(12) Dacă în procesul verificării declarațiilor de avere și interese personale există bănueli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează</p>	<p>d) constatarea aparenței existenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte;</p> <p>e) constatarea aparenței nedeclarării conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(9) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale se constată că subiectul declarării nu a depus sau a depus tardiv declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi aplică acestuia sancțiunea contravențională.</p> <p>(10) În cazul nedepunerii declarației de avere și interese personale, inspectorul de integritate transmite subiectului declarării un demers pentru depunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile.</p> <p>(11) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile de la recepționarea demersului inspectorului de integritate constituie temei de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Inspectorul de integritate notifică imediat despre aceasta conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării și Președintele Autorității. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat să emită decizia privind încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu și să informeze Autoritatea în termen de 15 zile de la data recepționării notificării inspectorului de integritate.</p> <p>(12) Dacă în procesul verificării declarațiilor de avere și interese personale există bănueli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează</p>
--	---	---

<p>integritate transmite organizației publice în care activează subiectul declarării sau transmite pe numele subiectului declarării, în cazul în care acesta exercită o funcție de demnitate publică, un demers pentru depunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile.</p> <p>(11) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile de la recepționarea demersului inspectorului de integritate sau refuzul de a o depune constituie temei de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Inspectorul de integritate notifică imediat despre aceasta conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului vizat de demers. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse în termen de o lună de la data recepționării notificării inspectorului de integritate.</p> <p>(12) Dacă în procesul verificării declarațiilor de avere și interese personale există bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, organul fiscal. Sesizarea depusă la organul de urmărire penală sau, după caz, la organul fiscal nu afectează verificarea declarației de</p>	<p>organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. În acest caz, inspectorul de integritate va continua procedura de verificare. Organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, ale procurorului și ale Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>(13) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale, nedeclararea tuturor bunurilor și intereselor personale ori declararea eronată sau incompletă a acestora, a unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului averii și intereselor personale.</p> <p>(14) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor sau limitărilor, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. ”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p> <p>La pct.11, art.27 alin.(2), excluderea textului „și aprobate anual de către Consiliul de Integritate”;</p> <p>La pct.11, art.27 alin.(5), textul „cel mult două luni” se substituie cu textul „cel mult 30 zile”, iar textul „de comportamentul participanților vizati” precum și textul „termenul de verificarea declarațiilor</p>	<p>organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. În acest caz, inspectorul de integritate va continua procedura de verificare. Organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, ale procurorului și ale Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>(13) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale, nedeclararea tuturor bunurilor și intereselor personale ori declararea eronată sau incompletă a acestora, a unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului averii și intereselor personale.</p> <p>(14) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor sau limitărilor, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. ”</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul 27 se expune în redacție nouă și majoritatea prpunerilor se conțin în varianta modificată a articolului 27. A se vedea supra.</p>
--	---	--

<p>avere și interese personale inițiată de către inspectorul de integritate. În acest caz, inspectorul de integritate va continua procedura de verificare.</p> <p>(13) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sau constată nedeclararea tuturor bunurilor și intereselor personale ori declararea eronată sau incompletă a acestora, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlul averii și intereselor personale.</p> <p>(14) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilitate, restricții sau limitări, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p>	<p>de avere și intereselor personale poate fi prelungit cu încă o lună de către președintele sau vicepreședintele Autorității.” se exclude;</p> <p>La pct.11, art.27, lit. d) se va exclude;</p> <p>La pct.11, art.27 alin.(8), textul „lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale” se va substitui cu textul „lipsa omisiunilor”;</p> <p>La pct.11, art.27, alin.(13) textul „face o sesizare privind efectuarea controlul averii și intereselor personale” se substituie cu textul „emite proces-verbal cu privire la inițierea procedurii de control al averii”;</p> <p>La pct.11, art.27, alin.(14) textul „face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor” se substituie cu textul „emite proces-verbal cu privire la inițierea procedurii de control al intereselor personale”;</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>În art.27 alin.(1) atragem atenția asupra formulării defectuoase a textului „verificarea dacă există aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale”. Noțiunea în cauză nu prezintă o noțiune juridică, având o formulare ambiguă, care nu corespunde regulilor de tehnică legislativă. Astfel, sugerăm înlocuirea în conținutul întregului proiect de lege a noțiunii de „aparență” cu textul „suspiciune”/„bănuială”.</p> <p>La alin. (2) al art.27, textul „factorilor de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia,” comportă un caracter coruptibil, lăsând la</p>	<p>Articolul se expune în redacție nouă. Unele propuneri au fost luate în considerație. A se vedea supra.</p> <p>Termenul „banuială rezonabilă” are mai mult un caracter penal.</p>
---	--	---

		<p>latitudinea subiectului posibilitatea de a decide subiectiv asupra factorilor de risc.</p> <p>Nu corespunde art.23 al Constituției Republicii Moldova nici indicarea la lit.b) alin.(6) al art.27 a posibilității redistribuirii declarațiilor spre verificare în temeiul admiterii de către președintele sau vicepreședintele Autorității a solicitării motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale. Or, termenul generic „solicitare motivată” oferă loc de interpretare abuzivă a legii. Corespunzător, sugerăm indicarea expresă a temeiurilor în care inspectorul de integritate are posibilitatea să înainteze Președintelui Agenției solicitarea de redistribuire a declarațiilor aflate în gestiunea sa spre verificare.</p> <p>Ce ține de prevederile alin.(13) și (14) ale art.27 stabilim necesitatea indicării exprese a faptului că inspectorul de integritate „face o sesizare către Autoritate” privind efectuarea controlului averii și intereselor personale sau a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>În procesul verificării declarațiilor de avere și interese personale se constată încălcarea regimului juridic, astfel în alineatul (13) cuvântul „aparență” se va exclude, iar propoziția se va supune prelucrării redacționale.</p> <p>În art.27 alin.(8) lit.b) atenționăm asupra termenilor „nedepunerii în termen” și „depunerea tardivă” care în opinia noastră presupun aceeași situație. Astfel, se propune excluderea tautologiei în cauză.</p>	
--	--	---	--

		<p>Curtea Supremă de justiție Deși, în art.27, 31 și 33 din prezentul proiect se operează cu sintagma „aparență”, aceasta nu este definită, deci nu există niciun reper obiectiv în funcție de care să poată fi apreciat conținutul acesteia. Așadar, având în vedere multitudinea semnificațiilor acestei sintagme, Curtea Supremă de Justiție conchide că destinatarul normei în cauză nu poate cunoaște care este acțiunea/inacțiunea prohibită, astfel încât să-și adapteze conduita, în mod corespunzător. Drept urmare, se conchide că sintagma „aparență”, din prezentul proiect de lege, este formulată de o manieră imprecisă și neclară și îi conferă inspectorului de integritate, care o aplică, o marjă largă de discreție. Altfel spus, sintagma în cauză nu îndeplinește standardul calității legii.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate La alin. (2) - Delegarea către CI a atribuției de a identifica zonele de risc și a decide categoriile de subiecți ai declarării a căror declarații vor fi supuse controlului, pe lângă faptul că este a activitate improprie CI, este compromisă din simplul motiv că în CI se vor afla exponenți ai executivului, puterii judecătorești, legislativ (exponenți ai unor categorii de subiecți ai declarării cu funcții importante în stat, care s-ar putea pomeni tutelați de către membrii CI).</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova La art.27 alin.(13) și (14) cuvintele „aparența încălcării” se propune să fie înlocuite cu „temeiuri rezonabile a încălcării”.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Normele de la art.27 alin.(3) și art.33 alin.(2) nu stabilesc în mod clar modalitatea de selectare</p>	<p>Nu se acceptă. Termenul „banuială rezonabilă” are mai mult un caracter penal.</p> <p>Articolul se expune în redacție nouă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Articolul se expune în redacție nouă.</p>
--	--	---	--

		<p>subiecților care urmează să fie controlați. Astfel, pot fi situații când una și aceeași persoană poate fi verificată de două ori consecutiv, ceea ce pune sub semnul întrebării numărul subiecților controlați. Or, în cuantumul de 40% pentru un an se vor putea regăsi în unele cazuri aceleași persoane. Normele de la art.27 alin.(13) și alin.(14) atribuie obligația inspectorului de integritate de a face o sesizare privind efectuarea controlului averii și intereselor personale, precum și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>Norma nu reglementează însă subiectul căruia urmează să fie depusă această sesizare, precum și termenul în care inspectorul de integritate urmează să depună această sesizare. Recomandări: Stabilirea subiectului căreia îi este remisă sesizarea, precum și termenul în care inspectorul de integritate urmează să se conformeze și să remită sesizarea.</p>	
	<p>Articolul 28. Inițierea controlului averii și al intereselor personale</p> <p>(1) Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art.27 alin.(13), precum și în baza informațiilor</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>Alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și controlului averii și al intereselor personale.”</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>În conformitate cu prevederile Art. I din proiect, prin care se propune o nouă redacție a art. 29 din Legea nr. 132/2016, precum și în alin.(2) din art.28 drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu, pot servi sesizările anonime. Reținem în acest context, că sesizarea anonimă, prin depunerea</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La articolul 28 alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și controlului averii și al intereselor personale.”</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p>

	<p>publice sau sesizărilor anonime. Sesizarea privind inițierea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p>plângerii sau denunțului, potrivit art. 263 alin.(8) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova este prohibită. Totodată constatăm că, reglementări similare ce determină identificarea subiectului sesizării sunt prevăzute în art.52 alin.(2) din Constituție și în art. 75 din Codul administrativ al Republicii Moldova. Redacția propusă a art. 29 din Legea nr. 132/2016, contravine prevederilor statuate la art. 3 alin.(1) lit. d) și art. 3 alin.(4) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, ce se referă la predictibilitatea normelor juridice și corelarea proiectului actului normativ cu actele normative de același nivel cu care se află în conexiune.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Legat de sesizările anonime care pot servi temei pentru efectuarea controlului din oficiu. Norma respectivă este una derogatorie de la prevederile Codului administrativ potrivit căruia acestea nu pot fi examinate. Ar fi binevenit ca norma să fie reformulată, în sensul că ANI să verifice informațiile conținute în petițiile anonime accesând sursele publice, iar în cazul în care apare bănuiala rezonabilă să se autosesizeze în baza acestor surse publice dar nu în baza unei petiții anonime.</p> <p>Procuratura Generală Propunem excluderea din alineatul (2) art. 28 din lege a textului „sau sesizărilor anonime” întru coroborarea cu art.76 alin.(1) din Codul administrativ potrivit căruia: „Petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează.”.</p>	<p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p>
--	--	---	---

		<p>Curtea Supremă de justiție Curtea Supremă de Justiție recomandă excluderea din art.28 alin.(2) și art.37 alin.(2) a sintagmei „sesizările anonime”, precum și art. 29 alin. (3) din proiectul de lege, care prevede posibilitatea inițierii controlului, în baza sesizărilor anonime, deoarece reglementările în cauză contravin art.52 din Constituție. Cu alte cuvinte, textul constituțional nu instituie și nici nu protejează juridic un drept la petiționare anonimă (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 17 septembrie 2013). Suplimentar, relevăm că și Codul administrativ (art. 76 alin. (1) sancționează petițiile anonime, prin neexaminare.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova La art.28 alin.(2) cuvintele „sesizărilor anonime” se propune să fie înlocuite cu „informațiilor plauzibile”.</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La pct.11 din proiect, în art.28 alin.(2) din Legea nr.132/2016 se propune acceptarea sesizărilor anonime, care pot sta ulterior la baza controlului din oficiu inițiat de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate (la fel pct.12 art.37 alin.(2)). Este o prevedere ce contravine jurisprudenței Curții Constituționale (HCC nr.25 din 17.09.2013). Pentru a asigura „anonimatul” petițiilor (în cazul în care această normă va fi adoptată) considerăm oportun de a reglementa, fortifica și aplica instrumente și mecanisme de protecție a celor care sesizează ANI (exemple: ANI să dispună de canale speciale de sesizare a celor care au anumite frici; să nu divulge public numele/prenumele persoanei care sesizează;</p>	<p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu. Articolul 29 se expune în redacție nouă.</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p>
--	--	---	---

		să fie numită o persoană responsabilă de asigurarea confidențialității unor astfel de sesizări; etc.).	
	<p>Articolul 29. Depunerea sesizărilor</p> <p>(1) Persoanele fizice și juridice pot depune, în condițiile legii, sesizări în adresa Autorității în formă scrisă, prin poștă sau fax, în formă electronică sau în mod verbal fiind consemnat într-un proces-verbal. În cazul depunerii sesizării în formă electronică, sesizarea trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.</p> <p>(2) Autoritatea nu are dreptul de a respinge sesizarea pe motiv că nu ține de competența sa. Autoritatea este obligată să primească sesizarea și să o examineze în condițiile legii.</p> <p>(3) Sesizările anonime pot servi drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu.</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>Articolul 29 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 29. Depunerea sesizărilor</p> <p>(1) Persoanele fizice și juridice pot depune, în condițiile legii, sesizări în adresa Autorității în formă scrisă, prin poștă sau fax, în formă electronică sau în mod verbal, sesizarea fiind consemnată într-un proces-verbal.</p> <p>(2) Autoritatea este obligată să primească sesizarea și să o examineze în condițiile legii.”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>În art. 29, formularea alin. (2) urmează a fi revizuită, deoarece creează confuzie cu privire la acțiunile pe care le poate întreprinde ANI în cazul sesizărilor/petițiilor ce vădit nu țin de competența sa (dar, de exemplu, de competența procuraturii, organelor fiscale etc.). Or, s-ar putea crea impresia că această prevedere derogă nejustificat de la art. 74 din Codul administrativ, conform căruia, dacă petiția (implicit și sesizarea) ține de competența altei autorități publice, originalul petiției se expediază autorității publice competente în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care petiționarul este informat.</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Pe de o parte, art.28 alin.(2) statuează că controlul din oficiu este inițiat și în baza informațiilor publice sau a sesizărilor anonime, iar pe de altă parte, norma art.29 alin.(3) face referință la faptul că sesizările anonime pot servi drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu. Recomandări:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 29 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 29. Depunerea sesizărilor</p> <p>(1) Persoanele fizice și juridice pot depune, în condițiile legii, sesizări în adresa Autorității în formă scrisă, prin poștă sau fax, în formă electronică sau în mod verbal, sesizarea fiind consemnată într-un proces-verbal.</p> <p>(2) Autoritatea este obligată să primească sesizarea și să o examineze în condițiile legii.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Alineatul (2) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Alineatul (3) se exclude.</p>

		<p>Propunem autorului expunerea alin.(3) al art.29 în următoarea redacție: „Sesizările anonime servesc drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu”.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Nu este clară norma de la alin. (2), precum că ANI nu are dreptul de a respinge sesizarea pe motiv că nu ține de competența sa și este obligată să primească sesizarea și să o examineze în condițiile legii. Se recomandă excluderea posibilității de a iniția controlul în baza sesizărilor anonime.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Alineatul (3) din art.29 din Proiect se propune în următoarea redacție: „(3) Sesizările care nu respectă cerințele de formă pot servi drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu, cu excepția perioadelor electorale când efectuarea controlului din oficiu trebuie să fie limitat.”</p>	<p>Alineatul (2) se expune în redacție nouă.</p> <p>Alineatul (3) se exclude.</p>
<p>Articolul 30. Distribuirea aleatorie a sesizărilor (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face în condițiile art. 27 alin. (6) din prezenta lege.</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 30 va avea următorul cuprins: „Articolul 30. Distribuirea aleatorie a sesizărilor (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu în ziua înregistrării prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se face în condițiile art. 27 alin. (6) din prezenta lege.”</p> <p>Direcția generală juridică La art.30 alin.(2) al proiectului de lege este</p>	<p>Se acceptă. Articolul 30 va avea următorul cuprins: „Articolul 30. Distribuirea aleatorie a sesizărilor (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu în ziua înregistrării prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.” (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se face în condițiile art. 27 alin. (6) din prezenta lege.</p> <p>Cuvîntul „poate” se exclude.</p>	

		<p>necesară excluderea cuvântului „poate” din textul „Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face” pentru a exclude eventualele interpretări abuzive.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Este necesar de a reglementa cu claritate termenul în care se repartizează aleatoriu sesizarea (se propune termenul - 3 zile lucrătoare de la înregistrare). La fel, se propune completarea cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Sesizările în care sunt vizate persoanele cu funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, se distribuie sau redistribuie aleatoriu către inspectorii de integritate specificați în articolul 19 alineatul (2).”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
	<p>Articolul 31. Verificarea prealabil al sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice (1) În termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă al acestora. În cadrul controlului prealabil, inspectorul de integritate verifică existența aparenței privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului. (2) Procesul-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii acestuia va cuprinde:</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 31 va avea următorul cuprins: „Articolul 31. Verificarea prealabilă a sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice (1) În termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă al acestora. În cadrul controlului prealabil, inspectorul de integritate verifică existența aparenței privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal care indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 31 va avea următorul cuprins: „Articolul 31. Verificarea prealabilă a sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice (1) În termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă al acestora. În cadrul controlului prealabil, inspectorul de integritate verifică existența aparenței privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal care indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.</p>

		<p>În art.31 și 32 (pct.11 din proiect) este menționat că verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului. După procesul-verbal de inițiere a controlului va urma un act de constatare al inspectorului de integritate, care poate fi contestat de persoana supusă controlului averii și al intereselor personale. Însă, proiectul nu prevede posibilitatea contestării procesului-verbal de refuz al inițierii controlului în cazul în care ar exista temeiuri justificate de inițiere, iar inspectorul de integritate este de o altă părere. Considerăm că un asemenea drept de contestare a refuzului ar putea fi acordat oricărei persoane interesate, precum persoana care a sesizat ANI, organizații non-guvernamentale, mass-media, etc.</p>	
	<p>Articolul 32. Drepturile persoanei supuse controlului averii și al intereselor personale</p> <p>Persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) să ia cunoștință de actele și de materialele controlului, inclusiv sesizarea depersonalizată; b) să fie informată despre inițierea controlului menționat la art.33; c) să fie asistată de un avocat sau avocat-stagiar; d) să prezinte date și informații suplimentare pe care le consideră necesare; e) să conteste, în condițiile legii, actul de constatare emis de către inspectorul de integritate. 	<p>Olesea Stamate, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>Articolul 32 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 32. Drepturile persoanei supuse controlului averii și al intereselor personale</p> <p>Persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) să fie informată despre inițierea controlului menționat la art.33; b) să fie asistată de un avocat sau avocat-stagiar; c) să ia cunoștință de sesizarea depersonalizată și celelalte materiale ale controlului după finalizarea controlului, însă până la emiterea actului de constatare; d) să prezinte date și informații suplimentare pe care le consideră necesare, inclusiv evaluarea proprie a valorii reale a bunurilor; e) să conteste, în condițiile legii, procesul-verbal menționat la art. 27 alin. (8) lit a) și actul de constatare emis de către inspectorul de integritate.” 	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 32 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 32. Drepturile persoanei supuse controlului averii și al intereselor personale</p> <p>Persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) să fie informată despre inițierea controlului menționat la art.33; b) să fie asistată de un avocat sau avocat-stagiar; c) să ia cunoștință de sesizarea depersonalizată și celelalte materiale ale controlului după finalizarea controlului, însă până la emiterea actului de constatare; d) să prezinte date și informații suplimentare pe care le consideră necesare, inclusiv evaluarea proprie a valorii reale a bunurilor; e) să conteste, în condițiile legii, procesul-verbal menționat la art. 27 alin. (8) lit a) și actul de constatare emis de către inspectorul de integritate.”

		<p>Autoritatea Națională de Integritate În titlul articolului după cuvintele „intereselor personale” de completat cu cuvintele „ , în cadrul procedurii de control,”.</p> <p>Procuratura Generală Nu susținem varianta propusă a alineatului (5) din art.32 potrivit căruia: „Dacă există aparența sau suspiciuni rezonabile că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, verificarea se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații, verificarea se va extinde și asupra donatorului.”</p> <p>Astfel, „simpla aparență” precum și „suspiciunile” inspectorului de integritate că bunurile subiectului declarării au fost înscrise pe numele altor persoane sau că subiectul declarării a primit donații de la alte persoane, nu pot constitui un temei legal pentru verificarea bunurilor și persoanelor care nu sunt subiecți ai declarării. Textul legal propus „dacă există aparență” este ambiguu și poate condiționa verificarea arbitrară a persoanelor și averii acestora care nici nu sunt subiecți ai declarării.</p>	<p>Titlul articolului este „Drepturile persoanei supuse controlului averii și al intereselor personale”</p> <p>Nu se acceptă.</p>
	<p>Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale (1) Controlul sesizărilor depuse conform art.28 alin.(2), precum și cele pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art.31 alin.(1) se efectuează conform prezentului articol. (2) Cel puțin 40% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an calendaristic vor viza deputați, miniștri, judecători, procurori,</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Alineatul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale (1) Controlul sesizărilor depuse conform art.28 alin.(2), precum și cele pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art.31 alin.(1) se efectuează conform prezentului articol. (2) Cel puțin 20% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an</p>	<p>Se acceptă. Alineatul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale (1) Controlul sesizărilor depuse conform art.28 alin.(2), precum și cele pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art.31 alin.(1) se efectuează conform prezentului articol. (2) Cel puțin 20% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an</p>

<p>conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome. Controalele de avere și interese personale efectuate din oficiu de Autoritate sunt identificate aleatoriu și aprobate anual de către Consiliul de Integritate, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia.</p> <p>(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, precum și în decurs a trei ani după încetarea exercitării acestora.</p> <p>(4) Controlul averii și intereselor personale se extinde asupra soțului/soției, părinților/socrilor și copiilor persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere, verificarea se va extinde și asupra averii acestor persoane.</p> <p>(5) Dacă există aparența sau suspiciuni rezonabile că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, verificarea se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații, verificarea se va extinde și asupra donatorului.</p>	<p>calendaristic vor viza persoanele cu funcții de demnitate publică.</p> <p>(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, precum și în decurs a trei ani după încetarea exercitării acestora.</p> <p>(4) Controlul averii și intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.</p> <p>(5) Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului.</p> <p>(6) În cadrul procesului de efectuare a controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.</p> <p>(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) sînt obligați să prezinte Autorității în termen de 15 de zile de la</p>	<p>calendaristic vor viza persoanele cu funcții de demnitate publică.</p> <p>(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, precum și în decurs a trei ani după încetarea exercitării acestora.</p> <p>(4) Controlul averii și intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.</p> <p>(5) Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului.</p> <p>(6) În cadrul procesului de efectuare a controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.</p> <p>(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) sînt obligați să prezinte Autorității în termen de 15 de zile de la</p>
--	---	---

<p>(6) În cadrul procesului de efectuarea controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.</p> <p>(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) sînt obligați să prezinte Autorității pe suport de hârtie sau în format electronic în termen de 15 de zile de la receptionarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei în cauză sau iau furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.</p> <p>(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea activității sale, și de la autoritățile competente din alte state precum și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>(9) Dacă persoana supusă controlului, membrii familiei, persoanele apropiate acestuia sau alte persoane menționate la alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de</p>	<p>receptionarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei în cauză sau au furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.</p> <p>(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea controlului, și de la autoritățile competente din alte state precum și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>(9) Dacă persoana supusă controlului, persoanele menționate în alin. (4) și alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate.</p> <p>(10) În cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. La neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea</p>	<p>receptionarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei în cauză sau au furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.</p> <p>(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea controlului, și de la autoritățile competente din alte state precum și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>(9) Dacă persoana supusă controlului, persoanele menționate în alin. (4) și alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate.</p> <p>(10) În cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. La neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea</p>
---	--	--

<p>integritate poate constata, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate.</p> <p>(10) În cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe. Inspectorul invită persoana supusă controlului pentru ca aceasta să-și prezinte punctul de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. Neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, reprezintă suspiciune/bănuială rezonabilă de deținerea unei averi nejustificate.</p> <p>(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea sau expertiza acestora. Persoana supusă controlului poate să evalueze bunurile pe cont propriu.</p> <p>(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea</p>	<p>deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau existența unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.</p> <p>(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.</p> <p>(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>(13) În cazurile menționate la alin.(12), inspectorul de integritate continuă procedura de control.</p> <p>(14) Controlul averii și intereselor personale se efectuează în cel mult 9 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 18 luni.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p>	<p>deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau existența unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.</p> <p>(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.</p> <p>(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>(13) În cazurile menționate la alin.(12), inspectorul de integritate continuă procedura de control.</p> <p>(14) Controlul averii și intereselor personale se efectuează în cel mult 9 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 18 luni.”</p> <p>Nu se acceptă.</p>
---	---	---

		<p>cuprinsul articolului 2 „Noțiuni” din Legea nr.133/2016, să se completeze noțiunea de „membru de familie”, așa încât să se regăsească noțiunile de „părinți/socri”, „copiii persoanei supuse controlului.”</p> <p>La alin.(5) al art.33 este neclar cine se încadrează în categoria „altor persoane”, or cercul acestora ar putea constitui o multitudine de persoane.</p> <p>Urmare a acestor modificări, se vor introduce compartimentele de rigoare în cuprinsul declarației de avere și interese personale din Legea nr.133/2016.</p> <p>La alin.(9) al aceluiași articol, ce ține de neprezentarea informației și a documentelor solicitate de la membrii familiei, persoanele apropiate subiectului declarării sau alte persoane menționate la alin.(5), de asemenea, nu poate constitui temei pentru constatarea drept întemeiată a suspiciunilor privind încălcarea regimului de declarare a averii și a intereselor personale de către subiectul declarării. Asemenea concluzii pot fi efectuate doar bazându-se pe probe pertinente, concludente și utile, iar în lipsa lor, constatările inspectorului de integritate sunt neîntemeiate și ilegale.</p> <p>Formularea echivocă de la art.33 alin.(6) a dreptului inspectorilor de integritate să întreprindă „orice măsuri” deschide calea spre arbitrar, respectiv, necesită a fi reformulată prin indicarea expresă a măsurilor legale pe care le poate întreprinde inspectorul în vederea realizării controlului.</p> <p>Alineatele (7) și (8) ale art.33 oferă inspectorului de integritate toate pârghiile de a stabili proveniența bunurilor și veniturilor subiectului declarării: oferă posibilitatea prezentării informației ce adevărește veniturile și bunurile agonisite, iar în cazul</p>	
--	--	--	--

persoanelor aflate peste hotare se poate recurge la adresări către instituțiile specializate din statele gazdă. Cu toate acestea, inspectorul nu întotdeauna va intra în posesia actelor probatorii, întrucât din practica creată mulți concetățeni aflați peste hotare lucrează „la negru”, și de multe ori nu au acte confirmative privind câștigul acestora, în același timp nu putem interpreta că banii muncii sunt un venit ilicit.

Totodată, subliniem faptul că proiectul de lege nu propune soluții pentru situația în care soțul/soția, concubinul/concubina, părinții/socrii, copii, persoanele care se află la întreținerea persoanei supuse controlului, persoanele pe numele cărora au fost înscrise bunurile subiectului declarării, lucrează și au domiciliul peste hotarele țării (cum va fi posibil controlul averii și intereselor personale ale acestora, cum vor fi citați/sesizați de inspectori pentru a oferi informațiile și documentele necesare și dacă în acest caz se aplică termenul de 15 zile indicat în alin.(5) al art.33 al proiectului de lege).

Apreciem că indicarea la alin.(8) al art.33 a faptului că solicitarea informației de la autoritățile competente din alte state, organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale nu prezintă o soluție deplină, ori, situația în care Republica Moldova nu deține tratate bilaterale/multilaterale cu anumite țări rămâne neacoperită. Mai mult decât atât, aplicarea tratatelor se extinde asupra cooperării internaționale a entităților juridice, nu și asupra persoanelor fizice, indicate mai sus, de la care se solicită informație. Astfel, stabilim necesitatea examinării și a respectivei situații, proiectul de lege, la moment, având o carență legislativă.

	<p>Alin.(9) al art.33, în partea ce ține de faptul că lipsa prezentării din partea persoanei supuse controlului a documentelor și informației solicitate de inspectorul de integritate prezintă temei pentru constatarea drept întemeiată a suspiciunilor privind încălcarea regimului de declarare a averii și a intereselor personale - încalcă art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil], or, nici o persoană nu poate fi obligată să mărturisească împotriva sa, aceasta având dreptul la tăcere, iar inacțiunea sa nu poate fi interpretată drept recunoașterea vinovăției sale. Argument care se aplică și la alin.(10) al art.33 al proiectului.</p> <p>De asemenea, stabilim caracterul ambiguu al formulării de la alin.(14) al art.33 al proiectului de lege „solicitare motivată”. Reiterăm necesitatea indicării exprese a cazurilor în care termenul pentru efectuarea controlului poate fi prelungit „<i>până cel mult 18 luni</i>” pentru a evita interpretările abuzive.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Alineatul (11) va avea următorul cuprins: (11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea sau expertiza acestora, iar persoana supusă controlului este obligată să prezinte bunul sau să acorde acces la acesta. Refuzul de a prezenta bunul se consemnează într-un proces-verbal.</p> <p>Persoana supusă controlului poate să evalueze bunurile pe cont propriu.</p> <p>Centrul Național Anticorupție În art.33 alin.(2) sintagma „conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome” nu</p>	<p>Articolul 33 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Articolul 33 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	---

	<p>include de fapt și conducătorii altor autorități administrative centrale din subordinea Guvernului sau conducătorii altor autorități administrative (spre exemplu, autoritățile administrative din subordinea ministerelor - Agenții, Servicii). În aceste condiții considerăm că un număr impunător de persoane cu funcții de demnitate publică nu se încadrează în obligativitatea verificării decalarațiilor de avere și interese personale reieșind din cuantumul de 40% indicat în normă.</p> <p>Normele de la art.33 alin.(6) și (7) atribuie competențe discreționare inspectorului de integritate în vederea obținerii oricăror informații pe care le consideră necesare și le solicită, precum și competențe discreționare prin propunerea de la art.33 alin.(6) care îi acordă dreptul „să întreprindă orice măsuri” în vederea exercitării atribuțiilor sale. Sintagma „orice măsuri” poartă un caracter coruptibil, ceea ce poate duce la aplicarea confuză în dependență de interes și scop a normei.</p> <p>Curtea Supremă de justiție</p> <p>Norma de la art.33 alin.(4) urmează a fi revizuită, or, aceasta stabilește reguli noi în privința subiecților care nu cad sub incidența art. 3 din Legea cu privire la declararea averii și a intereselor personale nr.133/2016. Mai mult, acești subiecți, care nu cad sub incidența articolului menționat supra, nu au depus anterior declarații și nu au fost obligați, prin lege, să acumuleze dovezi despre averea lor. Prin urmare, întrucât legea civilă nu are efect retroactiv, prin introducerea acestor noi condiții față de persoanele date, vor fi impuse exigențe ce se referă la o perioadă din trecutul lor, fapt ce constituie o încălcare a art.46 alin.(3) din Constituție și art.1 din</p>	<p>Articolul 33 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	---

	<p>Protocolul nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p> <p>De altfel, în cazul în care persoanele indicate la alin.(4) al art.33 din acest proiect nu sunt subiecți ai declarării, conform art.3 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133/2016, unicul control aplicabil este cel fiscal, acesta din urmă trebuie să rămână în competența organelor fiscale, iar, la sesizarea ANI, să declanșeze procedurile de rigoare.</p> <p>Cu referire la art.33 alin.(7) din proiect urmează a fi modificat, or, subiecții specificați la alin.(4) dispun de dreptul de a refuza să depună mărturii (art.134 Cod de procedură civilă, cât și art.21 Cod de procedură penală).</p> <p style="text-align: center;">Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale</p> <p>(2) Cel puțin 20% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an calendaristic vor viza persoanele cu funcții de demnitate publică.</p> <p>(4) Controlul averii și intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.</p> <p>(5) Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau dețin bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului.</p>	<p>Articolul 33 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	---	---

		<p>(6) În cadrul procesului de efectuare a controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.</p> <p>(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) sunt obligați să prezinte Autorității în termen de 15 de zile de la recepționarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei în cauză sau iau furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.</p> <p>(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea activității sale controlului, și de la autoritățile competente din alte state precum și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.</p> <p>(9) Dacă persoana supusă controlului, persoanele menționate în alin. (4) și la alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate.</p> <p>(10) În cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului</p>	
--	--	--	--

deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. La neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile dobândite, cheltuielilor realizate și averea deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau existența unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate și averea dobândită.

(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.

(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.

14) Controlul averii și intereselor personale se efectuează în cel mult 9 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea

	<p>controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 18 luni.</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>În conformitate cu art.33 alin.(4) din legea nr.132/2016 (pct.11), controlul averii și intereselor personale se extinde asupra soțului/soției, părinților/socrilor și copiilor persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere, verificarea se va extinde și asupra averii acestor persoane. În continuare, la art.33 alin.(5) se specifică că dacă există aparența sau suspiciuni rezonabile că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, verificarea se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații, verificarea se va extinde și asupra donatorului.</p> <p>Deși înțelegem intenția autorilor, astfel de prevederi pot aduce riscuri, abuzuri și încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor, care nu sunt în funcții publice și nu sunt subiecți ai declarării/controlului în sensul și esența legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. De facto, ANI se va transforma într-un super organ de control, cu competențe de a verifica orice cetățean din Republica Moldova, cu dreptul de a le solicita documente și chiar sancționa pentru neprezentarea acestor documente. Considerăm că aceste competențe nu sunt ale ANI, dar intră în zona</p>	<p>Articolul 33 se expune în redacție nouă și unele obiecții se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	--

	<p>de competențe a Serviciului Fiscal de Stat în mod principal, dar și posibil alte organe.</p> <p>Potrivit alin.(9) din art.33 (pct.11 din proiect), dacă persona supusă controlului, membrii familiei, persoanele apropiate acestuia sau alte persoane menționate la alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate poate constata, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate. În speță, reieșind din prevederile propuse, sarcina probațiunii îi revine subiectului controlului, dar nu inspectorului de integritate (ANI/statul). Tot probatoriul se orientează pe ceea ce va prezenta persoana fizică/juridică. În Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 16.04.2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul penal și Codul de procedură penală (confiscarea extinsă și îmbogățirea ilicită), Curtea s-a expus și asupra principiului prezumției nevinovăției.</p> <p>Potrivit alin.(10) din art.33 (pct.11 din proiect), în cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe. Inspectorul invită persoana supusă controlului pentru ca aceasta să-și prezinte punctul de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. Neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea</p>	
--	---	--

		<p>deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, reprezintă suspiciune/bănuială rezonabilă de deținerea unei averi nejustificate.</p> <p>Din nou vedem că se inversează sarcina probațiunii, contrar prevederilor Constituției și jurisprudenței Curții Constituționale. Prezentarea informațiilor și dovezilor trebuie să fie un drept de apărare al subiectului controlului, dar nu o condiție care duce la recunoașterea vinovăției sale. Persoana poate nu avea acel document pe care îl „bănuiește” inspectorul de integritate, fie nu are de unde să-l prezinte. Acest fapt în în sensul proiectului presupune ca este „demonstrată” deținerea averii nejustificate. Considerăm că astfel de prevederi pot reprezenta niște imputerniciri excesive, care pot duce la abuzuri din partea inspectorilor de integritate, iar persoana supusă controlului nu are pîrghii suficiente să se apere.</p> <p>Reieșind din alin.(11) al art.33 (pct.11 din proiect), pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea sau expertiza acestora. Persoana supusă controlului poate să evalueze bunurile pe cont propriu.</p> <p>Aceste prevederi presupun cheltuieli (mari) suplimentare pentru persoana verificată. Dacă e să luăm în coroborare prevederile din proiect, sarcina inversată a probațiunii, reiese că persoana verificată va fi impusă să efectueze personal acea evaluare/expertiză pentru a-și demonstra nevinovăția. Cuvântul „poate” în privința inspectorului de integritate lasă la discreția acestuia să dispună sau nu efectuarea evaluării/expertizei, iar cuvântul „poate” în privința persoanei verificate, de facto, devine o obligație/necesitate impusă de</p>	
--	--	---	--

	<p>efectuare pe cont propriu a evaluării/expertizei. În plus, proiectul nu clarifică cine va recupera aceste cheltuieli în cazul în care „suspiciunile” inspectorului de integritate nu se adevăresc. Este necesar de prevăzut un mecanism clar prin care persoana supusă controlului va putea iniția un proces împotriva ANI/inspectorului de integritate/statului RM pentru recuperarea cheltuielilor suportate.</p> <p>Transparency International Moldova Prin proiect, prin redacția propusă a art. 33 alineatele (3) și (4) din Legea nr. 132/2016, se propune extinderea controlului averii și intereselor personale asupra altor persoane decât declarantul (soțul/soția, concubinul/concubina, părinții/socrii, copiii/persoanele aflate la întreținere, oricare alte persoane). Aceste norme ar putea ulterior fi tratate ca abuzive.</p> <p>În primul rând, ar putea fi insuficient termenul de 15 de zile, de la recepționarea solicitării, pentru prezentarea de către aceste persoane a datelor, informațiilor, înscrisurilor și documentelor justificative solicitate. Or, persoana ar putea fi în necesitatea de a le obține de la alte autorități/entități.</p> <p>În al doilea rând, în cazul în care aceste persoane nu sunt subiecți ai declarării în sensul Legii nr. 133/2016, unicul control aplicabil este cel fiscal, acesta urmând să rămână în competența exclusivă a organelor fiscale. ANI ar trebui să insiste, inclusiv pe cale judecătorească, că toate autoritățile sesizate declanșează procedurile de rigoare.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Se propune următoarea redacție: „Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale</p>	<p>Articolul 33 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p> <p>Articolul 33 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---

		<p>(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, pe o perioadă ce nu depășește de 3 ani de la data limită de depunere a declarației de avere și interese personale.</p> <p>-----</p> <p>(6) În cadrul procesului de efectuarea controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă măsurile necesare conform legii și să solicite oricăror persoane juridice de drept public și privat, inclusiv instituții financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.”</p>	
	<p>Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale</p> <p>(1) Dacă inspectorul de integritate constată că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile suportate în aceeași perioadă este o diferență substanțială, acesta întocmește un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.</p> <p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act prin care încetează controlul.</p> <p>(3) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale poate</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>Articolul 34 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale</p> <p>(1) Dacă inspectorul de integritate constată că nu a fost declarată corespunzător averea și interesele personale, fie între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă este o diferență substanțială, acesta întocmește un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.</p> <p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 34 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale</p> <p>(1) Dacă inspectorul de integritate constată că nu a fost declarată corespunzător averea și interesele personale, fie între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă este o diferență substanțială, acesta întocmește un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.</p> <p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.</p>

<p>fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.</p> <p>(4) Din momentul în care actul de constatare privind existența, în totalitate sau în parte, a unei averi nejustificate a rămas definitiv, inspectorul de integritate sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>(5) În cazurile prevăzute la alin.(3) și (4), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării <i>în vederea dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</i> Cererea inspectorului urmează a fi examinată de conducerea organizației publice sau autorității responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării dispune inițierea procedurii administrative în condițiile art.69 din Codul administrativ. Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative. Dacă organizația sau autoritatea responsabilă</p>	<p>(3) Inspectorul de integritate dispune de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și aplică interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică dacă constată o diferență substanțială între veniturile și cheltuielile realizate și averea persoanei supuse controlului. Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>(4) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (3) și art. 34 alin. (1) și (2), care se publică pe pagina web oficială a Autorității cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.</p> <p>(5) În situația prevăzută la alin. (3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea dată se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an de la devenirea definitivă a actului de constatare.</p> <p>(6) În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, Autoritatea poate</p>	<p>(3) Inspectorul de integritate dispune de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și aplică interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică dacă constată o diferență substanțială între veniturile și cheltuielile realizate și averea persoanei supuse controlului. Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>(4) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (3) și art. 34 alin. (1) și (2), care se publică pe pagina web oficială a cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.</p> <p>(5) În situația prevăzută la alin. (3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea dată se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an de la devenirea definitivă a actului de constatare.</p> <p>(6) În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, Autoritatea poate</p>
--	--	--

<p>de numire în funcție refuză să emită actul administrativ individual, refuză să efectueze operațiunea administrativă sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile art.189 Cod administrativ.</p> <p>(6) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (3) și art. 34 alin. (1), (2) și (5), care se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.</p> <p>(7) În situația prevăzută la alin. (1), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate sau încasării în folosul statului a valorii acesteia. În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale,</p>	<p>solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament La pct.11, art.34, alin. (3) se exclude;</p> <p>La pct. 11, art.34, alin.(7), textul „în cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare” se exclude.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova La art. 34 de exclus alin. (3), iar la alin. (5) de exclus textul „în vederea dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare sau, după caz,”;</p> <p>Direcția generală juridică La art.34, atragem atenția asupra caracterului ambiguu al formulării de la alin.(5) care contravine art.23 al Constituției Republicii Moldova, „Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative.” fiind necesar să fie indicat ce fel de acte se emit (denumirea lor exactă: decizii, dispoziții, hotărâri, procese-verbale privind ... etc.), ce fel de operațiuni administrative se au în vedere.</p> <p>La fel, caracterul complex al alin.(5) al art.34 din proiect nu corespunde normelor de tehnică</p>	<p>solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.”</p> <p>Se acceptă. Instituția suspendării din funcție a subiectului declarării se exclude.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Instituția suspendării din funcție a subiectului declarării se exclude.</p> <p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele obiecții se conțin în redacția modificată.</p>
---	--	---

	<p>Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.</p>	<p>legislativă și este necesar să fie divizat în mai multe alineate/subpuncte/litere.</p> <p>La art.34 alin.(7) reținem că, ANI nu are prerogativa de a aplica măsuri de asigurare, Autoritatea poate solicita instanței aplicarea măsurilor de asigurare, aceasta din urmă fiind unica autoritate ce poate decide asupra măsurilor de asigurare și confiscare a averii nejustificate.</p> <p>Procuratura Generală</p> <p>Cu referire la modificările propuse la art.34 din lege propunem excluderea alineatului (3), iar prima frază din alineatul (5) să fie redat după cum urmează: „În cazurile prevăzute la alineatul (4), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului., a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia”.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Legat de conținutul alin.(1), reiterăm propunerile și argumentele în sensul utilizării noțiunii de - funcțiile prevăzute în art.3 alin.(1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale în loc de mandate, a funcției publice și de demnitate publică.</p> <p>Se propune de a utiliza formularea - existența diferenței substanțiale între averea dobândite/cheltuielile suportate în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă.</p> <p>Legat de alin. (3) și (5), se propune excluderea posibilității de suspendare.</p> <p>La alin.(4), se propune de a substitui textul „5 zile” cu „15 zile lucrătoare”.</p>	<p>Articolul 34 se expune în redacție nouă</p> <p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele obiecții se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---	---

	<p>La alin.(6), se propune de a specifica că cerința de confidențialitate nu se aplică la demersurile sau sesizările parvenite, prin scrisoare oficială, de la instituțiile publice.</p> <p>Legat de confiscarea averii. Nu este clar momentul în care Autoritatea va înainta acțiunea de confiscare, or, la moment contestarea actelor de constatare suspendă acțiunile de confiscare ale Autorității până la luarea unei decizii de către instanța de contencios administrative. La fel, ținând cont de specializarea instanțelor de judecată, suntem reticienți asupra posibilității legale ca acțiunea de confiscare să fie examinată în cadrul aceleiași proceduri în care s-a contestat actul de constatare.</p> <p>O soluție ar fi, aplicarea măsurii asiguratorii până la pronunțarea instanței de contencios administrativ pe actul de constatare iar în cazul menținerii actului printr-o hotărâre judecătorească definitivă (or rămânerea definitivă a actului de constatare prin necontestare), Autoritatea să depună acțiunea de confiscare.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale</p> <p>(1) Dacă inspectorul de integritate constată că nu a fost declarată corespunzător averea și interesele personale, fie între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă este o diferență substanțială, acesta întocmește un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.</p> <p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite</p>	<p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---

	<p>un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.</p> <p>(4) Din momentul în care actul de constatare menționat în alin. (1) a rămas definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>(6) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sunt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (3) și art. 34 alin. (1) și (2), care se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.</p> <p>(7) În situația prevăzută la alin. (1), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea dispunerii încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării valorii acesteia. În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției În conformitate cu prevederile cuprinse în</p>	<p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---

alin.(3) al art.34 (pct.11), la solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale poate fi suspendată din funcție pînă în momentul în care actul de constatare rămîne definitiv.

Cuvîntul „poate” lasă la discreția celui competent să suspende sau nu din funcție. Norma trebuie să fie clară și precisă, să stabilească exact ce trebuie să se întîmple în ce condiții, în caz contrar e o normă inutilă, interpretabilă, aplicată după buna voință a celui responsabil să o aplice. Considerăm că ar fi mai bine de reformulat, gen „Inspectorul de integritate va solicita pentru persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale suspendarea din funcție pînă în momentul în care actul de constatare rămîne definitiv”, iar mai departe procedurile prevăzute în alte articole din proiect (examinarea de autoritate în 30 zile, emiterea actului, posibilitatea contestării în contencios administrativ, etc.).

La art.34 alin.(7) se menționează că în situația prevăzută la alin.(1), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate sau încasării în folosul statului a valorii acesteia. Nu este clar ce au avut în vedere autorii prin „Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare” (va emite act cu titlu executoriu sau act prin care va aplica măsuri asiguratorii; îl va prezenta instituțiilor publice, precum Agenția Servicii Publice, pentru aplicarea sechestrului sau interdicțiilor?). Or, ANI nu poate avea competențe similare cu ale executorului judecătoresc și instanța de judecată.

		<p>Transparency International Moldova Proiectul conține prevederi ce țin de confiscarea averii nejustificate - propuneri la art.7 alin.(3) și art.34 alin.(7) din Legea nr.132/2016. Conceptul este unul controversat și suscită probleme de constituționalitate, inclusiv din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale (HCC nr. 21/2011 privind interpretarea art.46 alin.(3) din Constituție și HCC nr.6/2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul penal și Codul de procedură penală (confiscarea extinsă și îmbogățirea ilicită), putând să aducă atingere garanțiilor statuate prin art.46 alin.(3) și (4) din Constituția Republicii Moldova. Pentru a da siguranță conceptului este necesară modificarea normelor constituționale. De altfel, statisticile tocmai ne confirmă această necesitate - ANI nu a reușit să obțină vreo hotărâre judecătorească, prin care s-ar dispune confiscarea averii nejustificate.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Se propune următoarea redacție: „Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale (3) La solicitarea inspectorului de integritate, în condițiile prezentei legi, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale poate fi suspendată din funcție pe perioada examinării cazului.” Alineatele (4)-(5) trebuie excluse, în contextul celor menționate. „(7) În situația prevăzută la alin. (1), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare conform legislației contravenționale sau penale sau alt mod prevăzut de</p>	<p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele obiecții se conțin în redacția modificată.</p> <p>Articolul 34 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---	--

		lege și se adresează organelor competente în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate sau încasării în folosul statului a valorii acesteia.”	
	<p>Articolul 35. Actul de constatare</p> <p>(1) Actul de constatare va cuprinde următoarele:</p> <p>a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului;</p> <p>b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului; constatarea diferențelor substanțiale nejustificate sau a părții nejustificate din avere; rezultatele evaluărilor;</p> <p>c) constatarea și decizia luată;</p> <p>d) propunerea sancțiunii ce urmează a fi aplicată de autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării;</p> <p>e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.</p> <p>(2) În dependență de încălcarea constatată, inspectorul de integritate va propune conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării, declanșarea procedurii disciplinare și aplicarea sancțiunii sub forma de avertisment sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. <i>Inspectorul de integritate, de asemenea este în drept să solicite conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție, dispunerea suspendării din funcție a subiectului declarării până la rămânerea</i></p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>Articolul 35 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 35. Actul de constatare</p> <p>(1) Actul de constatare va cuprinde următoarele:</p> <p>a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului;</p> <p>b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului și constatările inspectorului;</p> <p>c) decizia luată;</p> <p>d) măsurile ce urmează a fi întreprinse de către autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării;</p> <p>e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.</p> <p>(3) Actul de constatare se emite prin publicarea lui pe pagina web oficială a Autorității. Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.</p> <p>(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 35 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 35. Actul de constatare</p> <p>(1) Actul de constatare va cuprinde următoarele:</p> <p>a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului;</p> <p>b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului și constatările inspectorului;</p> <p>c) decizia luată;</p> <p>d) măsurile ce urmează a fi întreprinse de către autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării;</p> <p>e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.</p> <p>(3) Actul de constatare se emite prin publicarea lui pe pagina web oficială a Autorității. Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.</p> <p>(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.</p>

<p><i>definitivă a actului de constatare. Suspendarea se solicită în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate în actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.</i></p> <p>(3) Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.</p> <p>(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze inspectorul de integritate cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.</p>	<p>(5) Actul de constatare devine definitiv la expirarea termenului de contestare menționat în art. 36 alin. (1), fie, dacă este contestat, la devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești.</p> <p>(6) Dacă actul a rămas definitiv, Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării lui și luării altor măsuri legale care se impun. Conducătorul organizației publice este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p> <p>La pct.11, art.35 alin.(2), textul „Inspectorul de integritate, de asemenea este în drept să solicite conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție, dispunerea suspendării din funcție a subiectului declarării până la rămânerea definitivă a actului de constatare. Suspendarea se solicită în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate în actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.” se exclude;</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>În art. 35 alin. (1) lit. d), cuvintele „propunerea sancțiunii” urmează a fi substituite cu cuvântul „sancțiunea”, iar la alin. (2) cuvântul „propune” de substituit cu cuvântul „solicita”.</p> <p>La art. 35 alin. (2) de exclus propozițiile 2 și 3.</p> <p>La art. 35 alin. (4) din proiect, menționăm că potrivit art. 267 alin. (1) din Codul fiscal, decizia</p>	<p>(5) Actul de constatare devine definitiv la expirarea termenului de contestare menționat în art. 36 alin. (1), fie, dacă este contestat, la devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești.</p> <p>(6) Dacă actul a rămas definitiv, Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării lui și luării altor măsuri legale care se impun. Conducătorul organizației publice este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 35 se expune în redacție nouă</p> <p>Instituția suspendării din funcție a subiectului declarării se exclude.</p> <p>Se acceptă</p> <p>La expunerea articolului 35 în redacție nouă au fost luate în considerație propunerile Guvernului.</p> <p>A se vedea supra.</p>
--	---	--

	<p>Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de reprezentantul ei.</p> <p>Referitor la art. 35 alin. (3) din proiect, potrivit căruia inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului de constatare, îl transmite în scris persoanei suspuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale, considerăm oportună precizarea scopului remiterii actului de constatare către Serviciul Fiscal de Stat și ce acțiuni urmează a fi întreprinse ca urmare a recepționării actului de constatare. Or, art. 35 alin. (1) din proiect nu reglementează drept parte componentă a actului de constatare remiterea acestuia către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>Propunem completarea art. 35 cu două alineate care să reglementeze condițiile în care actul de constatare devine definitiv, precum și acțiunile Autorității ce urmează a fi întreprinse din momentul rămânării definitive a acestuia. Așadar, art.35 se propune a fi completat cu următoarele două alineate și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5) Actul de constatare devine definitiv la expirarea termenului de contestare menționat în art. 36 alin. (1) sau, dacă este contestat, la devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești.</p> <p>(6) Dacă actul a rămas definitiv, Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării lui și luării altor măsuri legale care se impun. Conducătorul organizației publice este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.”</p> <p>Direcția generală juridică</p>	
--	---	--

		<p>La art.35 alin.(2) textul „Suspendarea se solicită în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate în actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare” urmează a fi exclus deoarece repetă prevederile art.19 lit.i) din același proiect de lege.</p> <p>Totodată, atenționăm asupra faptului că proiectul de lege prevede dreptul subiectiv al inspectorului de integritate de a decide asupra propunerii conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării: <u>declanșarea procedurii disciplinare și aplicarea sancțiunii sub forma de avertisment sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia</u>. Astfel, în proiectul de lege lipsesc criteriile care să ghideze inspectorul pentru a lua deciziile în cauză. Fapt ce duce la lipsa previzibilității și transparenței legii și deschiderea căii spre aplicarea arbitrară a normei, fapt contrar art.23 al Constituției Republicii Moldova.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>la alin.(1) lit. a), de substituit cuvântul „întocmirii” cu cuvântul „emiterii”.</p> <p>la alin. (1) lit. b), de completat după cuvântul „evaluărilor” cu cuvintele „și expertizelor”. Argumentarea - inspectorul poate dispune și expertize.</p> <p>la alin. (1) lit. d), alin. (2), de exclus mecanismul prin care inspectorul doar poate propune, în procedură disciplinară, aplicarea unei sancțiuni iar decizia o la angajatorul. În fapt, inspectorul trebuie</p>	<p>Instituția suspendării din funcție a subiectului declarării se exclude.</p> <p>Articolul 35 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	--	--

		<p>să dispună ridicarea mandatului sau încetarea funcției, nu în cadrul unei proceduri disciplinare, dar ca efect al prezentei legi;</p> <p>Suplimentar la cele menționate în alin.(1), dispozitivul actului de constatare mai conține și: dispunerea înaintării acțiunii de confiscare; dispunerea depunerii acțiunii privind nulitatea actelor emise cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese; dispunerea aplicării interdicției de a ocupa funcții.</p> <p>la alin.(2), se propune de a exclude mecanismul de suspendare din funcție.</p> <p>la alin. (3), se propune ca după cuvintele „5 zile” de completat cu cuvântul „lucrătoare”.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 35. Actul de constatare</p> <p>1) Actul de constatare va cuprinde următoarele:</p> <p>a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului;</p> <p>b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului; constatarea diferențelor substanțiale nejustificate sau a părții nejustificate din avere; rezultatele evaluărilor;</p> <p>c) constatarea și decizia luată;</p> <p>d) sancțiunea ce urmează a fi aplicată de autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării;</p> <p>e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.</p> <p>(3) Actul de constatare se emite prin publicarea lui pe pagina web oficială a Autorității. Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse</p>	<p>Articolul 35 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---	---

	<p>controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.</p> <p>(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.</p> <p>(5) Actul de constatare devine definitiv la expirarea termenului de contestare menționat în art. 36 alin. (1), fie, dacă este contestat, la devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești.</p> <p>(6) Dacă actul a rămas definitiv, Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării lui și luării altor măsuri legale care se impun. Conducătorul organizației publice este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Se propune următoarea redacție: „Articolul 35. Actul de constatare (1) Actul de constatare este un act administrativ, care finalizează procedura de control/verificare, care cuprinde următoarele: a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului; b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului; constatarea diferențelor substanțiale nejustificate sau a părții</p>	<p>Articolul 35 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	--	---

		<p>nejustificate din avere; rezultatele evaluărilor;</p> <p>c) constatarea și decizia luată;</p> <p>d) propunerea procedurii referitor la sancțiunea ce urmează a fi aplicată subiectului declarării;</p> <p>e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.</p> <p>(2) În dependență de încălcarea constatată, inspectorul de integritate va propune, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării, declanșarea procedurii disciplinare și aplicarea sancțiunii sub forma de avertisment sau altei sancțiuni disciplinare conform legislației. Inspectorul de integritate, de asemenea este împuternicit să solicite conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție, dispunerea suspendării din funcție a subiectului declarării până la soluționarea cazului.</p> <p>(3) Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.</p> <p>(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze inspectorul de integritate cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.”.</p>	
	<p>Articolul 36. Contestarea actului de constatare</p> <p>(1) Actele de constatare menționate la art.34 alin. (1) și (2) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Propunem expunerea art. 36 într-o nouă redacție, astfel încât actele de constatare să fie contestate la Curtea de Apel ca instanță de fond, iar recursul împotriva hotărârii Curții de Apel să fie depus la</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 36 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 36. Contestarea actului de constatare</p> <p>(1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel</p>

	<p>administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la data recepționării, de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5).</p> <p>(2) Dacă actul de constatare nu a fost contestat în termenul prevăzut la alin.(1), actul de constatare rămâne definitiv, iar Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării actului de constatare și luării altor măsuri legale care se impun.</p> <p>(3) Conducătorul organizației publice, sesizat în temeiul alin.(2), este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.</p>	<p>Curtea Supremă de Justiție. Introducerea unui dublu grad de jurisdicție va simplifica procedura de examinare a actelor de constatare și de intrarea acestora în forță executorie, totodată asigurând justițiabilul cu un mecanism de contestare pentru apărarea drepturilor sale. Propunem redarea art. 36 în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 36. Contestarea actului de constatare</p> <p>(1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău în termen de o lună de la emitere de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5) afectate nemijlocit prin act.</p> <p>(2) Dacă admite recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție nu poate trimite cauza la rejudecare.”</p> <p>Radu MUDREAC, deputat în Parlament Articolul 36 se abrogă</p> <p>Curtea Supremă de justiție Curtea Supremă de Justiție apreciază, ca fiind nejustificată propunerea din art.36 alin.(1) din proiectul de lege, care prevede că „actele de constatare, menționate la art.34 alin.(1) și (2), pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la data recepționării, de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art.33 alin.(4) și (5)”, or, autorul sesizării nu poate să revendice un drept vătămat, prin activitate administrativă, așa cum stipulează art.17 Cod administrativ.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p>	<p>Chișinău în termen de 30 de zile de la data recepționării actului de constatare de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5) afectate nemijlocit prin act.</p> <p>(2) Dacă admite recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție nu poate trimite cauza la rejudecare.”</p> <p>Nu se acceptă. Articolul 36 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Articolul 36 se expune în redacție nouă.</p>
--	---	---	---

		<p>La alin. (1) de completat, pe final, cu următorul text: „fără respectarea procedurii prealabile” iar textul „autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5)” de exclus.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 36. Contestarea actului de constatare (1) Actele de constatare menționate la art.34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău în termen de o lună de la emitere, de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5) afectate nemijlocit prin act. (2) Dacă admite recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție nu poate trimite cauza la rejudecare.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Se propune următoarea redacție: „Articolul 36. Contestarea actului de constatare (2) Dacă actul de constatare nu a fost contestat în termenul prevăzut la alin.(1), actul de constatare rămâne definitiv, iar Autoritatea întreprinde procedurile legale și alte măsuri legale care se impun.”.</p>	<p>Articolul 36 se expune în redacție nouă.</p> <p>Articolul 36 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p> <p>Articolul 36 se expune în redacție nouă.</p>
	<p>12. Articolul 37 se expune în următoarea redacție: „Articolul 37. Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 37 va avea următorul cuprins: „Articolul 37. Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile</p>	<p>Se acceptă. Articolul 37 va avea următorul cuprins: „Articolul 37. Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a</p>

<p>sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art. 27 alin.(14), precum și în baza informațiilor publice și sesizărilor anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va iniția verificarea prealabilă a acestora.</p> <p>(4) Prevederile art.30, art.31, art.32, art.33 alin.(6)-(8), (12)–(14) și art.35, se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) Controlul poate fi inițiat dacă de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare nu au trecut mai mult de trei ani.”</p>	<p>prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art. 27 alin.(14), precum și în baza informațiilor publice și sesizărilor anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va iniția verificarea prealabilă a acestora.</p> <p>(4) Prevederile art.30, art.31, art.32, art.33 alin.(6)-(8), (12)–(13) și art.35 și 36, se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) Controlul nu poate fi inițiat dacă de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare au trecut mai mult de trei cinci ani.</p> <p>(6) Controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se efectuează în cel mult 3 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 6 luni.”</p>	<p>verificării și controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art. 27 alin.(14), precum și în baza informațiilor publice și sesizărilor anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va iniția verificarea prealabilă a acestora.</p> <p>(4) Prevederile art.30, art.31, art.32, art.33 alin.(6)-(8), (12)–(13) și art.35 și 36, se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) Controlul nu poate fi inițiat dacă de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare au trecut mai mult de cinci ani.</p> <p>(6) Controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se efectuează în cel mult 3 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 6 luni.”</p>
---	--	--

		<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>1) Legat de sesizările anonime care pot servi temei pentru efectuarea controlului din oficiu, considerăm necesar de a revizui propunerea prin prisma argumentelor aduse în pct. 52 tabel.</p> <p>2) La alin. (5), nu este clar ce se întâmplă atunci când este vorba de o incompatibilitate care persistă și care a demarat mai mult de 5 ani în urmă sau, aceeași situație, când este vorba de un contract încheiat în stare de conflict de interese care continua să producă efecte. Considerăm necesar de a dezvolta norma cu aceste situații neacoperite. ANI propune următoarea redacție a alin. (5):</p> <p>„(5) Controlul poate fi inițiat dacă de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare nu au trecut mai mult de 3 ani. În cazul în care încălcarea admisă produce în continuare efecte juridice, termenul de decădere de 3 ani nu se aplică”.</p> <p>3) Alin.(4) de completat cu prevederea privind trimiterea la art. 26.</p> <p>Procuratura Generală</p> <p>Cu referire la modificările propuse la art.37 din lege considerăm oportun excluderea textului „și sesizărilor anonime” din alineatul (2).</p> <p>Curtea Supremă de justiție</p> <p>Curtea Supremă de Justiție recomandă excluderea din art.28 alin.(2) și art.37 alin.(2) a sintagmei „sesizările anonime”, precum și art. 29 alin. (3) din proiectul de lege, care prevede posibilitatea inițierii controlului, în baza sesizărilor anonime, deoarece reglementările în cauză contravin art.52 din Constituție. Cu alte cuvinte, textul</p>	<p>Articolul 37 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p> <p>Sesizarea anonimă poate servi drept temei de verificare a informației disponibile indicate în sesizare, și în cazul confirmării informației, se inițiază un control din oficiu.</p>
--	--	--	---

		<p>constituțional nu instituie și nici nu protejează juridic un drept la petiționare anonimă (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 17 septembrie 2013). Suplimentar, relevăm că și Codul administrativ (art. 76 alin. (1) sancționează petițiile anonime, prin neexaminare.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Cele menționate trebuie aplicate la Art.I pct.12 din Proiect (art.37 din Legea nr.132/2016), iar termenul de prescripție ar trebui să fie de 1 an sau 18 luni de la data comiterii faptei, corelat cu termenele din răspunderea contravențională.</p>	<p>Articolul 37 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
	<p>13. Articolul 38: la alineatul (1) litera c) după cuvântul „restricțiile” se introduc cuvintele „și limitările”;</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) și (1²) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act prin care încetează controlul.</p> <p>(1²) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art.31 alin.(3), art. 38 alin. (1) și (1¹), art.39 alin.(2²), art.40 alin.(4) și art.41 alin.(5) care se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 38 va avea următorul cuprins: „Articolul 38. Rezultatele controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>(1) În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare dacă stabilește că:</p> <p>a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;</p> <p>b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate;</p> <p>c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile și limitările prevăzute de lege.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 38 va avea următorul cuprins: „Articolul 38. Rezultatele controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>(1) În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare dacă stabilește că:</p> <p>a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;</p> <p>b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate;</p> <p>c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile și limitările prevăzute de lege.</p>

<p>păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.”</p> <p>Alineatul (3) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3) Actele de constatare prevăzute la art.38 alin. (1) și (1¹) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la publicarea actului pe pagina web oficială a autorității, de către persoana supusă controlului sau autorul sesizării.”</p> <p>Alineatul (5) se abrogă.</p>	<p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(3) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la alin. (1), (2) și în art. 27 alin. (8).”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Articolul 38 alin. (3) derogă nejustificat de la art. 36 alin. (1), conform căruia actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la data recepționării.</p> <p>Astfel, în vederea asigurării unor garanții efective de realizare a dreptului la un recurs efectiv, modalitatea de contestare a tuturor actelor de constatare urmează a fi unificată prin reglementarea curgerii termenului de 30 de zile de la data recepționării actului de contestare. Or, curgerea termenului de la publicarea actului pe pagina web oficială este abuzivă, fiindcă persoana va fi nevoită să urmărească constant pagina web pentru a-și putea realiza dreptul său la contestare.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>la alineatul (1) cuvântul „stabilește” se substituie cu cuvântul „constată”</p>	<p>(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.</p> <p>(3) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la alin. (1), (2) și în art. 27 alin. (8).”</p> <p>Articolul 38 se expune în redacție nouă și nu conține reglementări privind contestarea actelor de constatare.</p> <p>Articolul 38 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
---	---	---

		<p>la alineatul (1²), se propune de a specifica că cerința de confidențialitate nu se aplică la demersurile sau sesizările parvenite, prin scrisoare oficială, de la instituțiile publice.</p> <p>la alineatul (2) cuvântul „întocmește” se substituie cu cuvântul „emite” iar cuvântul „întocmirii” se substituie cu cuvântul „emiterii”.</p> <p>Alineatul (3) din proiect contravine art.36 alin.(1) din proiect, conform căreia actele de constatare pe avere se contestă în 30 zile de la data recepționării.</p> <p>Nu este clar de ce în cazul celorlalte acte se propune termenul de 30 zile de la publicarea actului pe pagina web oficială a autorității, or, persoana va fi obligată să urmărească pagina web pentru a stabili momentul publicării.</p> <p>Se propune de a uniformiza termenul și a opta pentru mecanismul instituit în art. 36 alin. (1).</p> <p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>La pct.13 art.38 alin.(3) se expune în redacție nouă în conformitate cu care actele de constatare prevăzute la art.38 alin.(1) și (11) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la publicarea actului pe pagina web oficială a autorității, de către persoana supusă controlului sau autorul sesizării (este vorba despre actul în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor).</p> <p>Considerăm oportun de a prevedea că actul se comunică persoanei și din acel moment va începe termenul de contestare, așa cum e în cazul actelor prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale (pct.11</p>	<p>Articolul 38 se expune în redacție nouă și nu conține reglementări privind contestarea actelor de constatare.</p>
--	--	---	--

		art.36 alin.(1)).	
	<p>14. Articolul 39: alineatul (2): cuvintele „Autoritatea sesizează” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate sesizează”;</p> <p>alineatul se completează la final cu următorul text:</p> <p>„La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.”</p> <p>se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(2¹) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea este solicitată în condițiile legii, doar în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.</p> <p>(2²) În cazurile prevăzute la alin.(2) și (2¹), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizații publice sau autorității responsabile de numire</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 39 va avea următorul cuprins: „Articolul 39. Efectele constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>(1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:</p> <p>a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică.</p> <p>b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și aplică interdicția de a ocupa funcția publică sau de demnitate publică.</p> <p>(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate în alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, natura abaterii, numărul și durata acestora, comiterea unor abateri similare anterior, prejudiciul adus interesului public și funcția publică deținută.</p> <p>(3) Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>(4) La devenirea definitivă a actului de constatare, Autoritatea se adresează în instanța de judecată privind:</p> <p>a) încasarea în folosul statului a beneficiilor obținute în urma actului administrativ, a actului juridic, sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor</p>	<p>Se acceptă. Articolul 39 va avea următorul cuprins: Articolul 39. Efectele constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>(1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:</p> <p>a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică.</p> <p>b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și aplică interdicția de a ocupa funcția publică sau de demnitate publică.</p> <p>(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate în alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, natura abaterii, numărul și durata acestora, comiterea unor abateri similare anterior, prejudiciul adus interesului public și funcția publică deținută.</p> <p>(3) Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>(4) La devenirea definitivă a actului de constatare, Autoritatea se adresează în instanța de judecată privind:</p> <p>a) încasarea în folosul statului a beneficiilor obținute în urma actului administrativ, a actului juridic, sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor</p>

<p>în funcție a subiectului declarării <i>în vederea dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, sau, după caz, în vederea declanșării procedurii disciplinare ori încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Cererea inspectorului de integritate urmează a fi examinată de conducerea organizației publice sau autorității responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării dispune inițierea procedurii administrative în condițiile art.69 din Codul administrativ. Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative. Dacă organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție refuză să emită actul administrativ individual, refuză să efectueze operațiunea administrativă sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile art.189 Cod administrativ.”</i></p>	<p>legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări; sau</p> <p>b) privind repararea prejudiciilor și declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public, se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material cauzat, consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a autorității/instituției publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.</p> <p>(5) Acțiunea menționată la alin. (4) se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an de la devenirea definitivă a actului de constatare.</p> <p>(6) Prevederile din Secțiunea 1 a acestui capitol cu privire la efectele actului de constatare se aplică corespunzător actelor cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, a restricțiilor și al incompatibilităților.”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament La pct. 14, alineatele (2¹) și (2²), se exclud;</p> <p>Guvernul Republicii Moldova La art. 39 completarea cu alin. (2¹) de exclus, iar la alin. (2²) de exclus textul „în vederea dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe</p>	<p>legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări; sau</p> <p>b) privind repararea prejudiciilor și declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public, se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material cauzat, consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a autorității/instituției publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.</p> <p>(5) Acțiunea menționată la alin. (4) se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an de la devenirea definitivă a actului de constatare.</p> <p>(6) Prevederile din Secțiunea 1 a acestui capitol cu privire la efectele actului de constatare se aplică corespunzător actelor cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, a restricțiilor și al incompatibilităților.”</p> <p>Se acceptă. Articolul 39 se expune în redacție nouă Instituția suspendării din funcție a subiectului declarării se exclude.</p> <p>Articolul 39 se expune în redacție nouă și nu conține reglementări privind dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare sau, după caz.</p>
--	--	---

	<p>perioada examinării în instanță a actului de constatare sau, după caz,”;</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate la alineatul (1) după cuvintele „În cazul în care” se introduce textul „, prin actul de constatare,” la alineatul (2) se propune de substituit textul „5 zile” cu textul „15 zile lucrătoare” iar textul „în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz,” și alte prevederi adiționale acestei proceduri, de exclus. alineatele (2¹) și (2²) se exclud. alineatul (3) se abrogă. Alineatul (8) se expune în următoarea redacție: „(8) Sînt exceptate de la prevederile alin. (4)-(7) actele administrative și contractele de muncă care nu mai produc efecte juridice, actele normative și actele judiciare.”</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Articolul 39. Efectele constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, a restricțiilor și al incompatibilităților (1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, încălcarea restricțiilor sau incompatibilitatea, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică. b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu și aplică interdicția de a ocupa funcția publică sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani.</p>	<p>Articolul 39 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p> <p>Articolul 39 se expune în redacție nouă și unele propuneri se conțin în redacția modificată.</p>
--	---	---

		<p>(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate în alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție, natura evidentă a abaterii, numărul și durata acestora, comiterea unor abateri similare anterior, prejudiciul adus interesului public și funcția publică deținută.</p> <p>(3) Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>(4) La devenirea definitivă a actului de constatare, Autoritatea depune o cerere de chemare în judecată privind:</p> <p>a) încasarea în folosul statului a beneficiilor obținute în urma actului administrativ, a actului juridic, sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări; sau</p> <p>b) privind repararea prejudiciilor și declararea nulității absolute a actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, restricții, incompatibilități și limitări, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.</p> <p>(5) La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public, se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material adus, consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a autorității/instituției publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.”</p> <p>(6) Acțiunea menționată la alin. (4) se depune la</p>	
--	--	---	--

		<p>Judecătoria Chişinău şi este imprescriptibilă.</p> <p>Congresul Autorităţilor Locale din Moldova Se propune următoarea redacţie: „Articolul 39: alineatul (2): cuvintele „Autoritatea sesizează” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate sesizează”; alineatul se completează la final cu următorul text: „La aplicarea sancţiunii disciplinare autoritatea competentă de numire în funcţie a subiectului declarării va ţine cont de prevederile art.23 alin.(4²) şi (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale.” se completează cu alineatele (2¹) şi (2²) şi se expune în următoarea redacţie: „(2¹) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privinţa căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese poate fi suspendată din funcţie în condiţiile prezentei legi, pe perioada examinării cazului. (2²) În cazurile prevăzute la alin.(2) şi (2¹), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizaţiei publice sau autorităţii responsabile de numire în funcţie a subiectului declarării în vedere dispunerii suspendării din funcţie a subiectului declarării pe perioada examinării cazului. Cererea inspectorului de integritate urmează a fi examinată de conducerea organizaţiei publice sau autorităţii responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizaţia sau autoritatea responsabilă de numire în funcţie a subiectului declarării dispune iniţierea procedurii în condiţiile legii. Dacă organizaţia sau autoritatea responsabilă de numire în funcţie refuză</p>	<p>Articolul 39 se expune în redacţie nouă şi unele propuneri se conţin în redacţia modificată.</p>
--	--	---	--

		să efectueze acțiunile respective sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile legislației privind contenciosul administrativ”.	
	<p>15. Articolul 40: la alineatul (1) cuvintele „Autoritatea sesizează” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate sesizează”, iar cuvintele „încetării mandatului acestuia, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia” se substituie cu cuvintele „declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia”</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) și (1²) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.</p> <p>(1²) În cazul în care se constată, prin actul de constatare, încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.”</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 40 se abrogă.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova La art. 40 modificarea alin. (3) de exclus, iar la alin. (4) de exclus textul „suspendării,”</p> <p>Direcția generală juridică Punctul 15. indica completarea art.40 cu alin.(4), Însă, legea la moment prevede alin.(4) la art.40, fiind necesară corectarea erorii în cauză din proiectul de lege.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Punctul 15 art.I din proiect se exclude</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate De exclus mecanismul prin care inspectorul doar poate propune aplicarea unei sancțiuni, iar decizia o ia angajatorul. Se propune de a exclude mecanismul de suspendare din funcție.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Modificările la art.40 și 41 mențin situația actuală de imprevizibilitate, incertitudine în individualizarea răspunderii și riscul ca persoana să fie sancționată de două sau mai multe ori (contrar principiilor statului de drept). Considerăm că pentru</p>	<p>Se acceptă. Articolul 40 se abrogă.</p> <p>Articolul 40 se abrogă</p> <p>Articolul 40 se abrogă</p> <p>Articolul 40 se abrogă</p> <p>Articolul 40 se abrogă</p> <p>Articolul 40 se abrogă</p>

	<p>Alineatul (3) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților este suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea se solicită în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.”</p> <p>Articolul se completează cu alineatul (4) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(4) Procedura de solicitare a <i>suspendării</i>, declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării care a încălcat regimul juridic al incompatibilității se aplică corespunzător prevederilor art.39 alin.(2²) din prezenta lege.”</p>	<p>fapte neesențiale, de exemplu încălcări formale, inspectorul de integritate expediază actul de constatare organului competent pentru aplicarea răspunderii disciplinare conform procedurii disciplinare aferente acestora (<i>notă</i>: se impune completarea legislației din domeniul răspunderii disciplinare cu componente respective de abateri disciplinare, mai puțin această răspundere se va aplica persoanelor alese prin mandat dat de alegători), dar nu obligatoriu trebuie să fie demiterea (pot fi și alte sancțiuni - avertisment mustrare, mustrare aspră, etc.), iar pentru fapte mai esențiale (cu anumite daune cauzate interesului public) - proces-verbal de constatare a contravenției sau materialele se transmit organului de urmărire penală pentru aplicarea răspunderii penale. Cât privește suspendarea din funcție aceasta poate fi stabilită doar în cadrul procedurilor respective în dependență de circumstanțe obiective necesare, astfel constatăm că prevederile respective au risc sporit de „decapitare” în termen foarte scurt a conducerii multor APL (mai ales în sectorul rural) și blocarea activității acestora (<i>notă</i>: le considerăm propuneri nechibzuite și distructive în plan general de asigurare a activităților de interes public, mai ales la nivel local, și chiar atractivitatea activității în sectorul public). În situația șubredă din statul nostru soldat cu exodul celui mai important capital de care dispunem foarte puțin - capitalul uman, chiar încetarea mandatului ar trebui să fie temporară (pentru sancționarea și reeducarea persoanei), adică privarea de a exercita pe un anumit termen funcția respectivă (în dependență de caracterul faptei), plus antecedentele conform legislației contravenționale sau penale.</p>	
	<p>16. Articolul 41:</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 41 se abrogă.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 41 se abrogă.</p>

<p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1) În cazul în care se constată, prin actul de constatare, încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.”</p> <p>la alineatul (2) cuvintele, „Autoritatea” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate”, iar cuvintele „în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei supuse controlului” se substituie cu cuvintele „în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia”</p> <p>se completează cu alineatele (3), (4) și (5) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3) La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.</p> <p>(4) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau limitărilor poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea se</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova La art.41 completarea cu alin. (4) de exclus, iar la alin. (5) de exclus textul „suspendării,”;</p> <p>Direcția generală juridică Punctul 16 indică completarea art.41 cu alin.(3)-(5), însă, legea la moment prevede alin.(3) la art.41, fiind necesară corectarea erorii în cauză din proiectul de lege.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate La alinatul (1) este necesar de a revedea termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere contravențională pe componența respectivă de contravenție, prin stabilirea unui termen special. Se propune de a exclude mecanismul de suspendare din funcție. Se propune de a exclude mecanismul prin care inspectorul doar poate propune aplicarea unei sancțiuni, în procedură disciplinară, iar decizia o ia angajatorul.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Punctul 16 art.I din proiect se exclude</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Articolul 41: alineatul (1) se expune în următoarea redacție: „(1) În cazul în care se constată, prin actul de constatare, încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.”</p>	<p>Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Articolul 41 se abrogă.</p> <p>Articolul 41 se abrogă.</p>
--	---	---

	<p>solicitată în condițiile legii, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare..</p> <p>(5) Procedura de solicitarea <i>suspendării</i>, declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării care a încălcat regimul juridic al restricțiilor și limitărilor se aplică corespunzător prevederilor art.39 alin.(2²) din prezenta lege.”</p>	<p>la alineatul (2) cuvintele, „Autoritatea” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate”, iar cuvintele „în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei supuse controlului” se substituie cu cuvintele „în vederea declanșării procedurii disciplinare sau altei proceduri conform legii”</p> <p>se completează cu alineatele (3), (4) și (5) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3) La aplicarea sancțiunii disciplinare autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 a l i n .(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.</p> <p>(4) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau limitărilor poate fi suspendată din funcție în condițiile prezentei legi pe perioada examinării cazului.”</p>	
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 41¹ se abrogă</p>	<p>Se acceptă. Articolul 41¹ se abrogă</p>
		<p>Radu MUDREAC, deputat în Parlament Art. I la final se completează cu p. 17 având următorul conținut: „17. După articolul 41¹ se introduce Secțiunea a 3-a „Contestarea actelor de constatare” cu următorul conținut: „Art.41² Colegiul pentru examinarea contestațiilor (1) în cadrul Autorității funcționează Colegiul pentru examinarea contestațiilor care examinează cererile prelabile asupra actelor de constatare emise de inspectorii de integritate. (2) Colegiul pentru examinarea contestațiilor este format din 7 membri, dintre care președintele Autorității, vicepreședintele Autorității și 5</p>	<p>Nu se acceptă. Articolul 36 în redacție nouă reglementează modul de depunere a contestațiilor. Constituirea Colegiului pentru examinarea contestațiilor în cadrul ANI poate provoca un conflict de interese. Propunerea contravine statutului inspectorului de integritate prin excluderea ingerinței în activitate\ de control. De asemenea, art.22 din Legea nr.132/2016 prevede răspunderea inspectorului de integritate.</p>

inspectori de integritate cu experiență de cel puțin 3 ani în cadrul Autorității numiți de Consiliul de Integritate. Mandatul membrilor colegiului pentru examinarea contestațiilor din categoria inspectorilor de integritate este de 6 ani, iar același membru nu poate fi ales sau numit pentru 2 mandate consecutive.

Art.41² Cererea prealabilă

(1) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act de constatare va solicita, printr-o cerere prealabilă, Colegiului pentru examinarea contestațiilor, în termen de 15 zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.

(2) Cererea prealabilă se examinează în termen de 30 de zile din momentul înregistrării ei de către Colegiul pentru examinarea contestațiilor.

(3) Colegiul pentru examinarea contestațiilor este în drept:

- a) să respingă cererea prealabilă;
- b) să admită cererea prealabilă, cu dispunerea anulării în tot sau în parte a actului de constatare, cu remiterea /după caz a cauzei spre reexaminare unui alt inspector de integritate conform procedurii de distribuire aleatorie a cauzelor.

Art.41³ Depunerea cererii de chemare în instanța de contencios administrativ

(1) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act de constatare și nu este mulțumită de decizia Colegiului pentru examinarea contestațiilor, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului de constatare și repararea pagubei cauzate.

(2) Procedura de soluționare a cauzei în instanța de contencios administrativ se va desfășura conform dispozițiilor Legii 116/2018 Codul administrativ.

		Guvernul Republicii Moldova Se propune ca la art. 42 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cuvintele „Ministerului Finanțelor” să fie substituie cu cuvintele „Serviciului Fiscal de Stat”.	Se acceptă La art.42 alin.(1) cuvintele „Ministerul Finanțelor” se substituie cu cuvintele „Serviciului Fiscal de Stat”.
	Art.II. Legea nr. 133/2016 privind declararea averii si a intereselor personale (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245-246, art. 513), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:		
		Autoritatea Națională de Integritate Articolul 1 se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) mecanismul de declarare și soluționare a conflictelor de interese reale”	Nu se acceptă. Propunerea se conține în articolul 1 litera b).
	1. Articolul 2: noțiunea „diferență substanțială” va avea următorul cuprins: „diferență substanțială - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării avute la începutul perioadei când acesta a devenit subiect al declarării cumulat cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv venitul membrilor familiei sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, comparativ cu averea avută la sfârșitul perioadei de verificare, inclusiv cheltuielile suportate în această perioadă, pe de altă parte.” se completează cu noțiunea „servicii procurate”: „Servicii procurate” - cheltuieli suportate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, în țară și în străinătate, a căror valoare pe	Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova la articolul 2: noțiunea „diferență substanțială” va avea următorul cuprins: „ <i>diferență substanțială</i> – diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei când acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv venitul membrilor familiei sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, comparativ cu averea avută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.” noțiunea „conflict de interese” va avea următorul cuprins: „ <i>conflict de interese</i> – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii, în detrimentul interesului public.”	Se acceptă. La articolul 2: noțiunea „diferență substanțială” va avea următorul cuprins: „ <i>diferență substanțială</i> – diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei când acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv venitul membrilor familiei sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, comparativ cu averea avută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.” noțiunea „conflict de interese” se exclude.

<p>parcursul unui an depășește 6 salarii medii lunare pe economie.”</p>	<p>noțiunea „servicii procurate” va avea următorul cuprins:</p> <p>„servicii procurate” – cheltuieli pentru același serviciu sau pentru același tip de servicii realizate de către subiectul declarării, membrii de familie, concubinul/concubina, în țară și în străinătate, a căror valoare cumulativă pe parcursul unui an depășește 10 salarii medii lunare pe economie”</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p> <p>De la articolul II, pct.1, textul noțiunii „diferență substanțială” se înlocuiește cu textul „diferență care depășește 20 salarii medii lunare pe economie, dintre averea subiectului declarării de la începutul mandatului curent, dar nu mai tâziu de trei ani de la data inițierii procedurii de control, raportată la avere deținută la sfârșitul perioadei de verificare”;</p> <p>La pct.1 textul noțiunii „servicii procurate” se va substitui cu textul „cheltuieli suportate pentru achitarea contrantractelor de prestări servicii de către subiectul declarării în țară și străinătate, a căror valoare pe parcursul anului depășește venitul anual al subiectului declarării”;</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Atragem atenție asupra neconcordanței prevederilor art. II, pct. 1 și pct. 9 al notei informative în partea ce ține de valoarea serviciilor procurate, care urmează a fi declarate (6 salarii medii lunare pe economie conform proiectului de lege și 4 salarii conform notei informative).</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>La punctul 1 atenționăm asupra folosirii unor noțiuni diferite în cadrul proiectului de lege respectiv: „<i>cheltuieli suportate</i>” (folosită în</p>	<p>se completează cu noțiunea „servicii procurate”:</p> <p>„<i>servicii procurate</i> – cheltuieli realizate de către subiectul declarării, membrii de familie, concubin/concubină pentru același serviciu sau pentru același tip de servicii, în țară și în străinătate, a căror valoare cumulativă pe parcursul unui an depășește 10 salarii medii lunare pe economie;”</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunile „diferență substanțială” și „servicii procurate” se expun în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>noțiunea „servicii procurate” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Termenul „cheltuielile realizate” se utilizează pentru controlul dintre veniturile dobândite și cheltuielile realizate de către subiectul declarării.</p>
---	--	--

		<p>contextul modificării Legii nr. 132/2016), „<i>servicii procurate</i>” (folosită în contextul modificării Legii nr.133/2016), fapt ce contravine art.23 ai Constituției. Or, o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește în cadrul dispozițiilor generale ale actului normativ ce îl instituie și devine obligatoriu pentru actele normative din aceeași materie.</p> <p>Încă o problemă identificată este faptul că noțiunea „servicii procurate” este folosită în întreg proiectul de lege împreună cu textul „a căror valoare pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii pe economie” fapt ce pune sub semnul întrebării necesitatea acordării explicației de la art.2 al proiectului de lege care indică același lucru. Amintim că potrivit regulilor de tehnică legislativă, oferirea explicațiilor unor noțiuni exclude necesitatea unor ulterioare precizări pe parcursul actului normativ în cauză. Corespunzător, sugerăm revizuirea formulării noțiunii „servicii procurate”.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>noțiunea „<i>diferență substanțială</i>” va avea următorul cuprins: „<i>diferență substanțială</i> - diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită, serviciile procurate, pe de o parte și veniturile nete obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, pe de altă parte, pe parcursul deținerii calității de subiect al declarării averii și intereselor personale suprapusă perioadei de evaluare;”</p> <p>noțiunea de concubin/concubină va avea următorul cuprins: „<i>concubin/concubină</i> - partenerul/partenera împreună cu care subiectul</p>	<p>Noțiunea de „servicii procurate” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>noțiunea „diferență substanțială” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	---	--

	<p>declarații a format un cuplu; a dus o viață în comun; a deținut, a folosit sau a dispus, în comun, de unul sau mai multe bunuri în anul fiscal precedent, fără încheierea căsătoriei;”;</p> <p>la noțiunea interes personal, după textul „din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu” de completat cu textul „persoane fizice, inclusiv”;</p> <p>la noțiunea persoană apropiată, după textul „concubinul/concubina subiectului declarații, de completat cu textul „nașul, finul sau cumătrul subiectului declarații”;</p> <p>Articolul 2 se completează cu următoarele noțiuni:</p> <p>„<i>Activitate /funcție remunerată (retribuită)</i> - activitate sau funcție, pentru desfășurarea sau deținerea căreia se cuvine o recompensă, care poate fi materializată în foloase financiare, servicii sau bunuri.</p> <p><i>Activitate didactică</i> - activitatea de instruire și educație, desfășurată în baza unui contract de muncă sau contract civil, în condițiile legii, inclusiv în instituțiile acreditate din învățământul liceal, secundar general, secundar profesional, mediu de specialitate, superior, postuniversitar, precum și în instituțiile de perfecționare și recalificare a cadrelor, publice sau private.</p> <p><i>Activitate științifică</i> - activitate de cercetare desfășurată în condițiile prevederilor <i>Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova</i>.</p> <p><i>Activitate de creație</i> - activitatea de creare și realizare a operelor artistice, literare și de artă, de toate tipurile și genurile, desfășurată în condițiile <i>Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație</i>.</p> <p><i>Colecție</i> - ansamblu de obiecte de același fel sau de aceeași categorie, colectate din curiozitate, din</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
--	--	--

	<p>intenții estetice sau științifice și clasate după anumite principii, și care reprezintă o valoare artistică, științifică, documentară etc.”.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Norma propusă la art.2 și art.4 din Legea nr.133/2016 prin completarea cu noțiunea „servicii procurate” diferă conceptual de mențiunile efectuate în nota informativă anexată la proiect. Recomandări: Normele prenotate și nota informativă urmează sa fie corelate între ele.</p> <p>Banca Națională a Moldovei În legătură cu noțiunea nou introdusă „servicii procurate” și, mai general, intenția examinării cheltuielilor realizate de subiectul declarării, opinăm că aceasta ar putea genera dificultăți în aplicare. În special, considerăm necesară precizarea modului în care subiectul declarării va acumula informația privind cheltuielile, cum va fi asigurată evidența acestor cheltuieli și cum va putea fi verificată de către inspectorii de integritate, întrucât orice cheltuială ar putea fi probată, spre exemplu, prin bonuri de casă (bonuri fiscale), fapt care nu ar fi posibil pentru anumite achiziții (spre exemplu, a se vedea Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea echipamentelor de casă și de control, anexată la Regulamentul prevăzut la anexa nr.3 a Hotărârii Guvernului nr.141/2019). Prevederile respective sunt problematice în special din considerentul că eventuala neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea chetuielilor ar putea fi calificată drept suspiciune/bănuială rezonabilă de deținere a unei averi nejustificate.</p>	<p>noțiunea „servicii procurate” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>noțiunea „servicii procurate” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	---	---

Pe de altă parte, aplicarea dispozițiilor proiectului ar putea comporta anumite dificultăți sau interpretări echivoce și din cauza noțiunilor neuniforme. Deși Art.II pct.2 definește noțiunea de „servicii procurate”, în conținutul proiectului se operează, în mare parte, cu sintagma „cheltuieli suportate/realizate”. În același timp, modificările operate la Legea nr.133/2016 (secțiunea VII¹ din Declarația de avere și interese personale) operează cu o a treia categorie de termeni – „servicii procurate [...] a căror valoare individuală cumulativă depășește 6 salarii medii lunare pe economie”. Înțelegem că anume această ultimă categorie de cheltuieli este supusă raportării și verificărilor, și constituie reperul pentru determinarea diferenței substanțiale dintre venituri și cheltuieli. Având în vedere importanța acestui concept pentru întreaga paradigmă a mecanismului instituit prin proiect, considerăm importantă uniformizarea și precizarea acestor noțiuni în textul proiectului. În același timp, semnalăm o inconsistență între termenii „valoare individuală” și „cumulativă”, care par a se contrazice reciproc. Recomandăm, în acest sens, explicitarea modului de completare a respectivului compartiment din Declarația de avere și interese personale, eventual prin delimitarea unor categorii anume de cheltuieli (spre exemplu, ar putea fi catalogate drept servicii procurate categoriile uniforme de cheltuieli zilnice/lunare recurente - spre ex. servicii de telecomunicații, pentru procurarea alimentelor - sau doar cheltuielile în a căror valoare unică depășește plafonul prevăzut de lege - spre ex. servicii turistice).

Transparency International Moldova

Prin proiect, se propune extinderea obiectului declarării prin serviciile procurate de către subiectul

noțiunea „servicii procurate” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.

	<p>declarații împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, a căror valoare pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii pe economie (propuneri la art.4 din Legea nr. 133/2016). La fel, se propune completarea art.2 din Legea nr. 133/2016 cu noțiunea de „servicii procurate”, prin care se înțelege „cheltuielile suportate de către subiectul declarații împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, în țară și în străinătate, a căror valoare pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii lunare pe economie.” Obligația va impune eforturi suplimentare esențiale pentru declaranți, dar și pentru membrii familiei acestora, inclusiv concubin/concubină. În mod practic, aceste persoane vor trebui să ducă evidența tuturor cheltuielilor, pentru a se conforma exigenței declarații serviciilor la depășirea valorii de 6 salarii medii lunare. De altfel, în calculul diferenței substanțiale, oricum, va trebui să se ia în vedere toate cheltuielile suportate de declarant, inclusiv cheltuielile, a căror valoare este sub 6 salarii medii lunare.</p> <p style="text-align: center;">Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Noțiunile propuse creează și mai multe incertitudini, contradicții în reglementări: de exemplu la noțiunea „diferență substanțială” subiectul declară pentru o anumită perioadă (de regulă an calendaristic (fiscal)), iar diferența respectivă se face pe parcursul calității de subiect a declarații, cum e posibil (?), evident că toți vor avea diferențe substanțiale deoarece firesc de la an la an averea și veniturile ar trebui să crească. De asemenea se confundă averea, veniturile cu serviciile, care firesc cauzează cheltuieli (altceva ar fi corelația dintre venituri și cheltuieli). Prevederile respective se propun a fi revăzute sau în general excluse, cum ar fi</p>	<p>noțiunea „diferență substanțială” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	--

		<p>de exemplu: „diferență substanțială - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării avute la începutul perioadei de raportare cumulat cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv venitul membrilor familiei sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, comparativ cu averea avută la sfârșitul sau începutul altei perioade de raportare plus cheltuielile esențiale în această perioadă, pe de altă parte.”.</p> <p>Asociația Pentru Siguranța Urbană La art. 2 noțiunea de „persoană apropiată” a se completa cu sintagma ”fiu/fiică major/ă”, având următorul conținut propus: „persoană apropiată - soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, fiu/fiică major/ă, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);”</p>	<p>Propunerea se conține în reglementările în vigoare.</p>
		<p>Autoritatea Națională de Integritate Articolul 3 alineatul (1): litera b) cuvintele „membrii Consiliului de observatori” se substituie cu cuvintele „membrii Consiliului de supraveghere”; litera i) se abrogă.</p>	<p>Se acceptă. Aducere în conformitate cu Codul serviciilor media audiovizuale</p> <p>Nu se acceptă</p>
	<p>2. Articolul 4: alineatul (1) se completează cu litera m) și se expune în următoarea redacție: „m) servicii procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, a căror valoare pe</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament La articolul 4: alineatul (1) se completează cu literele n) și o) cu următorul cuprins: „n) servicii sau tipul de servicii procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii</p>	<p>Se acceptă. La articolul 4: alineatul (1) se completează cu literele n) și o) cu următorul cuprins: „n) servicii sau tipul de servicii procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii</p>

<p>parcursul unui an depășește 6 salarii medii pe economie.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea de piață a bunurilor imobile și mobile. Valoarea de piață a bunurilor se va indica de subiectul declarării, pe propria răspundere, reieșind din valoare de piață a bunurilor similare de la ziua dobândirii lor. Stabilirea valorii de piață a bunului se va face prin compararea valorii de piață a bunurilor similare în natură, calitate, vechime sau prin compararea altor indici asemănătoare ori prin efectuarea unei expertize sau evaluări în acest sens. În cazul în care între valoarea de piață și valoarea declarată a bunului există o discrepanță de cel puțin 10 salarii medii pe economie, subiectul declarării poate justifica diferența respectivă prin prezentarea argumentelor, documentelor, datelor și informațiilor cu privire la dreptul asupra bunului, locul de amplasare a bunului, calitatea și caracteristicile bunului, gradului de uzură, vechimea bunului și alte date relevante care au stat la baza dobândirii bunului respectiv.”</p>	<p>familiei, concubinul/concubina, a căror valoare cumulativă pe parcursul unui an depășește 10 salarii medii lunare pe economie;</p> <p>o) bunurile virtuale, inclusiv valuta virtuală, a cărei valoare depășește 10 salarii medii pe economie.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea reală a bunurilor imobile și mobile, reprezentând prețul real plătit pentru acestea și cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora..”</p> <p>La alin. (3) cuvântul „individuală” se substituie cu cuvântul „cumulativă pe parcursul unui an”.</p> <p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament</p> <p>La pct.1, completarea art.4 cu alin. (1¹) se exclude.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La art. 4 alin.(1) lit. b) sintagma „deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață” urmează a fi substituită cu sintagma „deținute în proprietate sau cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață”.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Ce ține de completarea cu alin. (1¹), precum și la pct. 6, ce ține de modificarea anexelor, solicităm să fie reexaminată oportunitatea obligării funcționarilor publici de a declara valoarea de piață a bunurilor imobile și mobile la ziua dobândirii.</p> <p><i>A priori</i>, valoarea de piață a bunurilor nu poate fi folosită la determinarea diferențelor substanțiale,</p>	<p>familiei, concubinul/concubina, a căror valoare cumulativă pe parcursul unui an depășește 10 salarii medii lunare pe economie;</p> <p>o) bunurile virtuale, inclusiv valuta virtuală, a căror valoare depășește 10 salarii medii lunare pe economie.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea reală a bunurilor imobile și mobile, reprezentând prețul real plătit pentru acestea și cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora..”</p> <p>La alin. (3) cuvântul „individuală” se substituie cu cuvântul „cumulativă pe parcursul unui an”.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>alineatul (1¹) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La art. 4 alin.(1) lit. b) cuvintele „deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață” se substituie cu cuvintele „deținute în proprietate sau cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață”.</p> <p>La articolul 4 alineatul (1¹) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	--

deoarece pentru calcularea discrepanțelor între venit și avere pot fi luate în calcul doar, în exclusivitate, sumele nemijlocit tranzacționate pentru achiziționarea bunurilor (*i.e.* valoarea contractuală a tranzacțiilor convenite între părți).

Valoarea de piață are un caracter izolat, care deloc nu denotă operațiunile financiare efectiv realizate de subiecții declarării (scopul primordial al controlului de avere).

Nu este clar care ar fi sensul și necesitatea unei astfel de prevederi, odată ce aceasta nu va fi niciodată utilizată efectiv în procedurile de control al averilor.

Atragem atenția că această opinie este împărtășită și de partenerii internaționali ai Republicii Moldova. Astfel, Banca Mondială în scrisoarea oficială din 28 iulie 2020 a subliniat următoarele obiecții și recomandări în privința declarării valorii de piață a bunurilor:

„Cerința de a indica valoarea reală de piață drept secțiune obligatorie pare excesivă. Subiectul declarării ar trebui să indice prețul real de achiziție, chiar dacă acesta a fost diferit de prețul indicat în documentul care certifică originea. Prețul de piață (evaluare) ar putea fi solicitat doar dacă subiectul declarării îl cunoaște sau ar trebui să-l cunoască (de exemplu, dacă subiectul declarării sau altă entitate, cum ar fi banca, a efectuat estimarea bunului). În scopuri de verificare, nu este necesar de cerut valoarea reală de piață, care se poate schimba frecvent. De asemenea, subiectul declarării nu este expert în evaluare și poate face o greșală în calcularea prețului real de piață al bunurilor similare. Ținând cont de amenințarea cu sancțiuni penale pentru informații false, această obligație este disproporționată.”

		<p>Direcția generală juridică</p> <p>La punctul 2. atenționăm asupra caracterului ambiguu al formulării obligației subiectului declarării de a indica pe propria răspundere valoarea de piață a bunurilor imobile/mobile similare celor deținute de sine la ziua dobândirii lor. Prețul de piață (evaluare) ar putea fi solicitat doar dacă subiectul declarării cunoaște sau ar trebui să-l cunoască (de ex., dacă subiectul declarării sau altă entitate, cum ar fi banca, a efectuat estimarea bunului). în scopuri de verificare, nu este necesar de cerut valoarea reala de piață, care se poate schimba frecvent.</p> <p>Respectiva obligație este una lacunară, care contravine prevederilor art.23 ale Constituției Republicii Moldova, or, aceasta nu ia în considerație lipsa de cunoștințe speciale ale subiectului declarării în domeniul evaluării bunurilor pentru a-și asuma răspunderea personală pentru veridicitatea unei asemenea evaluări, nu prevede detaliile privind: modul de obținere a datelor privind valoarea de piață a bunurilor imobile similare la ziua dobândirii lor, criteriile care trebuie luate în considerație la stabilirea valorii de piață, accesibilitatea unei asemenea informații, timpul păstrării ei (or declarația va fi depusă peste câteva luni/ani de la data procurării bunurilor). Astfel, apare întrebarea practică: cum va putea subiectul declarării să determine personal și să indice pe proprie răspundere valoarea de piață a bunului procurat cu 10/20 ani în urmă, eventual, cum va putea proba asemenea informație?</p> <p>Libertatea contractuală prevăzută de Codul Civil oferă posibilitatea subiectului declarării să contracteze la prețul la care ajung de comun acord părțile, conform art.992-993. Dreptul părților de a determina liber cu cine și în ce condiții doresc să încheie un contract constituie unul dintre elementele</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	--	---

	<p>fundamentale ale unei economii de piață, din care face parte și economia Republicii Moldova, conform art.126 alin.(1) al Constituției. Iar obligarea subiectului declarării de a indica prețul de piață a bunurilor mobile/imobile deținute în proprietate constituie o ingerință asupra acestor principii.</p> <p>EU High-Level Adviser on Anticorruption Completarea art.4 cu alineatul 1¹ nu se susține.</p> <p>Centrul Național Anticorupție Norma de la art.1¹ reglementează obligația de indicare în declarație a valorii de piață a bunurilor imobile și mobile. Norma însă nu redă sensul termenului „valoare de piață”, astfel existând riscul interpretării acesteia. Recomandări: Proiectul urmează să fie completat cu norme clare care să prevadă modalitatea clară și transparentă de declarare obiectivă a valorii de piață a bunurilor mobile și imobile declarate de subiectul declarației de avere și interese personale.</p> <p>Procuratura Generală Alineatul (1) nu poate fi completat cu litera „m)” dat fiind faptul că această literă a fost abrogată prin Legea nr.66/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. La alineatul (1¹) din proiect obligația imperativă de a declara valoarea de piață a bunurilor imobile și imobile nu poate fi susținută din următoarele motive: Subiectul declarării poate să nu cunoască valoarea de piață a bunului mobil sau imobil iar cerința de efectuare a unei expertize de evaluare în acest sens este excesivă deoarece necesită cheltuieli suplimentare.</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	--

		<p>Totodată, nu este clar cum subiectul declarării va stabili valoarea de piață, or, având în vedere formularea propusă potrivit căreia „Stabilirea valorii de piață a bunului se va face prin comparare a valorii de piață a bunurilor similare în natură., calitate, vechime sau prin compararea altor indici asemănătoare”, reiese că subiectul declarării va fi obligat prin folosirea metodei de comparare a valorii bunurilor similare pe piață să stabilească prețul de piață a bunului declarat.</p> <p>Ținând cont de cele expuse considerăm că subiectul urmează să indice prețul real de achiziție a bunului mobil sau imobil.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție</p> <p>Curtea Supremă de Justiție învederează că cerința de a indica valoarea reală de piață a bunurilor, la momentul declarării, este nejustificată, or, subiectul declarării nu are obligația de a deține cunoștințe în domeniul evaluării (ex.: expert în evaluare). Mai mult, impunerea unei asemenea condiții poate genera pentru subiectul declarării, în cazul în care greșește, calcularea prețului real de piață al bunurilor similare sancțiunii penale pentru informații false, deci această obligație este disproporționată. De fapt, subiectul declarării ar trebui să indice prețul real de achiziție, indiferent de prețul indicat în documentul care certifică originea. Iar, pentru a fi explicată divergența dintre valoarea de piață și valoarea declarată a bunului, propunem completarea secțiunii vizate cu un rând suplimentar, unde subiectul declarării va insera argumentele de rigoare.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Articolul 4 se completează cu alineatul (1¹)</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.</p> <p>În dispoziții finale și tranzitorii se prevede că declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p> <p>Formularul declarației de avere și interese personale a fost completat cu un câmp suplimentar în</p>
--	--	---	---

		<p>În cazul menținerii modificării propuse, ANI subscrie propunerii expuse de a completa formularul declarației de avere și interese personale cu un câmp suplimentar în care subiectul declarării va explica cauzele divergenței dintre valoarea de piață (reală) și valoarea declarată a bunului.</p> <p>Totodată, în contextul reglementării propuse sunt necesare următoarele precizări care pot fi relevante:</p> <p>1) La calcularea eventualei diferențe substanțiale, pentru inspectorul de integritate este relevantă valoarea reală (nu de piață), adică suma de bani efectiv achitată pentru achiziționarea bunului. Prin urmare, în declarația de avere și interese personale, subiectul declarării ar urma să declare valoarea reală a bunului înscris în declarație, la momentul achiziției acestui bun, fără a fi impus de a reevalua acest bun ori de câte ori depune o declarație de avere și interese personale pentru a indica valoarea de piață. Or, în cazul de față se operează cu trei noțiuni: valoarea contractuală, valoarea de piață și valoarea reală, unde valoarea contractuală este valoarea indicată în contract (valoare de cele mai multe ori diminuată semnificativ), valoarea de piață - este un preț estimativ al unui bun echivalent ca caracteristici variabil în dependență de momentul achiziționării bunului și valoarea reală - echivalentul bănesc al bunului efectiv achitat la data achiziționării bunului (care, în fapt, de cele mai multe ori poate să echivaleze cu valoarea de piață).</p> <p>2) Considerînd cele menționate, în pct. 1) supra, legat de instituirea obligației subiectului declarării de a indica suplimentar valorii contractuale și a valorii de piață, care poate fi eventual excesivă (subiectul declarării poartă răspundere pentru cele declarate) și poate implica unele cheltuieli pentru stabilirea valorii</p>	care subiectul declarării va explica cauzele divergenței dintre valoarea bunului și valoarea de piață.
--	--	--	--

de piață de către evaluatori, reglementarea respectivă își poate pierde sensul și din perspectiva că prioritate vor avea contractele încheiate în care sunt prevăzute și suma contractului.

3) În circumstanțele expuse, pentru a nu institui reglementări legale inoperabile, ANI consideră că mai degrabă ar fi necesare modificări în actele normative ale altor instituții publice prin care s-ar asigura ca valoarea contractuală declarată să coincidă cu valoarea de piață a bunului. Așadar, ANI ar vedea necesitatea intervenirii în procedurile de lucru ale ASP/organe fiscale, prin reglementarea tranzacțiilor de înstrăinare a bunurilor mobile (gen autoturisme, etc.), prin care s-ar plafona valoarea bunurilor înstrăinate în baza unor criterii bine determinate. Aceeași abordare ar urma a fi analizată și în cazul bunurilor imobile, în măsura în care nu va fi încălcat principiul libertății contractelor.

4) O altă opțiune, ar fi intentarea de către inspectorul de integritate, în cadrul procedurii de control a averii, a acțiunilor în instanța de judecată privind nulitatea contractelor de înstrăinare a bunurilor la prețuri derizorii (Nulitatea actului juridic ce contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri, Nulitatea actului juridic încheiat prin dol). Însă, opțiunea respectivă este în detrimentul celerității procedurilor de control a averii, deoarece inspectorul de integritate va fi obligat să suspende procedura administrativă până la emiterea unei decizii definitive a instanței de judecată pe acțiunea privind anularea unui contract (antisocial), proces ce poate dura și mai mult de 1 an de zile, după care inspectorul de integritate eventual va putea pretinde (proba) și constata caracterul nejustificat al averii.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.

		<p>Articolul 4. Obiectul declarării</p> <p>Alineatul (1) se completează cu litera m) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„m) servicii sau tipul de servicii procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, a căror valoare cumulativă pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii pe economie.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea de piață a bunurilor imobile și mobile. Valoarea de piață a bunurilor se va indica de subiectul declarării, pe propria răspundere, reieșind din valoarea de piață a bunurilor similare la ziua dobândirii lor. Stabilirea valorii de piață a bunului se va lua în calcul natura, starea, vechimea, gradul de uzură, amplasarea.</p> <p>Centrul de Analiză și prevenire a Corupției</p> <p>La pct.2 se prevede completarea art.4 cu alin.(1¹).</p> <p>Aceste prevederi din proiect constituie probabil cele mai discutate în spațiul public, mai criticate și cu cele mai mari riscuri de a nu fi aplicate corespunzător în practică, de a pune o presiune enormă pentru toți subiecții declarării (nu doar pentru cei care în prezent își declară bunurile la valori modice).</p> <p>Trebuie să pornim de la faptul, că declararea valorii de piață a bunurilor va crea situații juridice „confuze” și „conflictuale”, în contextul în care există valoarea cadastrală a bunurilor (imobilele), dar și valoarea contractuală a bunurilor, stabilită expres în contractele încheiate de către subiectul declarării (în cazul bunurilor imobile aceste contracte sunt</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.</p> <p>În dispoziții finale și tranzitorii se prevede că declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p>
--	--	---	---

		<p>autentificate și la notar, care verifică inclusiv prețul imobilului - art.31 din legea privind procedura notarială nr.246/2018). Or, contractele civile încheiate de părți, unde se indică prețul bunului, rămân în vigoare, produc efecte juridice (art.308, art.992 Cod civil). Aceste contracte nu sunt anulate de către instanța de judecată.</p> <p>Ce efecte juridice asupra acestor contracte va avea declararea valorii de piață a bunurilor diferită de valoarea indicată în contract ? Va iniția în acest sens Serviciul Fiscal de Stat controale, cu obligarea achitării impozitelor „reale” neachitate și cu aplicarea sancțiunilor ? În cazul contestării unui asemenea act al Serviciului Fiscal de Stat, instanța de judecată va lua în considerație valoarea indicată de părți în contract sau valoarea de piață indicată în declarația de avere și interese personale? Cine va iniția procese în instanța de judecată pentru declararea nulității acestor contracte? Sunt doar câteva întrebări care apar în legătură cu diferențele între valoarea de piață și valoarea contractuală. La elaborarea unor norme de drept trebuie să se ia în considerație un șir de principii, precum: legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice (art.3 alin.(1) lit.c) și d) din legea nr.100/2017 privind actele normative).</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Poate prezenta mai multe probleme legate de aplicare și completarea Legii nr.133/2016 cu art.4 alin.(1¹), fiind benefică precizarea modului în care subiectul declarării va stabili valoarea de piață a bunurilor, ce surse informaționale ar trebui să utilizeze declarantul pentru a aprecia care este</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.</p> <p>În dispoziții finale și tranzitorii se prevede că declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021,</p>
--	--	--	--

		<p>valoare de piață a bunului, în special în cazul bunurilor achiziționate cu o perioadă îndelungată de timp până la completarea declarației, sau pentru care nu exista/nu există o piață veritabilă. Mai mult, o evaluare pe proprie răspundere a valorii bunului nu este inerentă obligațiilor subiecților declarării, iar o eventuală solicitare a unor raporturi de evaluare ar institui o sarcină exagerată. În plus, prevederea poate avea un potențial litigios în cazul unor achiziții în care subiectul declarării a beneficiat de anumite oferte, în virtutea unor circumstanțe specifice (ex. vânzări de urgență la un preț redus). Adicional, opinăm că și în privința acestor modificări sunt valabile unele considerente expuse <i>supra</i>, privind asigurarea previzibilității și aplicării eficiente a legii, context în care propunem specificarea că, în partea care vizează declararea valorii de piață a bunurilor, dispozițiile legii de modificare urmează a fi aplicate în privința acelor bunuri care vor fi dobândite după intrarea în vigoare a legii.</p> <p>Transparency International Moldova</p> <p>Prin proiect se propun modificări prin care se va introduce obligația declarării valorii de piață a bunurilor (imobile și mobile).</p> <p>La fel, prin completarea art. 20 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu lit. e) se propune extinderea drepturilor inspectorilor de integritate cu cel de a efectua sau solicita efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control. În același sens sunt și propunerile la art. 33 alin. (11) și 35 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016.</p> <p>Oportunitatea normelor necesită a fi examinată suplimentat. În primul rând, atât expertiza, cât și evaluarea bunurilor sunt activități care necesită</p>	<p>inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p> <p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.</p> <p>În dispoziții finale și tranzitorii se prevede că declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p>
--	--	--	---

		<p>deținerea anumitor studii și experiențe. Nu degeaba acestea, în mod normal, sunt efectuate de persoane certificate în acest sens. Nici subiecții declarării, nici inspectorii de integritate nu au vreo calificare în domeniu.</p> <p>În al doilea rând, pornind de la complexitate, obligația ar fi disproporționat de împovărătoare pentru subiecții declarării - or, neavând nici un fel de competențe, aceștia riscă pedepse dure pentru eventualele evaluări eronate (inclusiv, sancțiuni penale pentru Fals în declarații, art. 352¹ din Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985/2002).</p> <p>În al treilea rând, valoarea de piață a bunului nici nu poate fi luată în calculul diferenței substanțiale atât timp cât există acte doveditoare (contracte) opozabile terților. Nulitatea contractelor poate fi constatată doar printr-o hotărâre judecătorească.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Prevederile respective vor crea probleme majore atât de administrare cu număr limitat de inspectorii (costul administrării și efectul) dar și mai mult pentru subiecții declarării. Astfel 6 salarii medii pe economie în prezent sunt 52 mii lei Dacă o familie ordinară (formată din 4 persoane) achită servicii comunale să admitem că în mediu 3000 lei lunar, atunci subiectul trebuie să le declare (cumulativ pe an sunt 36 000 lei). Plus la aceasta sunt servicii sensibile ce țin exclusiv de viața privată a persoanei (servicii medicale, intervenții chirurgicale, etc.). Evident că ele nu ar trebui să fie expuse în declarație (posibil vor rămâne unități să activeze în sectorul public) Este suficient ca ANI să aplice pe deplin mecanismele existente (diferența dintre venituri și cheltuieli, inclusiv din surse indirecte, de la alte organe, etc.). Considerăm că trebuie de ajustat și de</p>	<p>La articolul 4 alineatul (1¹) expune în redacție nouă.</p> <p>În dispoziții finale și tranzitorii se prevede că declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p>
--	--	--	---

	<p>perfecti3onat prevederile din articol privind bunurile, colec3ii etc. cu valoarea de la 15 salarii medii pe economie, cum ar fi cheltuială unică de lux (foaie de odihnă, etc.) ce depăsește cel puțin 100 000 lei, altfel intervenim în aspecte de existență firească cotidiană, aproape imposibil de gestionat.</p> <p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>„2. Articolul 4:</p> <p>alineatul (1) se completează cu litera m) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„m) servicii unice de lux (odihnă, agrement, etc.) procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, a căror valoare depășește 10 salarii medii pe economie.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea estimată/de piață a bunurilor imobile și mobile. Valoarea de piață a bunurilor se va indica de subiectul declarării, pe propria răspundere, reieșind din valoare estimată/de piață a bunurilor similare din perioada de raportare. Stabilirea valorii de piață a bunului se va face prin compararea valorii bunurilor similare, inclusiv nomenclatoare oficiale, ori prin efectuarea unei expertize sau evaluări în acest sens. <i>Autoritatea împreună cu autoritățile competente vor publica nomenclatoare a bunurilor imobile și imobile de bază pe perioada de raportare cu valori de piață de referință.</i> În cazul în care între valoarea de piață și valoarea declarată a bunului există o discrepanță de cel puțin 15 salarii medii pe economie, subiectul declarării poate justifica diferența respectivă prin prezentarea argumentelor, documentelor, datelor și informațiilor cu privire la dreptul asupra bunului, locul de amplasare a bunului,</p>	<p>alineatul (1¹) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	--

		<p>calitatea și caracteristicile bunului, gradului de uzură, vechimea bunului și alte date relevante care au stat la baza dobândirii bunului respectiv.”</p> <p>Asociația Pentru Siguranța Urbană La art. 4 alin.(1): lit. b) se completează cu sintagma „și persoane apropiate”, având următorul conținut propus: „bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, membrii familiei, concubinul/concubina acestuia și persoanele apropiate, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință”.</p> <p>lit. c) se completează cu sintagma „de piață”, având următorul conținut propus: „bunurile transmise de către subiectul declarării cu titlu oneros sau gratuit, personal sau de către membrii familiei lui, concubinul/concubina lui către orice persoană fizică sau juridică în perioada declarării, dacă valoarea de piață a fiecărui bun depășește suma de 10 salarii medii pe economie ”;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 7 alineatul (6) se abrogă.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova În eventualitatea modificărilor atribuțiilor ANI din art. 7 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 (completarea cu lit. e¹) și e²), urmează a fi operate modificările corespunzătoare și la art. 7¹ alin. (8) din Legea nr. 133/2016, or în cazul subiecților declarării, a căror identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de</p>	<p>Se acceptă. Articolul 7 alineatul (6) se abrogă.</p>

		<p>stat, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție și Ministerul Afacerilor Interne, atribuțiile de control ale declarațiilor sunt delegate comisiei special desemnate în acest sens de către conducătorul organizației publice.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Articolul 7 alineatul (6): textul „este eliberat de răspundere” se substituie cu textul „este eliberat de răspunderea prevăzută de art. 352¹ alin. (2) Cod penal”; textul „ , iar, în termen de 20 de zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 6 alin. (1), (2), (4) și (5), conducătorul organizației publice informează Autoritatea Națională de Integritate despre colectarea declarațiilor” se exclude.</p>	<p>Articolul 7 alineatul (6) se abrogă.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 9 alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) Nu sînt publicate pe pagina web oficială și constituie informații cu acces limitat următoarele date conținute în declarații: adresa la care își are domiciliul și numărul de telefon al subiectului declarării, anii de naștere, adresele membrilor de familie și ale concubinului/concubinei lui, adresele bunurilor imobile, numerarul în monedă națională sau valută străină care nu face obiectul depunerilor financiare, numerele conturilor bancare, bunurile sub formă de metale sau pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, obiectele ce fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, colecțiile de artă, de numismatică, de filatelie, de arme, valoarea serviciilor procurate și semnătura subiectului declarării.”</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p>	<p>Se acceptă. Articolul 9 alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) Nu sînt publicate pe pagina web oficială și constituie informații cu acces limitat următoarele date conținute în declarații: adresa la care își are domiciliul și numărul de telefon al subiectului declarării, anii de naștere, adresele membrilor de familie și ale concubinului/concubinei lui, adresele bunurilor imobile, numerarul în monedă națională sau valută străină care nu face obiectul depunerilor financiare, numerele conturilor bancare, bunurile sub formă de metale sau pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, obiectele ce fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, colecțiile de artă, de numismatică, de filatelie, de arme, valoarea serviciilor procurate și semnătura subiectului declarării.”</p> <p>Se menține reglementarea în vigoare.</p>

		<p>Articolul 9 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Autoritatea Națională de Integritate publică declarațiile primite pe pagina sa web oficială, imediat ce au fost depuse, asigurând accesul permanent la acestea în decurs de 10 ani de la data depunerii, cu excepția datelor prevăzute la alin. (2) și (3).”.</p>	
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament la articolul 10: În tot cuprinsul articolului după textul „Controlul averii și al intereselor personale” se introduce textul „ , încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor”.</p>	<p>Se acceptă. la articolul 10: În tot cuprinsul articolului după textul „Controlul averii și al intereselor personale” se introduce textul „ , încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor”.</p>
		<p>Autoritatea Națională de Integritate Articolul 12: la alineatul (7) după cuvintele „alți conducători ai organizațiilor publice” se introduce textul „ , care nu au șef ierarhic sau organ ierarhic superior”; la alineatul (9) cuvintele „precum și inspectorii de integritate” se exclud. Se completează cu alin. (3¹) în următoarea redacție: „(3¹) Subiectul declarării nu se consideră a fi în situație de conflict de interese real atunci când este chemat să semneze acte administrative, în care este vizat el personal sau persoanele apropiate acestuia, ce țin de achitarea salariului/premiilor sau acordarea concediilor, dacă cele menționate nu prezumă situații preferențiale în raport cu alte persoane angajate în cadrul aceleiași organizații publice.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
	<p>4. Articolul 14: alineatul (4) se completează la final cu următoarea propoziție: „În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile</p>	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Articolul 14: alineatul (4) se completează la final cu următoarea propoziție:</p>	<p>Se acceptă. Articolul 14: alineatul (4) se completează la final cu următoarea propoziție:</p>

<p>articolului 12 alineatele (4) - (9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze despre soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”</p> <p>alineatul (5) litera c) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„c) redistribuirea sarcinilor și atribuțiilor subiectului declarării sau delegarea responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către o altă persoană cu competențe decizionale, inclusiv în cazul în care conflictul de interese real se poate repeta;”</p> <p>alineatul (5) se completează cu litera d) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„d) acceptarea emiterii/adoptării actului administrativ, încheierii actului juridic, participării la luarea deciziei sau luării deciziei, dacă alte opțiuni de soluționare specificate la literele a) - c) nu pot fi aplicate.”</p> <p>se completează cu la alineatul (5¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5¹) La aplicarea opțiunii de soluționare specificate în alineatul (5) litera d), conducătorul organizației publice va informa, în termen de 3 zile lucrătoare de la aplicarea opțiunii de soluționare, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictului de interese real soluționat.”</p> <p>la alineatul (8) litera b) se expune în următoarea redacție:</p>	<p>„În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile articolului 12 alineatele (4) - (9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze despre soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”</p> <p>alineatul (5) litera c) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„c) redistribuirea sarcinilor și atribuțiilor subiectului declarării sau delegarea responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către o altă persoană cu competențe decizionale, inclusiv în cazul în care conflictul de interese real se poate repeta;”</p> <p>alineatul (5) se completează cu litera d) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„d) acceptarea emiterii/adoptării actului administrativ, încheierii actului juridic, participării la luarea deciziei sau luării deciziei, dacă alte opțiuni de soluționare specificate la literele a) - c) nu pot fi aplicate.”</p> <p>se completează cu la alineatul (5¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5¹) La aplicarea opțiunii de soluționare specificate în alineatul (5) litera d), conducătorul organizației publice va informa, în termen de 3 zile lucrătoare de la aplicarea opțiunii de soluționare, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictului de interese real soluționat.”</p> <p>la alineatul (8) litera b) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„b) recomandarea de a accepta emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau</p>	<p>„În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile articolului 12 alineatele (4) - (9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze despre soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”</p> <p>alineatul (5) litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) redistribuirea sarcinilor și atribuțiilor subiectului declarării sau delegarea responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către o altă persoană cu competențe decizionale, inclusiv în cazul în care conflictul de interese real se poate repeta;”</p> <p>alineatul (5) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) acceptarea emiterii/adoptării actului administrativ, încheierii actului juridic, participării la luarea deciziei sau luării deciziei, dacă alte opțiuni de soluționare specificate la literele a) - c) nu pot fi aplicate.”</p> <p>se completează cu la alineatul (5¹) și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) La aplicarea opțiunii de soluționare specificate în alineatul (5) litera d), conducătorul organizației publice va informa, în termen de 3 zile lucrătoare de la aplicarea opțiunii de soluționare, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictului de interese real soluționat.”</p> <p>la alineatul (8) litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) recomandarea de a accepta emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau</p>
--	---	---

<p>„b) recomandarea de a accepta emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei, dacă opțiunea de soluționare specificată la litera a) nu poate fi aplicată.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (8¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(8¹) În cazul în care subiecții enumerați la art.12 alin.(7) au informat, în condițiile legii, Autoritatea Națională de Integritate despre existența conflictului de interese, iar Autoritatea nu a soluționat conflictul de interese în termenul prevăzut de lege, subiecții prevăzuți la art.12 alin.(7) nu vor putea fi sancționați pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.”</p>	<p>luarea deciziei, dacă opțiunea de soluționare specificată la litera a) nu poate fi aplicată.”</p> <p>se completează cu alineatul (8¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(8¹) În cazul în care subiecții enumerați la art.12 alin.(7) au informat, în condițiile legii, Autoritatea Națională de Integritate despre existența conflictului de interese, iar Autoritatea nu a soluționat conflictul de interese în termenul prevăzut de lege, subiecții prevăzuți la art.12 alin.(7) nu vor putea fi sancționați pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.”</p> <p>Ersilia QATRAWI, deputat în Parlament</p> <p>Articolul 14 se completează cu alineatul (10), cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Dacă conflictul de interes real a fost declarat de subiecții enumerați la art. 12 alin.(7) și a fost soluțional de Autoritatea Națională de Integritate, iar acesta se va repeta avînd același subiect, obiect și conținut, conflictul ne se mai declară, considerîndu-se soluționat.”</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>la alineatul (1) de completat cu literele d¹) și d²) cu următorul conținut:</p> <p>„d¹) aprobă Regulamentul cu privire la perioada de probă pentru inspectorul de integritate debutant;</p> <p>d²) aprobă Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale inspectorului de integritate”</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „cu excepția abținerii” se substituie cu cuvintele „cu excepția soluționării prin abținere”;</p> <p>la alineatul (5) sintagma „3 zile” se substituie cu sintagma „3 zile lucrătoare”</p>	<p>luarea deciziei, dacă opțiunea de soluționare specificată la litera a) nu poate fi aplicată.”</p> <p>se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(8¹) În cazul în care subiecții enumerați la art.12 alin.(7) au informat, în condițiile legii, Autoritatea Națională de Integritate despre existența conflictului de interese, iar Autoritatea nu a soluționat conflictul de interese în termenul prevăzut de lege, subiecții prevăzuți la art.12 alin.(7) nu vor putea fi sancționați pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 14 se completează cu alineatul (10), cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Dacă conflictul de interes real a fost declarat de subiecții enumerați la art. 12 alin.(7) și a fost soluțional de Autoritatea Națională de Integritate, iar acesta se va repeta avînd același subiect, obiect și conținut, conflictul ne se mai declară, considerîndu-se soluționat.”</p> <p>Propunerile la alineatul (1) se referă la activitatea internă a ANI.</p>
--	--	---

		<p>la alinatul 8¹) propunem de a menționa că subiectul nu va purta răspundere contravențională pentru nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese real declarat.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Completarea art.14 cu alin.(5¹) din Legea nr.133/2016). Nu vedem necesitatea completării, decât va fi o povară administrativă de raportare la ANI (dificilă la nivel local), și temei nou de sancționare (abordare de stat polițienesc). ANI nu se isprăvește cu atribuțiile directe de soluționare a conflictelor de interese, avem situații când ANI nu a soluționat conflictul de interese privind alesul local, dar ulterior emite un act de constatare și privare de mandat. Considerăm că ANI nu dispune de resurse, dar uneori chiar și pregătire de specialitate de a soluționa conflictele de interese reieșind din specificul și principiile de organizare și activitate a APL. Prevederile respective ar trebui excluse.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament Centrul de Resurse Juridice din Moldova Se completează cu articolului 19¹ cu următorul cuprins: „Articolul 19¹ Restricții la primirea, folosirea, înstrăinarea și transmiterea în folosință a bunurilor (1) Subiectul declarării nu poate folosi mai mult de 30 de zile în decursul unui an, cu titlu gratuit sau la un preț considerabil mai mic decât cel de piață, mijloace de transport și bunuri imobile, cu excepția celor care aparțin companiilor sale, copiilor, părinților, bunelor sau fraților/surorilor. (2) Subiectul declarării nu poate folosi în Republica Moldova mijloace de transport care nu îi aparțin și sunt înregistrate în străinătate.</p>	<p>Se acceptă. Se completează cu articolului 19¹ cu următorul cuprins: „Articolul 19¹ Restricții la primirea, folosirea, înstrăinarea și transmiterea în folosință a bunurilor (1) Subiectul declarării nu poate folosi mai mult de 30 de zile în decursul unui an, cu titlu gratuit sau la un preț considerabil mai mic decât cel de piață, mijloace de transport și bunuri imobile, cu excepția celor care aparțin companiilor sale, copiilor, părinților, bunelor sau fraților/surorilor. (2) Subiectul declarării nu poate folosi în Republica Moldova mijloace de transport care nu îi aparțin și sunt înregistrate în străinătate.</p>
	5. Articolul 23:	Olesea STAMATE, deputat în Parlament	Se acceptă.

<p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”;</p> <p>La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea disciplinară, contravențională, penală sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹), (4²), (4³) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.</p> <p>(4²) La aplicarea sancțiunii de încetarea mandatului, raporturilor de muncă ori de serviciu, pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor,</p>	<p>La articolul 23:</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”;</p> <p>La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea la răspundere contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”</p> <p>Alineatele 4² și 4³ se exclud.</p> <p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>La art. 23 alin. (6) cuvîntul „electorale” se substituie cu cuvîntul „eligibilă”.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Alineatul (3) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate</p>	<p>La articolul 23:</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”;</p> <p>La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea la răspundere contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”</p> <p>Alineatele 4² și 4³ se exclud.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La art. 23 alin. (6) cuvîntul „electorale” se substituie cu cuvîntul „eligibilă”.</p> <p>Alineatul (3) se expune în redacție nouă. A se vede supra.</p>
--	---	---

<p>conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării trebuie să țină cont de gravitatea faptei săvârșite și consecințele ei, de funcția deținută de subiectul declarării, și de proporționalitatea sancțiunii aplicabile.</p> <p>Pentru fapta săvârșită pentru prima dată și care nu a adus daune interesului public, autoritatea competentă de a aplica sancțiunea de încetarea mandatului, raporturilor de muncă ori de serviciu, pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, va aplica sancțiunea de avertisment și va acorda un termen de 30 de zile pentru înlăturarea circumstanțelor/faptelor care a determinat aplicarea sancțiunii. Nerespectarea termenului de 30 de zile constituie temei pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.</p> <p>(4³) La aprecierea faptului dacă au fost aduse daune interesului public în sensul alin.(4²), se va ține cont de caracterul sistematic sau unitar al abaterii/încălării, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material adus, consecințele la nivel local, național sau internațional, gradul de lezare a credibilității autorităților/instituțiilor publice, deprecierea reputației autorității/instituții publice, impactul abaterii asupra bunei funcționări a autorității/instituții publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.”</p>	<p>nesoluționată în termenul legal prevăzut constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”</p> <p>La alineatele (4), (4¹), (4²), (4³) mecanismul prin care inspectorul doar poate propune, în procedură disciplinară, aplicarea unei sancțiuni iar decizia o ia angajatorul de exclus. Inspectorul trebuie să dispună ridicarea mandatului sau încetarea funcției, nu în cadrul unei proceduri disciplinare, dar ca efect al prezentei legi.</p> <p>alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p> <p>„6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5), sau care a demisionat din inițiativă proprie urmare a constatării încălcării, este decăzut din dreptul de a mai exercita funcțiile prevăzute în art. 3 alin. (1) din prezenta lege, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii sau demisiei din funcția respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție publică electorală, ea nu mai poate ocupa funcțiile prevăzute în art. 3 alin. (1) din prezenta lege, aceeași categorie de funcție publică electorală din care a admis încălcarea, cu excepția altor funcții publice electorale, pe o perioadă de 3 ani de la încetarea funcției sau mandatului.”</p> <p>alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție care generează calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate, a conflictului de interese, a încălcării restricției sau a limitării, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin</p>	<p>Alineatele (4²), (4³) se exclud.</p> <p>La alineatele (6) și (7) se menține redacția în vigoare.</p>
---	---	---

	<p>care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate, a conflictului de interese, a încălcării restricției sau a limitării.”.</p> <p>la alineatul (8) cuvintele “ de stat al” se exclud.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p> <p>Articolul 23. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi</p> <p>La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹), (4²), (4³) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea la răspundere contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.</p> <p>Alineatele (4²), (4³) se exclud.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Acest articol trebuie revăzut conceptual după cum a fost menționat la început.</p> <p>Se propunem următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 23:</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate</p>	<p>Propunerile se conțin în redacția modificată a articolului.</p> <p>Unele propuneri se conțin în redacția modificată a articolului.</p>
--	---	---

		<p>nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară sau contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazurile expres prevăzute de lege.”;</p> <p>La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea disciplinară, contravențională sau penală.”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹), (4²), (4³) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazurile expres prevăzute de lege.</p> <p>(4²) La aplicarea sancțiunii pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, autoritatea competentă trebuie să țină cont de gravitatea faptei săvârșite și consecințele ei, de funcția deținută de subiectul declarării, și de proporționalitatea sancțiunii aplicabile.</p> <p>Pentru fapta săvârșită pentru prima dată și care nu a adus daune interesului public, autoritatea competentă de a aplica sancțiunea pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, va aplica sancțiunea de avertisment și va acorda un termen de 30 de zile pentru înlăturarea circumstanțelor/faptelor care a determinat aplicarea</p>	
--	--	--	--

		<p>sanctiunii. Nerespectarea termenului de 30 de zile constituie temei pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.</p> <p>(4³) La aprecierea faptului dacă au fost aduse daune interesului public în sensul alin.(4²), se va ține cont de caracterul sistematic sau unitar al abaterii/încălțării, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material adus, consecințele la nivel local, național sau internațional, gradul de lezare a credibilității autorităților/instituțiilor publice, deprecierea reputației autorității/instituții publice, impactul abaterii asupra bunei funcționări a autorității/instituții publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.”</p> <p>alineatele (5)-(9) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Persoana a cărei avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, poate fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține în cazurile expres prevăzute de lege.</p> <p>Alineatele (6), (7) și (9) se propun a fi excluse.”.</p>	
	6. Anexa nr.1:	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Reiterăm că propunerea de a introduce „Valoarea de piață a bunului la ziua dobândirii” va crea povară, dificultăți și probleme mari în completare, cu consecințe juridice, pentru subiecții declarării (în afară de dificultățile actuale, în special la nivel local, de completare, forma electronică, etc.). De exemplu ANI de comun cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, posibil și Biroul și Statisticii, ar trebui să întocmească un Ghid (nomenclator) cu valoarea de piață (valoare de referință) medie a obiectelor similare pe perioada de referință, adică sistemul trebuie să fie pentru cetățean și nu împotriva acestuia. ANI trebuie să fie gată că valoarea de piață</p>	Anexa nr. 1 a fost modificată.

		<p>fluctuează de la perioadă la perioadă de declarare și aceste diferențe referitor la același obiect deținut de mult timp nu poate fi inclusă în diferența substanțială. Altfel spus nu vedem finalitate în aceste propuneri decât interesul public și mass media (curiozitate publică, etc.). Mai eficient ar fi preluarea în lege pentru ANI a metodelor și surselor de determinare indirectă a valorii minime cu care putea fi procurat bunul (preluate din legislația fiscală, poate de comun cu organele fiscale). Respectiv până la elaborarea Nomenclatoarelor respective propunem ca în prevederile finale ale Proiectului aleșii și funcționarii locali să fie eliberați de completarea Secțiunii în redacție nouă, adică să o completeze în redacție veche.</p> <p>De asemenea, ar trebui de revăzut secțiunea VII¹ din Anexa nr.1 (privind declararea serviciilor procurate) din Legea nr. 133/2016.</p>	
		<p>Vasile BOLEA, deputat în Parlament Articolele III - XVIII se exclud; Articolul XX - XXXIV se exclud.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova De exclus articolele III-XXXIV, cu excepția art.XI și XIX</p>	<p>Se acceptă parțial. Articolele III-XVIII, XX-XXXIV se exclud.</p> <p>Se acceptă parțial. Articolele III-XVIII, XX-XXXIV se exclud.</p>
	<p>Art.XIX. - Legea nr.269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.57–58, art.161) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 3 alineatul (4) cuvintele „Autorității Naționale de Integritate,” se exclud.</p> <p>2. La articolul 4:</p>	<p>Centrul Național Anticorupție Normele propuse în proiect reglementează excluderea condiției de verificare a candidaților la funcția de inspector de integritate, precum și de Președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate prin aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Recomandări: Normele în redacția propusă urmează să fie excluse din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

	litera (a) cuvintele „Autorității Naționale de Integritate,” se exclud; litera (a ²) se abrogă.		
	<p>Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) Guvernul în termen de 3 luni de la adoptarea prezentei legi, va aduce actele sa în concordanță.</p> <p>(3) În termen de o lună de la publicarea prezentei legi, Parlamentul și Președintele Republicii Moldova va desemna reprezentanții săi în Consiliul de Integritate.</p> <p>(4) Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 luni de la adoptarea prezentei legi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege; - va crea Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; - va crea Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.” 	<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.</p> <p>(3) În termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Președintele Republicii Moldova și Ministerul Justiției vor desemna reprezentanții săi în Consiliul de Integritate.</p> <p>(4) Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 luni de la intrare în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prevederile prezentei legi;</p> <p>(5) În declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p> <p>(6) Prezenta lege nu constituie temei pentru revizuirea sancțiunilor contravenționale aplicate conform legislației în vigoare până la intrare în vigoare a prezentei legi. Inspectorii de integritate vor putea totuși aplica sancțiunile contravenționale în dosarele transmise în judecată și în care instanța de judecată nu a aplicat sancțiunea contravențională până la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.</p> <p>(3) În termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Președintele Republicii Moldova și Ministerul Justiției vor desemna reprezentanții săi în Consiliul de Integritate.</p> <p>(4) Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 luni de la intrare în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prevederile prezentei legi;</p> <p>(5) În declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2021, subiecții declarării vor indica prețul real plătit pentru bunurile mobile și imobile pe care le au în proprietate și care au fost procurate în anii 2018-2021, inclusiv cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora.</p> <p>(6) Prezenta lege nu constituie temei pentru revizuirea sancțiunilor contravenționale aplicate conform legislației în vigoare până la intrare în vigoare a prezentei legi. Inspectorii de integritate vor putea totuși aplica sancțiunile contravenționale în dosarele transmise în judecată și în care instanța de judecată nu a aplicat sancțiunea contravențională până la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>

		<p>Direcția generală juridică La Art.XXXV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin.(1), intrarea în vigoare a legii „<i>în termen de 3 luni de la data publicării</i>” să se substituie cu cuvintele „<i>la expirarea a 3 luni de la data publicării</i>”. - la alin.(2), propunem următoare redacție a alineatului: „Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi”, acest fapt datorându- se prevederilor art.76 din Constituție, potrivit căreia, legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia. - la alin.(3), după cuvântul „Parlamentul” se va introduce sintagma „Republicii Moldova”. <p>În opinia autorilor proiectului, realizarea noilor reglementări nu va necesita cheltuieli financiare și de altă natură, mai mult decât atât nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară, iar acest fapt duce la nerespectarea prevederilor art.30 din Legea nr.100/2017 care stabilește expres „Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, care va cuprinde câteva compartimente, inclusiv fundamentarea economico-financiară”. Proiectul de lege prevede instituirea unor noi registre, inclusiv modificările propuse la blancheta DAIP, dezvoltarea fișei de repartizare aleatorie a DAIP și a sesizărilor - toate acestea vor necesita cheltuielile. în această ordine de idei, reamintim că art.131 din Constituția Republicii Moldova prevede că „<i>Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau</i></p>	<p>Articolul XXXV se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	---	---

	<p><i>împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern. Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”.</i></p> <p>Direcția generală juridică Ținând cont de faptul că proiectul de lege nr.169/2021 vine să modifice practic în totalitate Legea nr.132/2016, inclusiv conceptul acesteia, recomandăm autorilor aplicarea prevederilor art.70 din Legea nr.100/2017 care prevede că „Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare”.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate Legea nu reglementează în dispozițiile finale și tranzitorii aspecte importante ce țin de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controalele privind averea, conflictele de interese, incompatibilitățile și restricțiile, începute în condițiile procedurilor de până la data intrării în vigoare a modificărilor prin prezenta lege; - Valabilitatea actelor și acțiunilor efectuate de către inspectorii de integritate de până la intrarea în vigoare a prezentei legi; - Termenul de ajustare a declarației de avere și interese personale în cadrul sistemului electronic e - Integritate, instituirea de noi registre electronice, or, termenul de 6 luni nu poate fi suficient; - Resursele financiare necesare pentru implementarea prevederilor prezentei legi. <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova La dispoziții finale și tranzitorii se propune de introdus o liniuță nouă la alineatul (4) conform căruia</p>	<p>Articolul XXXV se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Articolul XXXV se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Articolul XXXV se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	---	---

		ANI va asigura revizuirea a actelor de constatare care nu au fost executate pe fapte minore care corespund prevederilor art.23 alin.(4 ²) și (4 ³) din Legea nr.133/2016.																	
		<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441-447, art. 715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>În anexa nr. 3, tabelul nr. 2, compartimentul <i>Autorități publice autonome</i>:</p> <p>la pct. 2 <i>Funcții publice de conducere</i>, se introduce poziția:</p> <table border="1"> <tr> <td>A2...</td><td>Inspector de integritate șef</td><td>104</td><td>8,62</td></tr> </table> <p>la pct. 3 <i>Funcții publice de execuție</i>, pozițiile A2087, A2107 și A2140, vor avea următorul conținut:</p> <table border="1"> <tr> <td>A2087</td><td>Inspector de integritate principal</td><td>102</td><td>8,16</td></tr> <tr> <td>A2107</td><td>Inspector de integritate superior</td><td>99</td><td>7,76</td></tr> <tr> <td>A2140</td><td>Inspector de integritate</td><td>95</td><td>7,14</td></tr> </table>	A2...	Inspector de integritate șef	104	8,62	A2087	Inspector de integritate principal	102	8,16	A2107	Inspector de integritate superior	99	7,76	A2140	Inspector de integritate	95	7,14	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea nota informativă la proiect, compartiment 4 punctul 7.</p> <p>În avizul Guvernului Republicii Moldova modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nu se conține.</p>
A2...	Inspector de integritate șef	104	8,62																
A2087	Inspector de integritate principal	102	8,16																
A2107	Inspector de integritate superior	99	7,76																
A2140	Inspector de integritate	95	7,14																
		Autoritatea Națională de Integritate	Nu se acceptă.																

		<p>Legea nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 44-46, art. 318), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 8 alineatul (3) după textul „Cheltuielile activității operaționale pentru furnizarea pe suport de hîrtie a informației din cadastru către autoritățile menționate, cu excepția autorităților publice locale” se completează cu textul „și a Autorității Naționale de Integritate”.</p>	<p>Nu este indicată sursa de finanțare a cheltuielilor pentru furnizarea pe suport de hîrtie a informației din cadastru.</p>
		<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 82-86, art. 661), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 501 alineatul (5) după cuvintele „de contravenții sau infracțiuni” cuvintele „sau a cazurilor privind averile nejustificate constatate prin actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
		<p>Olesea STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>Art. ... Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78- 84, art.100) se modifică după cum urmează:</p> <p>„1. La articolului 313² alineatele (1) și (2), sintagmele „cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” se exclude;</p> <p>2. Sancțiunea articolului 313⁴ va avea următorul cuprins:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78- 84, art.100) se modifică după cum urmează:</p> <p>„1. La articolului 313² alineatele (1) și (2), sintagmele „cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” se exclude;</p> <p>2. Sancțiunea articolului 313⁴ va avea următorul cuprins:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>

		<p>3. La articolul 313⁵ sintagma „cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, inclusiv de a ocupa funcții publice și funcții de demnitate publică, pe un termen de la 6 luni până la un an, ” se exclude;</p> <p>4. La articolul 313⁶ Sanțiunea de la alineatul (1) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”; Sanțiunea de la alineatul (2) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p> <p>5. Articolul 423³ va avea următorul cuprins: „Articolul 423³. Autoritatea Națională de Integritate (1) Contravențiile prevăzute la art.319¹, 313², 313⁴ - 313⁶ și 330² se examinează de Autoritatea Națională de Integritate, ținându-se cont de prevederile art.423⁹ alin. (1). (2) Sînt în drept să constate contravenții, să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate.”</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p>	<p>3. La articolul 313⁵ sintagma „cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, inclusiv de a ocupa funcții publice și funcții de demnitate publică, pe un termen de la 6 luni până la un an, ” se exclude;</p> <p>4. La articolul 313⁶ Sanțiunea de la alineatul (1) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”; Sanțiunea de la alineatul (2) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p> <p>5. Articolul 423³ va avea următorul cuprins: „Articolul 423³. Autoritatea Națională de Integritate (1) Contravențiile prevăzute la art.319¹, 313², 313⁴ - 313⁶ și 330² se examinează de Autoritatea Națională de Integritate, ținându-se cont de prevederile art.423⁹ alin. (1). (2) Sînt în drept să constate contravenții, să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate.”</p> <p>A se vedea supra modificarea Codului contravențional.</p>
--	--	--	--

		<p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78- 84, art.100).</p> <p>La articolul 30 alineatul (3) sintagma „la art.155¹ și art.179” se substituie cu textul „la art.155¹ , art.179, art.313², art.313⁴, 313⁶ și art.330² ”.</p> <p>Articolul 313² alin.(1) și (2), la sancțiune, textul „cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” se exclude.</p> <p>Articolul 313⁴ la lit.b), cuvintele „agent public” de substituit cu cuvintele „subiectul declarării”;</p> <p>la sancțiune textul „ , cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, inclusiv de a ocupa funcții publice și funcții de demnitate publică, pe un termen de la 6 luni la un an,” se exclude</p> <p>Articolul 313⁵, la lit.b) cuvintele „agentului public” se substituie cu cuvintele „funcționarului public”.</p> <p>Articolul 313⁶:</p> <p>la alin. (1) și alin. (2), cuvintele „agent public” se substituie cu cuvintele „subiectul declarării”.</p> <p>alin. (1) de completat, la începutul aliniatului, cu următorul text:</p> <p>„Necomunicarea despre ofertele de muncă, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese, obținerea de beneficii datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective.”</p>	
--	--	---	--

		<p>Articolul 319¹ de completat cu alin.(11) cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) Neprezentarea datelor, a informațiilor, a înscrisurilor sau a documentelor solicitate repetat, în condițiile alin. (1),</p> <p>se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Articolul 330²,</p> <p>la alin. (1) după textul „în condițiile Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale” de completat cu textul „sau admiterea erorilor sau lipsei unor date în declarațiile de avere și interese personale”;</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:</p> <p>„(4) Neprezentarea sau refuzul prezentării informației solicitate repetat, în condițiile alineatului (3),</p> <p>se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale.”.</p> <p>Articolul 330²,</p> <p>la alin. (1) după textul “ în condițiile Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale” de completat cu textul „sau admiterea erorilor sau lipsei unor date în declarațiile de avere și interese personale”;</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:</p>	
--	--	---	--

		<p>„(4) Neprezentarea sau refuzul prezentării informației solicitate repetat, în condițiile alineatului (3), se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale.”.</p>	
		<p>Guvernul Republicii Moldova „Art. ... – La articolul 5 din Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 102, art. 773), cu modificările ulterioare, alineatul (4) se completează cu litera l¹) cu următorul cuprins: „l¹) la solicitarea inspectorului de integritate;”.</p>	Se acceptă.
		<p>Radu MUDREAC, deputat în Parlament După Art. XXXIV, proiectul se completează cu două articole noi, după cum urmează: Art. XXXIV cu următorul cuprins: „Art. XXXIV Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 se completează după articolul. 307, cu un articol nou în următoarea redacție: „Articolul 307¹ Emiterea unui act de constatare de către inspectorul de integritate contrar legii (1) Emiterea cu bună-știință a unui act de constatare de către inspectorul de integritate contrar legii, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. se pedepsește cu amendă în sumă de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani. (2) Aceiași acțiune: a) legată de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave; b) săvârșită din interes material;</p>	<p>Nu se acceptă. Codul penal în capitolul XV stabilește infracțiunile contra bunei desfășurări a activității în sfera publică. Articolul 22 din Legea nr.132/2016 prevede răspunderea inspectorului de integritate.</p>

		<p>c) însoțită de crearea artificială a probelor; se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.</p>	
		<p>Radu MUDREAC, deputat în Parlament Se completează cu Art. XXXVI cu următorul cuprins: „Art. XXXVI: Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996, se completează după Articolul cu un articol nou în următoarea redacție: „Articolul 33¹. Comisia parlamentară specială pentru exercitarea controlului parlamentar asupra respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, membrii Consiliului de Integritate, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate. (1) Parlamentul, în termen de 3 luni de la constituire, adoptă hotărârea de înființare a Comisiei parlamentare speciale pentru exercitarea controlului parlamentar asupra respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, membrii Consiliului de Integritate, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate. (2) Prin aceeași hotărâre se va desemna, la propunerea Biroului permanent, componența numerică și nominală a comisiei. în calitate de președinte al comisiei se alege un reprezentant al opoziției parlamentare.</p>	<p>Nu se acceptă. Conform proiectului controlului asupra respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate este efectuat de către Consiliul de Integritate. Membrii Consiliului de Integritate sunt supuși controlului de către inspectorii de integritate.</p>

		<p>(3) Atribuțiile și modul de organizare și desfășurare a activității comisiei se stabilesc prin regulament aprobat prin hotărârea Parlamentului.</p> <p>(4) Comisia își desfășoară activitatea pe perioada legislaturii în care a fost înființată.</p>	
--	--	--	--

Olesea STAMATE
Președintele Comisiei